

2017-12-12

Socialnämnden

Tid 2017-12-12, kl 18:00

Plats Tumba bruksmuseum, Sven Palmes väg 2 i Tumba

(OBS TID OCH PLATS)

Julbord serveras efter sammanträdet. Anmäl om du kommer eller inte senast 5 december till anneli.sjoberg@botkyrka.se.

Ärenden

Justering

- 1 Nationella hemlöshetskartläggningen - muntlig information
- 2 Organisationsöversynen inom socialförvaltningen - muntlig information
- 3 Redovisning av personligt ombud 2017 (SN 2016:241)
- 4 Ansökan om statsbidrag för verksamhet med personliga ombud 2018 (SN 2017:295)
- 5 Betalkort för personal inom socialförvaltningen (SN 2017:305)
- 6 Revidering av delegationsordning - anpassning till nya kommunallagen (SN 2017:233)
- 7 Ansökan om bidrag 2017 till verksamheten Barn i väntan/Barn i start (SN 2016:229)
- 8 Föreningsbidrag 2018, lokala och externa föreningar (SN 2017:307)

- 9 Remissvar Omedelbart omhändertagande av barn och unga i vissa internationella situationer (SN 2017:249)
- 10 Förslag till föreskrifter och allmänna råd om konsulentverksamheter (SN 2017:292)
- 11 Förvaltningschefen informerar – muntlig information
- 12 Uppföljning av Dialogforum (SN 2017:15)
- 13 Samordningsförbundet för Botkyrka, Huddinge och Salem (SN 2017:14)
- 14 Anmälan av delegationsbeslut (SN 2017:13)
- 15 Anmälningsärenden (SN 2017:11)
- 16 Ansökan om ekonomiskt stöd till utvärdering av lokalt brottsförebyggande arbete (SN 2017:326)
- 17 Sammanträdesordning för socialnämnden 2018 (SN 2015:188)

Majoritetspartierna träffas torsdagen den **torsdagen den 7 december kl 18.00 i sammanträdesrummet Lagunen på plan 8 i kommunhuset.**

Oppositionspartierna träffas i Tumba bruk i Tumba, sammanträdesrummet, kl 17.30
Var vänlig och meddela Anneli Sjöberg om du inte kan närvara, tfn 0708-86 13 39 eller anneli.sjoberg@botkyrka.se.

MATS EINARSSON
ordförande

ANNELI SJÖBERG
sekreterare

1

Nationella hemlöshetskartläggningen - muntlig information

Beslut

Socialnämnden har tagit del av informationen.

Ärendet

Verksamhetsutvecklare Johanna Berglund informerade om den nationella hemlöshetskartläggningen.

2

Organisationsöversynen inom socialförvaltningen - muntlig information

Beslut

Socialnämnden har tagit del av informationen.

Ärendet

Projektledarna Malin Fors och Christina Sehlén Lopez informerade om den pågående .

3

Redovisning av personligt ombud 2017 (SN 2016:241)

Beslut

Socialnämnden har tagit del av redovisningen för verksamhet med personligt ombud verksamhetsåret 2017 och skickar detta till Länsstyrelsen.

Sammanfattning

Botkyrka har under 2017 beviljats medel av länsstyrelsen för 1,0 personliga ombud (PO) och länsstyrelsen begär nu in en redovisning av verksamheten med personligt ombud under 2017.

Referens
Åsa Dahl

Mottagare
Socialnämnden

Redovisning av personligt ombud 2017

Förslag till beslut

Socialnämnden har tagit del av redovisningen för verksamhet med personligt ombud verksamhetsåret 2017 och skickar detta till Länsstyrelsen.

Sammanfattning

Botkyrka har under 2017 beviljats medel av länsstyrelsen för 1,0 personliga ombud (PO) och länsstyrelsen begär nu in en redovisning av verksamheten med personligt ombud under 2017.

Ärendet

Botkyrka har under 2017 beviljats medel av länsstyrelsen för 1,0 personliga ombud (PO). Botkyrka kommun har 2,0 personliga ombud. De personliga ombuden har under 2017 deltagit i YPOS-konferensen (Yrkesföreningen för personligt ombud), ABC-möten i länet samt utbildning i neuropsykiatri på Karolinska institutet. De personliga ombuden har under året haft handledning tillsammans med de personliga ombuden i Huddinge kommun.

Under 2017 har de personliga ombuden träffat totalt 77 individer, 47 kvinnor och 30 män (2016 var motsvarande siffror totalt 82 individer, 44 kvinnor och 38 män). Av de 77 individerna är 46 nya kontakter för 2017. 27 av kvinnorna och 18 av männen avslutades under 2017.

Det är en jämn fördelning av kvinnorna är i ålder med undantag för kvinnor 65 år och äldre som är något färre. Män i åldern 30-49 år är i majoritet. 5 av klienterna hade hemmaboende barn under 18 år. Bedömningen är att fler klienter kontaktar de personliga ombuden med anledning av avslag på sjukpenning.

De tre vanligaste orsakerna till att klienterna tar kontakt med de personliga ombuden är för både män och kvinnor ekonomi, stöd i kontakt med myndighet samt stöd i kontakt med sjukvård.

När kö till personligt ombud uppstår prioriteras unga personer och personer med barn i enlighet med kommunens bedömningsriktlinjer.

Under 2017 har de personliga ombuden identifierat brister enligt följande;

- Handläggarnivå: Bristande hänsynstagande på klienternas psykiska ohälsa vid kontakter och handläggning.
- Lokal nivå: Stora brister i samordning och samverkan mellan myndigheter.
- Central nivå: Samverkansbrister mellan kommunens myndigheter och andra myndigheter såsom försäkringskassan och arbetsförmedlingen.

.....
Marie Lundqvist
Socialchef

Åsa Dahl
Verksamhetsutvecklare

Bilaga

1. Redovisning av verksamhet med personligt ombud verksamhetsåret 2017

Expedieras till

Redovisning skickas till registrator.stockholm@lansstyrelsen.se med kopia till katarina.edlund@lansstyrelsen.se

REDOVISNING
Statsbidrag till kommuner som
bedriver verksamhet med personligt
ombud

Skickas senast 2018-01-15 till:
diarium.arkiv.stockholm@lansstyrelsen.se

Statsbidrag avseende år 2017

Kontaktuppgifter till den kommun som beviljats statsbidraget

Kommun Botkyrka kommun		
Utdelningsadress Socialnämnden	Postnummer 147 85	Postort Tumba
Kontaktperson Sara Hellblom Gustafsson	Avdelning/Enhet Enheten för Stöd och utveckling/Socialförvaltningen	
Nämnd Socialnämnden	Telefon (inkl. riktnummer)08-53062320	E-postadress Sara.hellblom-gustafsson@botkyrka.se

Den eller de kommuner, förutom redovisande kommun, som redovisningen omfattar

Kommun/kommuner

-

1. Statsbidrag

1.1 Beviljade medel

Beviljat statsbidrag, kr 604 800:-	Årsanställningar ¹ på heltid/deltid 2.0
---------------------------------------	---

1.2 Förbrukade medel

Förbrukat statsbidrag, kr 604 800:-	Årsanställningar ¹ på heltid/deltid exkl. tjänstledighet 2.0
--	--

Om verksamheten har haft färre årsanställningar på heltid eller deltid än vad som beviljats, ange varför.

2. Utförare av verksamheten med personligt ombud

	Ja	Nej
Kommun	x	
Förening		
Stiftelse		
Aktiebolag		
Annan utförare		
Om annan utförare än kommunen, ange organisationens namn		

¹ Anges med två decimaler. För ett ombud på heltid (40 timmar i veckan) och ett på halvtid (20 timmar i veckan) anges 1,50. För två ombud på heltid och ett på deltid (10 timmar i veckan) anges 2,25.

4. Personliga ombud

	Antal kvinnor	Antal män	Annan ²
Personliga ombud	1	1	

4.1 Utbildning

	Ja	Nej
Ombuden har erbjudits utbildning.	Ja	
Om ja, ange vilken/vilka utbildningar. Utbildning i neuropsykiatri i Karolinska institutets regi, 7.5 högskolepoäng ABC-träffar i länet YPOS-konferens varje vår		
Om nej, ange varför		

4.2Handledning

	Ja	Nej
Ombuden har erbjudits handledning.	Ja	
Om ja, ange vilken slags handledning. Handledning tillsammans med ombuden i Huddinge Kommun Handledningen tar upp både klientproblematik och problem med samverkan i berörda kommuner. Klient- och organisationsinriktad handledning.		
Om nej, ange varför.		

² Antal personer som uppger annan könstillhörighet eller ej har velat uppge könstillhörighet

5. Klienter

Ange antal klienter som fått stöd av personligt ombud. Varje person (klient) som har fått stöd av personligt ombud ska redovisas endast en gång per år.

	Antal Kvinnor	Antal män	Annan
5.1 Totalt antal klienter	47	30	
därav mellan 18 och 29 år	14	9	
därav mellan 30 och 49 år	13	13	
därav mellan 50 och 64 år	15	8	
därav 65 år och över	5		

5.2 Antal nya klienter	26	20	
därav mellan 18 och 29 år	10	6	
därav mellan 30 och 49 år	6	12	
därav mellan 50 och 64 år	7	2	
därav 65 år och över	3		

5.3 Antal avslutade klienter	27	18	
därav mellan 18 och 29 år	6	1	
därav mellan 30 och 49 år	16	5	
därav mellan 50 och 64 år	5	10	
därav 65 år och över		2	

	Antal kvinnor	Antal män	Annan
5.4 Klienter som, helt eller delvis, har hemmavarande barn under 18 år ³ vilka är kända för verksamheten.	5		

³ Inkluderar även barn till *maka/make/reg. partner/sambo* som är hemmavarande hos klienten.

5.5 Kontakt med verksamheten

Ange orsaken/orsakerna till att nya klienter tar kontakt med verksamheten. Ange antalet orsaker. Flera orsaker kan anges per person.

	Kvinnor	Män	Annan
Ekonomi	20	17	
Bostad	10	10	
Sysselsättning		2	
Struktur i vardagen			
Bryta isolering			
Relationsfrågor			
Existentiella frågor			
Stöd i kontakten med myndighet	23	20	
Stöd i kontakten med sjukvården	15	19	
Annan orsak			
Om annan orsak, ange vilken.			

Eventuell kommentar, om förändringar har noterats av orsaker till att klienter tar kontakt med personligt ombud, ange dessa.

Fler klienter som kontaktar oss pga avslag av sjukpenningen pga psykisk ohälsa, fler kvinnor mellan 18-29 som söker stöd samt fler klienter som lider av eller riskerar att bli akut hemlösa.

5.6 Tillgång till personligt ombud

	Ja	Nej
Bedömningsriktlinjer eller prioriteringsordning finns för tillgång till personligt ombud.	Ja	
Om ja, ange dessa. Vid kö till ombuden prioriteras alltid ungdomar och personer med mindreåriga barn.		
Om nej, ange varför.		

--

5.7 Tillgång till samhällsservice

	Ja	Nej
Rutiner har upprättats för hur uppmärksammade brister ska hanteras i verksamheten	Ja	

Beskriv de tre allvarligaste bristerna på respektive nivå som har identifierats föregående år:

Med handläggarnivå avses brister som blir synliga i möten mellan klienten och de olika organisationernas medarbetare, med lokal nivå avses brister för hur det offentliga välfärdsarbetet kring denna grupp leds och organiseras, med central/ nationell nivå avses brister i lagstiftning och andra regelverk.

- a) på handläggarnivå: Bristande hänsynstagande på klienternas psykiska ohälsa vid kontakter och handläggning.
- b) på lokal nivå: Stora brister i samordning och samverkan mellan myndigheter.
- c) på central/nationell nivå: Samverkansbrister mellan kommunens myndigheter och andra myndigheter såsom Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen.

Ge exempel på brister som har åtgärdats under föregående år på respektive nivå:

Med handläggarnivå avses brister som blir synliga i möten mellan klienten och de olika organisationernas medarbetare, med lokal nivå avses brister för hur det offentliga välfärdsarbetet kring denna grupp leds och organiseras, med central/ nationell nivå avses brister i lagstiftning och andra regelverk.

- a) på handläggarnivå: Information till handläggare om psykisk ohälsa, klienternas rättigheter samt förmedling av information om vårt arbete med personer med långvarig psykisk ohälsa.
- b) på lokal nivå: Ställa krav på myndigheter att enligt SoL, HSL och förvaltningslagen få till en gemensam planering enligt SIP och ISIP. Information till ledningsgrupp om brister som är uppmärksammade och diskussion och förslag på åtgärder.
- c) på central nivå: Ombuden har deltagit i en landsomfattande skrivelse till minister Strandhäll hur reglerna i sjukförsäkringen slår till mot den målgrupp vi arbetar med. 200 ombud har skrivit under.

--

6. Myndigheter och organisationer som ingår i ledningsgruppen för verksamheten

6.1 Myndigheter som ingår i ledningsgruppen

	Ja	Nej
Kommun/kommuner	x	
Arbetsförmedlingen	x	
Försäkringskassan	x	
Landstingets primärvård	x	
Landstingets psykiatri	x	

6.2 Organisationer som ingår i ledningsgruppen

	Ja	Nej	Om ja, ange vilken/vilka
Patientorganisationer			
Brukarorganisationer	x		Attention
Anhörigorganisationer			
Annan organisation			

Om ledningsgruppen inte har någon representant från kommunen, landstingets primärvård och psykiatri, Arbetsförmedlingen eller Försäkringskassan, ange varför

Kommunen arbetar för att få representanter för dessa huvudmän att delta i ledningsgruppen, ange hur

7. Övrigt

Om förändringar har noterats vad gäller vilka grupper som tar kontakt och söker stöd av personligt ombud, beskriv på vilket sätt

Unga med barn söker i större omfattning, Personer som söker har mycket svårare och mer komplex problembild än tidigare, personer med mycket komplicerade bostadsfrågor. Personer som har eller riskerar att bli av med sin sjukpenning och hänvisas till Arbetsförmedlingen trots en svår psykisk ohälsa.

Synpunkter och övriga reflektioner på verksamheten

8. Underskrift av behörig företrädare för kommunen

Datum 171116	
Namnsteckning	Namnförtydligande Sara Hellblom Gustafsson
Titel Chef stöd- och utvecklingsenheten	Tjänsteställe Socialförvaltningen, Stöd- och utvecklingsenhet
Telefon (inkl. riktnummer) 070-886 13 33	E-postadress sara.hellblom-gustafsson@botkyrka.se
Detta dokument har beslutats digitalt och saknar därmed underskrift	

4

Ansökan om statsbidrag för verksamhet med personliga ombud 2017 (SN 2017:295)

Beslut

Socialnämnden godkänner ansökan om statsbidrag för verksamhet med personliga ombud 2018 och skickar denna till Länsstyrelsen.

Sammanfattning

Botkyrka beviljades under 2017 medel av länsstyrelsen för ett personligt ombud (PO). Ansökan avser nu statsbidrag för 2018. Personligt ombud är ett stöd för personer med psykisk funktionsnedsättning. Verksamheten syftar till att personer med psykisk funktionsnedsättning ska få möjlighet att leva ett mer självständigt liv, men möjlighet att ta del av samhällets utbud av vård, stöd, service, rehabilitering och sysselsättning på jämlika villkor. Ombuden arbetar på den enskildes uppdrag.

Referens
Åsa DahlMottagare
Socialnämnden

Ansökan om statsbidrag för verksamhet med personliga ombud 2018

Förslag till beslut

Socialnämnden godkänner ansökan om statsbidrag för verksamhet med personliga ombud 2018 och skickar denna till Länsstyrelsen.

Sammanfattning

Botkyrka beviljades under 2017 medel av länsstyrelsen för ett personligt ombud (PO). Ansökan avser nu statsbidrag för 2018. Personligt ombud är ett stöd för personer med psykisk funktionsnedsättning. Verksamheten syftar till att personer med psykisk funktionsnedsättning ska få möjlighet att leva ett mer självständigt liv, men möjlighet att ta del av samhällets utbud av vård, stöd, service, rehabilitering och sysselsättning på jämlika villkor. Ombuden arbetar på den enskildes uppdrag.

Ärendet

Botkyrka beviljades under 2017 medel av länsstyrelsen för ett personligt ombud (PO). Statsbidrag har tidigare utgått med 302 400 kronor per år för en heltidstjänst. Ansökan avser statsbidrag för ett av de två personliga ombud Botkyrka har.

Personligt ombud är ett stöd för personer med psykisk funktionsnedsättning. Verksamheten syftar till att personer med psykisk funktionsnedsättning ska få möjlighet att leva ett mer självständigt liv, men möjlighet att ta del av samhällets utbud av vård, stöd, service, rehabilitering och sysselsättning på jämlika villkor. Ombuden arbetar på den enskildes uppdrag. De personliga ombuden är organisatoriskt placerade i stöd- och utvecklingsenheten för att vara säkerställa den fria rollen som ombud.

Marie Lundqvist
SocialchefÅsa Dahl
Verksamhetsutvecklare

Bilaga

1. Ansökan om statsmedel för verksamhet med personliga ombud 2018
2. Verksamhetsbeskrivning personliga ombud

Expedieras till

Ansökan skickas till registrator.stockholm@lansstyrelsen.se med kopia till katarina.edlund@lansstyrelsen.se.

Datum
2017-11-01

Beteckning

Enheten för social utveckling

Katarina Edlund
Katarina.edlund@lansstyrelsen.se

Skickas senast 2018-01-15
Till:
diarium.arkiv.stockholm@
lansstyrelsen.se

Ansökan om statsbidrag för verksamhet med Personliga ombud 2018

Uppgifter i ansökan avser de kriterier och förutsättningar för statsbidrag till verksamheter med personliga ombud som anges i SFS 2013:522. Länsstyrelsen beslutar och betalar ut statsbidrag till en kommun utifrån bestämmelserna i SFS 2013:522 §§ 2-6 och 8.

En kommun svarar inom ramen för socialtjänsten för verksamheten med personligt ombud. Blanketten innehåller ett antal frågor om hur verksamheten ska organiseras och vilka förutsättningar som ombudet/ombuden kommer att få i sitt arbete. Länsstyrelsen förutsätter att uppgifter, som lämnas i ansökan, diskuterats med aktuella samverkansparter.

Statsbidragets omfattning

Statsbidrag har tidigare utgått med 302 400 kr per år för en heltidstjänst. Beloppet kan komma att justeras utifrån hur många ansökningar som inkommit.

Ange med två decimaler. Om ni t.ex. ansöker om att anställa en på heltid (40 timmar i veckan) och en på halvtid (20 timmar i veckan,) anger ni 1,50, om ni t.ex. ansöker om medel för två som jobbar heltid och en som jobbar 25 procent ange 2,25. Ej förbrukade medel kan komma att återkrävas.

Sökande kommun

Kommunens namn: Botkyrka Kommun	
Förvaltning: Socialförvaltningen/Socialnämnden	
Postadress: 147 85 Tumba	
Tfn: 08-53061000	E-post:
Organisationsnummer: 212000-2882	Plus-eller bankgiro 624-1061
Ansökan avser år:	2018
Antal årsanställningar (heltid, ange i årsarbeten)	2.0
Referens på utbetalningen: Sara Hellblom Gustafsson	

MEDDELANDEDatum
2017-11-01

Beteckning

Nämnd som beslutat om ansökan: Socialnämnden
Ansökan avser även verksamhet i följande kommun/kommuner

Kontaktperson

Befattning: Verksamhetschef, Stöd-och Utvecklingsenheten/Socialförvaltningen	
Namn: Sara Hellblom Gustafsson	
Postadress: Botkyrka Kommun, 147 85 Tumba	
Tfn: 070-886 13 33	E-post: sara.hellblom-gustafsson@botkyrka.se

Driftsform/driftsformer och utförare

Uppgift om vilken eller vilka driftsformer som verksamheten bedrivs i. Om verksamheten är ny uppge när kommunen beräknar att verksamheten kan påbörjas. (SFS 2013:522 8 § punkt 3.)

Botkyrka kommun har driftsansvaret för verksamheten för personligt ombud. Ombuden är knutna till kommunens socialförvaltning.

Samverkan kring verksamheten

Uppgift om vilka myndigheter och organisationer som ska samverka kring verksamheten med personligt ombud. (SFS 2013:522 5 § och 8 § punkt 4)

Vilka myndigheter och organisationer ingår i ledningsgruppen? Botkyrka kommun, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Stockholms Läns Landsting, Attention (Stockholms läns landsting representeras av neuropsykiatriska mottagningen, Psykosmottagningen samt Primärvården)
Vilka andra myndigheter och organisationer samverkar ni med? Migrationsverket, Kronofogdemyndigheten, Skatteverket, Polisen, Svenska Kyrkan, jurister, arbetsgivare mm.

Plan för verksamhetens organisation

Beskrivning om hur kommunen planerar att personliga ombuden ska arbeta med målgruppen, hur prioriteringar inom målgruppen kommer att ske och hur ombudens verksamhet ska planeras och dokumenteras. (SFS 2013:522 8 § punkt 5.)

MEDDELANDE

Datum
2017-11-01

Beteckning

Ombuden har sedan 2016 en verksamhetsplan som styr hur verksamheten bedrivs och skall bedrivnas.
De grupper som prioriteras speciellt är unga och personer med minderåriga barn.

Planer för arbetets utformning

Beskrivning hur kommunen planerar att stödja personliga ombud i arbetet i fråga om exempelvis utbildning/kompetensutveckling och handledning. (SFS 2013:522 punkt 6.)

Handledning med ombuden i Huddinge Kommun
ABC-nätverksträffar i länet
YPOS-konferens
Individuell utbildningsplan
Utbildning i neuropsykiatri i Karolinska Institutet 7,5 högskolepoäng

Uppföljning

Beskrivning av hur kommunen planerar att följa upp hur verksamheten med personligt ombud har utvecklats. (SFS 2013:522 8 § punkt 7.)

Medarbetarsamtal
APT
Årlig avstämning och utvärdering samt i årsredovisning.

Ort och datum

Behörig företrädare för verksamheten

Namnförtydligande och befattning

DET HÄR ÄR BOTKYRKA

Personligt ombud

Beskrivning av verksamheten

Vad är verksamheten Personligt Ombud

Personligt ombud är ett kostnadsfritt och frivilligt stöd för personer över 18 år. Ombuden arbetar med personer som har en långvarig psykisk ohälsa som påverkar vardagen negativt.

Personligt ombud arbetar alltid på personens uppdrag.

Uppdraget för personligt ombud formas tillsammans och utgår alltid från personens behov och önskemål.

Ombudet kan bistå med kontakter med myndigheter sjukvården psykiatrin eller mottagningar som personen har eller behöver komma i kontakt med.

Ombudet kan följa med på besök som stöd och även hjälpa till med att möten blir av och att personen får den hjälpen och stödet av samhället som hon/han har rätt till.

Ombudet arbetar alltid under sekretess och har ingen egen budget eller beslutsrätt i olika ärenden. Efter uppdraget är klart avslutar vi kontakten.

1. Bakgrund

-Under 3 år i samband med psykiatrireformen(regeringens proposition 1993/94:218 psykiskt stördas villkor)bedrevs försöksverksamheten i 10 kommuner med verksamheten personligt ombud.

Utvärderingen av detta gav goda resultat och verksamheten permanentades över hela landet efter beslut i Sveriges Riksdag och att pengar skulle skjutas till verksamheterna i form av statsbidrag.

Maj 2000 gav regeringen i uppdrag åt Socialstyrelsen och Länsstyrelserna att bygga upp och utveckla permanenta och landsomfattande verksamheter med personliga ombud för personer med psykiska funktionsnedsättningar.(bil1.Meddelandeblad,Socialstyrelsen nr 5/2011)

Idag 2016 styrs verksamheterna av Socialstyrelsen och totalt finns det över 300 personliga ombud över hela landet.

Sen 2013 finns det en Förordning(2013:522) som styr villkoren för statsbidraget(bil.2 Förordning 2013:522)

Vissa kommuner har egna verksamheter med ombud vissa kommuner har valt att slå ihop verksamheten med andra kommuner och vissa kommuner har lagt ut verksamheten i entreprenad tex i olika frivilligorganisationer eller stiftelser.

Gemensamt för alla verksamheter i Sverige är dock att vissa villkor skall uppfyllas för att kunna ta del av det statsbidraget som ansöks från Socialstyrelsen för varje kalenderår.

Enligt förordning(2013:522) om statsbidrag till kommuner som bedriver verksamhet med personligt ombud för vissa personer med psykiska funktionsnedsättningar skall följande villkor uppfyllas för att kunna ta del av statsbidraget.

Statsbidrag får lämnas för verksamhet med personligt ombud som syftar till att den enskilde ska:

- 1.Ha bättre möjligheter att påverka sin livssituation och vara delaktig i samhället
- 2.Ha möjlighet att leva ett mer självständigt liv och få en förbättrad livssituation,och
- 3.Ges möjligheter att få tillgång till samhällets utbud av vård,stöd och service på jämlika villkor samt rättshjälp,rådgivning och annat stöd utifrån sina egna önskemål och behov.

Verksamheten syftar även till att:

- 1.Få myndigheter,kommuner och landsting att samverka utifrån den enskildes önskemål och behov,och
- 2.ge underlag till åtgärder som kan förebygga brister i fråga om att den enskilde kan få tillgång till samhällets utbud av vård,stöd och service.

För att få statsbidrag skall även en Ledningsgrupp finnas som skall bestå av representanter för kommunen,landstingets primärvård och psykiatri,Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Patient-,brukar-och anhörigorganisationer skall erbjudas att delta i Ledningsgruppen.

Statsbidraget är på ca 302 500 kr/per ombud och år och det ansöks årligen efter att man har lämnat in årsredovisningen till Länsstyrelsen.

Materialet för både årsredovisningen av verksamheten och ansökan om statsbidrag skickas ut centralt till alla befintliga verksamheter och alltid till den ansvarige för verksamheten,i vårt fall till Sara Hellblom-Gustafsson/Stöd-och Utvecklingsenheten

Materialet skickas alltid ut under senhösten.

Mer information se rubriken, ”Hur för man statistik om verksamheten”

2. Verksamheten i Botkyrka kommun

-Kommunen har haft verksamheten personligt ombud sedan 2002 och har under dessa år haft verksamheten i gång med två stycken heltidsanställda per årsbasis under hela perioden.

Totalt har tre olika personer arbetat med uppdraget under hela den tiden verksamheten har funnits i kommunen.

3. Målgruppen

-Vi jobbar med målgruppen personer som har en långvarig psykisk ohälsa som påverkar deras vardag och livet negativt och påverkar deras möjligheter till adekvat samhällservice och hjälp.

-Personer skall vara över 18 år,men någon övre åldersgräns finns inte för vår verksamhet.

-Ofta har målgruppen kontakter med många olika myndigheter eller är i behov att komma i kontakt med myndigheter för att få ett professionellt nätverk för att förbättra deras livsvillkor och vardag.

-Personer i vår målgrupp kan ha och har olika psykiatriska diagnoser men som huvudregel arbetar vi med personer som har långvarig psykisk ohälsa och tex ADHD och Asberger.

-Det kan även vara så att det finns en psykisk ohälsa hos personer som söker hos oss,men inte någon psykiatrisk diagnos men en önskan att komma i kontakt med en psykiatrisk mottagning för hjälp och eventuellt en utredning.

-Vi skall alltid ha barnperspektiv i vårt arbete och värnar om barnens bästa,även om det skulle strida emot det uppdraget vi har tillsammans med klienten.

-Vi skall i vårt arbete prioritera unga personer med psykisk ohälsa.

-Om vår arbetsbelastning blir så hög att vi måste upprätta en väntelista,skall unga personer och personer med barn prioriteras i första hand.

4. Hur kommer man i kontakt med oss?

-Som oftast kontaktar personer oss per telefon eller e-post.

Ibland hjälper aktuella myndigheter för personen med kontakten till oss.

Vilka andra brukar kontakta oss?

-Det kan röra sig om handläggare på Arbetsförmedlingen,Försäkringskassan eller personal på vårdcentralen eller inom psykiatrins olika verksamheter.

-Det är vanligt att anhöriga tar kontakt med oss för rådgivning.

-Det är också vanligt att den somatiska sjukvården kontaktar oss kring klientärenden och speciellt kuratorer både inom somatiska vården och psykiatrin.

-Det skall dock betonas att vi jobbar enbart på klientens uppdrag och så kallade remisser från myndigheter bör och skall undvikas för grundtanken är att klienten skall söka hjälp själv.

-Vi välkomnar dock att myndigheter vi behov hjälper till med den första kontakten med oss om klienten så önskar.

5. Hur arbetar vi?

-Efter vi har kommit i kontakt med personen som söker hjälp bokar vi ett första möte. I det här mötet berättar vi om vår verksamhet och klienten får möjlighet att berätta varför han/hon vill ha ett personligt ombud.

-Tillsammans gör vi en behovsinventering och tittar på vilket stöd och hjälp och vilka myndigheter som personen har kontakt med och vad är det som saknas/önskas.

-Vi tittar på om det finns ett realistiskt uppdrag och behov som inte kan tillgodoses av någon myndighet som klienten eventuellt redan har kontakt med.

-Om vi kommer fram till att klienten inte tillhör vår målgrupp eller om det inte finns ett uppdrag som vi kan ta hänvisar vi personen vidare till rätt instans inom kommunen eller vården eller den myndigheten som ärendet gäller.

-Om vi kommer fram till att ta ett uppdrag skriver vi en fullmakt som möjliggör kontakter med myndigheter och informationsutbyte.

Efter första besöket inleds samarbetet enligt planeringen.

-Vi jobbar nära klienten och följer med på myndighetsmöten stöttar vid olika ansökningar eller överklagningar av beslut samt initierar samordnad individuell plan(SIP)för bästa samverkan och samordning för klienten

-Vi arbetar med klienter på lång sikt och ofta är kontakterna relativt långvariga ibland även upp till ett år eller till och med längre.

-När det gäller klienter som tillhör målgruppen men söker för enstaka ärenden eller tex överklagningar av beslut men som saknar behov för större samordning hänvisas de som regel till kommunens Medborgarkontor eller andra aktörer tex till kuratorer om klienten går på en mottagning där det finns en sådan funktion.

-Som princip tar vi inte några enstaka ärenden för då riskerar vi att få en funktion som inte följer uppdraget.

6. Vår roll som personligt ombud

-Vår roll som personligt ombud innebär att vi hjälper klienten att skapa ett professionellt nätverk och att personen genom det får den servicen och hjälpen hon/han behöver för att stärka sin egenmakt och välbefinnande trots en komplex livssituation på grund av psykisk ohälsa.

-Vi är inte ansvariga för någon behandling eller insats men i vår roll skall vi se till att personen får möjligheten att ansöka om olika insatser om behov föreligger.

-Vi skall se till att initiera en gemensam planering mellan myndigheterna tillsammans med klienten så att man samordnar insatserna.
Detta kallas samordnad individuell plan,SIP.

-Både HSL-hälso-och sjukvårdslagen och SOL-socialtjänstlagen beskriver vikten av samverkan och gemensam planering vid kontakter med kommunen sjukvården och psykiatrin eller andra aktörer som ger vård eller service.

-I vår roll ingår även att upptäcka och rapportera systemfel och brister i verksamheter och lyfta dessa till respektive verksamhet så att de identifieras och kan åtgärdas och lyftas upp till diskussion.

-Vi hjälper våra klienter med att överklaga beslut när det gäller tex beslut från Socialtjänsten eller Försäkringskassan,för att ta några exempel.

-Vi hjälper även till med anmälningar till IVO och JO om klienten ser det som nödvändigt och behöver stöd med själva anmälan.

-Det bör påpekas här att vi inte är några juridiska ombud,och i juridiska frågor kan vi hänvisa till den servicen som finns på Medborgarkontoren när det gäller konsultation av en jurist gratis 15min.
Den servicen tillhandahåller Medborgarkontoren i kommunen.

-Den viktigaste uppgiften vi har är att stötta klienten och finnas på hans/hennes sida och bevaka hans/hennes intressen.

Hur avslutar man kontakten?

-När uppdraget är klart avslutar kontakten med klienten om det inte längre finns frågor kring uppdraget som vi kom överens om.

Klienten är naturligtvis välkommen att söka hjälp hos på nytt.

7. Hur får man information om oss?

-Det finns information om oss på kommunens hemsida under fliken Vård-och Omsorg/Personligt Ombud.

-Vi har även en broschyr som finns tillgänglig på Medborgarkontoren samt delas ut till myndigheter och privatpersoner.

-Vår verksamhet ger även ”ringar i vattnet” och information om oss sprids via nuvarande och gamla klienter.

8. Var är vi lokaliserade?

Vi har våra kontor på två olika ställen i Medborgarkontoren i Tumba och Alby.

-Fördelen med två olika kontor är den ökade tillgängligheten och närheten till våra klienter på det geografiska området som vi täcker med vår service.

-Medborgarkontoren är också speciellt lämpliga för vår verksamhet eftersom vi delar lokaler med samhällsvägledare och socialtjänstens skuldrådgivare och har nära till annan service som gagnar våra klienter.

-Det är även en neutral och naturlig plats att träffas för kommunens medborgare.

-Placeringen på medborgarkontoret upplevs som mycket positivt av våra klienter.

9. Hur för man statistik om verksamheten?

-Vi för inga akter eller anteckningar som sparas i kommunens journalsystem utan enbart egna daganteckningar som förstörs när kontakten avslutas.

-Kravet från Socialstyrelsen och Länsstyrelsen är att årligen sammanställa statistik om hur klientunderlaget har sett ut men dessa är helt utan personuppgifter och innehåller bara information om kön ålder och om man har barn.

-Den årliga rapporten skickas ut i slutet av året och skall fyllas i av personliga ombuden och deras chef.

-Socialstyrelsen och Länsstyrelsen sammanställer all fakta från all verksamhet med personliga ombud i hela landet och kommer ut med statistik som visar antalet klienter och vilka typer av problem och frågeställningar man har jobbat med under det gångna året.

Det ger också en fingervisning hur olika myndigheter fungerar och vilka är de största problemområden för vår målgrupp där det behövs riktade insatser.

10. Hur har verksamheten förändrats över tid?

-Vilka personer som söker till oss har ändrats sedan starten 2002.

- Personer med psykossjukdomar har minskat i antal stadigt under åren och istället är allt yngre personer som söker hjälp hos oss.
- Samma utveckling ser man i hela landet.
- Vi ser ökning av mer komplexa ärenden hos oss dvs personer som har många kontakter med myndigheter och där det krävs noggrann samordning av olika ärenden för att klienten får en mer dräglig vardag och rätt stöd och insatser i rätt tid.
- Vi ser ofta att det saknas en gemensam planering och kontakterna med myndigheterna inte fungerar tillfredställande när det gäller planering och samverkan och det är som just här personen söker stöd hos.
- Personer som söker har allt oftare neuropsykiatriska diagnoser eller behöver komma i kontakt med neuropsykiatri för eventuell utredning.
- Arbetsbelastningen har över tid ökat i både mer komplexa ärenden och även i antalet personer som ansöker om personligt ombud.
- Yttre omständigheter påverkar naturligtvis antalet och vilka klienter som söker till oss, som till exempel nya regler eller beslut hos Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Botkyrka kommun och olika beslut som fattas av Sveriges Riksdag som påverkar våra klienters vardag direkt eller indirekt.

11. Kompetensutveckling för personliga ombuden

- Som direkt följd av placeringen på olika medborgarkontor är det viktigt för PO att:
  - Ha regelbundna veckomöten med ärendegenomgång och planering av verksamheten samt avstämning per e-mail och telefon vid behov och ifråga om stöd och så kallad "second opinion".
- Återkommande möten och samarbetsforum som vi har idag:
  - Verksamhetsplanering i form av Planeringsdagar 2 ggr per år, en gång på våren, en gång på hösten.
  - Deltagande i YPOS-konferenser, dvs Yrkesföreningen för personliga ombuden i Sverige. Dessa konferenser samlar alla ombuden i Sverige för utbildningsdagar en gång per år där även Socialstyrelsen deltar och informerar om verksamhetens utveckling och andra aktualiteter.
  - ABC-möten vilka är lokala möten för personliga ombuden i Stockholms län och som ordnas av personliga ombuden själva i länet 2ggr per år.

-Det är viktigt att personliga ombuden har möjlighet att göra kompetensplan varje år för att kartlägga vilka utbildningar och utbildningsinsatser som är aktuella och önskvärda för fortbildningen.

-Lokalt nätverkande med grannkommuner och dess ombud för erfarenhetsutbyte.

-Handledning tillsammans med ombuden i Huddinge kommun.

Socialstyrelsen ordnar en utbildning för nya personliga ombud i jämna mellanrum och utbildningen berör lagstiftningen rollen som personligt ombud och möjligheten att byta erfarenheter med andra nyanställda personliga ombuden från hela landet.

Utbildningen ger en bra plattform för nyanställda ombuden när det gäller det ramarna och lagstiftningen kring verksamheten.

12. Framtidsvision/analys

-Vi ser att behovet av personligt ombud ökar på grund av att fler personer har och får större och mer komplexa behov.

Framförallt har andelen ungdomar som söker stöd hos oss, eller kontaktar oss för information ökat markant.

Bakgrunden till att antalet ungdomar som kontakter oss ökar kan vara följande:

Det har visat sig att psykiska ohälsan bland ungdomar har ökat sen 90-talet och har trefaldigats under perioden fram till 2016.

Enligt SCB:s statistik låg andelen unga i åldrarna 16-24 med sömnproblem oro och ångest på nivån 7-8%. Sedan dess och framförallt under 90-talet har andelen stigit till över 20%.

Detta i kombination med tuff arbetsmarknad hårda krav på utbildning och växande klyftor i samhället samt den allt tuffare bostadssituationen gör att behov av personligt ombud kommer att öka över tid.

När det gäller utbildningsnivån för de unga arbetslösa gick det fortfarande att hitta ett jobb på 90-talet utan att man hade gått ut gymnasiet och kraven på utbildning inte var lika stora.

Idag krävs det som minimum ett slutbetyg från gymnasiet för att komma i fråga på arbetsmarknaden. De ungdomar som saknar eller inte klarat av gymnasiet hamnar i en mycket svårt situation när det gäller att få ett första jobb.

Om man dessutom utöver det lider av psykisk ohälsa blir möjligheten att få jobb än svårare. Den gruppen av ungdomar som inte går på någon utbildning som inte finns registrerade hos arbetsförmedling eller hos någon annan myndighet har vi mycket lite information om idag.

Med jämna mellanrum kommer vi i kontakt med just dessa ungdomar som inte har något nätverk överhuvudtaget och där det visar sig att personen har hoppat av skolan på grund av psykisk ohälsa.

Det är oftast föräldrar eller släkten som kontaktar oss på grund av oro och för att få information vilka möjligheter till stöd som finns inom kommunen.

Det är även viktigt att komma ihåg att gruppen ungdomar som har psykisk ohälsa och har barn är en viktig aspekt att ta hänsyn till på grund av barnperspektivet.

Idag ä cirka 12% av Botkyrkas ungdomar arbetslösa men hur många av de som lider av psykisk ohälsa har vi inte ingen information om i dagsläget.

Hur går vi vidare?

Vi tror att det kommer att behövas en ungdomssatsning på området personligt ombud och utökning antalet ombud i kommunen till 3 st.

Dels skall man prioritera unga personer som behöver hjälp med myndigheter men även att arbeta mer förebyggande och i samarbete med andra myndigheter.

Botkyrkas befolkning ökar snabbt och befolkningen är den yngsta i Stockholms län.

Jämförbara kommuner som Huddinge med sina 105 000 invånare och Södertälje med sina 94 000 invånare har idag 3 stycken personliga ombud.

Vi tror att i framtiden kommer kommunen att behöva anställa ett tredje ombud i Botkyrka kommun.

Dels på grund av den ökande belastningen och arbetsbördan hos de befintliga ombuden men även på grund av att antalet komplexa klienter ökar och speciellt unga vuxna med behov i specialistpsykiatri. Framförallt är det ungdomar med komplexa behov som ökar och här tror vi att det finns ett stort och ökande mörkertal av personer som inte får det samhällstödet de har rätt till.

Psykiatri har genomfört en stor och omfattande omorganisation under 2016.

Allmänpsykiatriska mottagningarna kommer att läggas ner och patienter som är i fortsatt behov av specialistvård inom psykiatri kommer att slussas över till olika programverksamheter om det finns behov för det.

Vad det här kommer att innebära för vår målgrupp på sikt vet vi inte än det är för tidigt att dra några slutsatser.

Dock kan man säga att kontaktytorna minskar för den gruppen som inte är i behov av specialistpsykiatri och de är hänvisade i större utsträckning till vårdcentraler än tidigare då allmänpsykiatriska mottagningar fanns.

Hur väl den här omorganisationen slår ut vet vi först i framtiden.

Psykiatrins målsättning är enligt deras informationsmaterial till allmänheten att ställa patienten i centrum i olika specialiserade program och göra psykiatri mer tillgänglig.

Som sammanfattning kan man säga att vi har en utveckling med fler klienter med mer komplexa behov. De som söker är både yngre och flera till antalet samt har allt oftare en neuropsykiatrisk diagnos i kombination med andra psykiska besvär samt en svår ekonomisk situation och även bostadsproblematik. Vi tror även att de personer som inte platsar i psykiatrins olika program och som tidigare har haft sin psykiatrikontakt inom Allmänpsykiatriska mottagningar kommer att söka hjälp och stöd hos oss om de anser att de inte får adekvat hjälp inom psykiatri.

Detta är dock bara en gissning i och med att omorganisationen av psykiatrien fortfarande är i inledningsfas och alla nya mottagningar inte har öppnat än.

Vi tror att vi kommer att ha en fortsatt viktig roll mellan de som söker vår hjälp och myndigheterna och den viktigaste rollen kommer även i fortsättningen vara att bevaka klienten rättigheter och se till att hon/han får den hjälpen och stödet som personen behöver utifrån hans/hennes önskningar och behov. Verka för bättre samarbete mellan myndigheter och att identifiera systemfel kommer att vara en viktigare roll för oss i ett samhälle som genomgår stora förändringar just nu.

Jukka Peltoniemi
Anders Björk
Personliga ombuden i Botkyrka kommun

5

Betalkort för personal inom socialförvaltningen (SN 2017:305)

Beslut

Att bevilja betalkort till följande personer inom Socialpsykiatriska enheten:

Patrik Andersson födelsedatum 800623

Ataf Shanboor födelsedatum 600511

Ärendet

Anställda kan erhålla betalkort efter beslut av aktuell verksamhetsnämnd för inköp för kommunens räkning enligt kommunstyrelsen beslut diarienummer KS/2009:517. Socialnämnden har beslutat om en kreditgräns på 10 000 kronor per kort. Kortet får endast användas för inköp för kommunens räkning. Privata köp är inte tillåtna. Betalkortet får inte användas för kontantuttag.

Kortet får inte användas för inköp på Internet eller på annat sätt där man uppger den säkerhetskod som finns på kortet.

Referens
Ulrika Hage

Mottagare
socialnämnden

Betalkort för personal inom socialförvaltningen

Beslut

Att bevilja betalkort till följande personer inom Socialpsykiatriska enheten:

Patrik Andersson födelsedatum 800623
Ataf Shanboor födelsedatum 600511

Ärendet

Anställda kan erhålla betalkort efter beslut av aktuell verksamhetsnämnd för inköp för kommunens räkning enligt kommunstyrelsen beslut diarienummer KS/2009:517. Socialnämnden har beslutat om en kreditgräns på 10 000 kronor per kort. Kortet får endast användas för inköp för kommunens räkning. Privata köp är inte tillåtna. Betalkortet får inte användas för kontantuttag.

Kortet får inte användas för inköp på Internet eller på annat sätt där man uppger den säkerhetskod som finns på kortet.

Marie Lundqvist
socialchef

6**Revidering av delegationsordning - anpassning till nya kommunallagen (SN 2017:233)****Beslut**

Socialnämnden godkänner förslaget om ny delegationsordning.

Beslut

Socialnämnden godkänner förslaget om ny delegationsordning.

Sammanfattning

Delegationsordningen föreslås revideras för att stämma överens med nya kommunallagen (2017:725) som träder i kraft den 1 januari 2018.

Se nedanstående tabell för en översikt av de förändringar som föreslås:

	Kommunallag (1991:900)	Ny kommunallag (2017:725)
Förutsättningar för delegation	6 kap. 33 § 1 st	6 kap. 37 § och 7 kap. 5 §
Delegationsförbud	6 kap 34 §	6 kap. 38 och 7 kap. 5 §
Anmälan av beslut som fattas på delegation	6 kap. 35 §	6 kap. 40 §
Kompletterade beslutsrätt i bråds-kande situationer	6 kap. 36 §	6 kap. 39 §
Vidaredelegation	6 kap. 37 §	5 kap. 6 § och 9 kap. 32 §
Laglighetsprövning	10 kap. 1 §	13 kap 1 §

Vidare föreslås ett förtydligande i delegationsordningens inledande kapitel om att s.k. konsulter som anställs inom förvaltningen saknar möjlighet att erhålla delegation från nämnden.

2017-11-20

Dnr SN/2017:233

Referens
Jennifer GavinMottagare
Socialnämnden

Ny delegationsordning för socialnämnden

Förslag till beslut

Socialnämnden godkänner förslaget om ny delegationsordning.

Sammanfattning

Delegationsordningen föreslås revideras för att stämma överens med nya kommunallagen (2017:725) som träder i kraft den 1 januari 2018.

Se nedanstående tabell för en översikt av de förändringar som föreslås:

	Kommunallag (1991:900)	Ny kommunallag (2017:725)
Förutsättningar för delegation	6 kap. 33 § 1 st	6 kap. 37 § och 7 kap. 5 §
Delegationsförbud	6 kap. 34 §	6 kap. 38 och 7 kap. 5 §
Anmälan av beslut som fattas på delegation	6 kap. 35 §	6 kap. 40 §
Kompletterade beslutsrätt i bråds-kande situationer	6 kap. 36 §	6 kap. 39 §
Vidaredelegation	6 kap. 37 §	5 kap. 6 § och 9 kap. 32 §
Laglighetsprövning	10 kap. 1 §	13 kap 1 §

Vidare föreslås ett förtydligande i delegationsordningens inledande kapitel om att s.k. konsulter som anställs inom förvaltningen saknar möjlighet att erhålla delegation från nämnden.

Bilaga:
Delegationsordning

DET HÄR ÄR BOTKYRKA

Delegationsordning Socialnämnden

Förslag december 2017

Allmänt om att fatta beslut efter bestämmelserna om delegering

Innebörd

Socialnämnden har enligt **6 kap. 37 § och 7 kap. 5 § kommunallagen** rätt att uppdra åt **presidiet**, utskott, ledamot, ersättare eller anställd att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. **Delegering av beslutanderätt kan inte ske till någon utanför den kommunala organisationen. Detta innebär t.ex. att en anställd på ett bemanningsföretag som under viss tid arbetar inom förvaltningen inte kan erhålla delegation av nämnden.**

Att fatta beslut med stöd av delegeringsbestämmelser innebär att besluta åt nämnden och beslutet gäller således som nämndens beslut. När beslutet är fattat är ärendet avgjort och kan endast ändras av högre instans efter ett överklagande i lagstadgad ordning.

Ett beslut fattat med stöd av delegationsbestämmelse kan inte återtas eller omprövas an nämnden. Däremot kan nämnden när som helst återta delegeringsrätten. Den tjänsteman till vilken beslutanderätten är delegerad har rätt att överlämna ärende till socialnämnden/utskotten för avgörande.

Under rubriken ”delegat” i delegationsförteckningen anges alltid lägsta beslutsnivå. Detta betyder att överordnad chef upp till socialchef har motsvarande beslutanderätt. Rätten för viss tjänsteman (befattning) att fatta beslut med stöd av delegeringsbestämmelser omfattar även förordnad vikarie.

Om ett ärende är av större vikt eller principiell betydelse ska delegaten överlåta beslutanderätten till socialnämnden/utskotten även om rätten att besluta delegerats till tjänsteman. Beslutanderätten avser såväl bifall som helt/delvis avslag såvida inget annat anges.

Anmälan

Beslut som fattats med stöd av delegeringsbestämmelser ska enligt **6 kap 40 § KL** anmälas till nämnden.

Beslut i enskilda ärenden fattade av utskotten anmäls till socialnämnden via protokoll från utskottens sammanträden varje månad. Om beslut är fattade i verksamhetssystemet Procapita anmäls det till utskotten genom en datalista.

Vidaredelegering

Nämnden kan enligt 7 kap. 9 § KL uppdra åt förvaltningschef att inom nämndens verksamhetsområde fatta beslut. Denna rätt kan kompletteras med en rätt för förvaltningschefen att vidaredelegera sin beslutanderätt till annan anställd inom kommunen, 7 kap. 9 § KL och 9 kap. 32 § KL.

Förbud mot delegering

I ärenden av principiell natur får beslutanderätten inte delegeras. Detta framgår av **6 kap. 38 § och 7 kap 5 §**. Delegeringsförbudet avser följande slag av ärenden:

1. ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet,
2. framställningar eller yttranden till fullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats,
3. ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt,
4. ärenden som väckts genom medborgarförslag och som lämnats över till nämnden, eller
5. ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras.

Av 10 kap 5 § socialtjänstlagen e contrario råder det förbud mot delegering för vissa typer av enskilda ärenden, dvs beslut måste fattas av nämnden i sin helhet. Dessa ärenden är:

2 kap. 3 § FB	Överflyttning/mottagande av faderskapsutredning
2 kap. 7 och 9 §§ FB	Beslut om nedläggning av faderskapsutredning
2 kap. 9 § FB	Beslut att inte påbörja faderskapsutredning
4 kap. 10 § FB	Yttrande till domstol i adoptionsärenden
6 kap. FB	Anmälan/ansökan till domstol ifråga om vårdnad och förmyndarskap,
7 kap. 7 § FB	Godkännande av avtal om att underhållsbidrag skall betalas för längre perioder än tre månader.
5 kap 2 § SoL	Förbud att utan socialnämndens medgivande ta emot andras underåriga barn för vistelse som inte är tillfällig.
16 kap. 18 § SFB	Framställan om ändring av betalningsmottagare (barnbidrag)
18 kap. 19 § SFB	Framställan om ändring av betalningsmottagare (underhållstöd)

Vidare har det av praxis uttalats att det för följande beslut råder förbud mot delegering enligt **6 kap. 38 och 7 kap. 5 §**:

14 § 1 p LVU	Beslut om umgängesbegränsning
14 § 2 p LVU	Beslut om hemlighållande av vistelseort
14 § 3 st LVU	Övervägande av beslut enligt ovanstående punkter

Vad gäller beslut enligt 14 § p 1-2 tillåts dock kompletterande beslutsrätt i brådskande med stöd av **6 kap. 39 § kommunallagen**, se punkt A 1 i delegationsordningen.

Delegation till utskott

I vissa typer av enskilda ärenden kan beslutanderätten, enligt 10 kap 4 § socialtjänstlagen, endast delegeras till särskilt utskott som består av ledamöter eller ersättare i nämnden. Beslut i dessa typer av ärenden kan således inte delegeras till tjänsteman, utan till nämndens utskott. Då delegationsförbud föreligger finns en notering vid den delegationspunkten i delegationslistan.

Kompletterande beslutanderätt

I vissa akuta situationer när nämnden inte hinner samlas har ordförande eller särskilt förordnad ledamot en kompletterande beslutsrätt (10 kap. 6 § SoL och **6 kap. 39 § KL**). Detta är inte delegation utan en laglig direkt beslutanderätt om beslut vid brådskande situationer enligt LVU och LVM.

Vid ett förordnande ges en namngiven person en beslutsrätt. **Förordnade politiker och tjänstemän, se bilaga 1.** Beslutet ska anmälas vid sociala utskottets nästa sammanträde. Kompletterande beslutsrätt gäller för följande beslut:

6 § LVU	Beslut om omedelbart omhändertagande
9 § LVU	Beslut om upphörande av omedelbart omhändertagande
11 § LVU	Beslut om hur vården ska ordnas och var den unge ska vistas under vårdtiden samt beslut om att den unge får vistas i sitt eget hem under vårdtiden
27 § LVU	Beslut om tillfälligt flyttningsförbud
43 § 1 st 1 p LVU	Begäran om biträder av polis för att genomföra läkarundersökning
13 § LVM	Beslut om omedelbart omhändertagande

I följande fall har någon ledamot eller *tjänsteman* som nämnden förordnat tillagts kompletterande beslutanderätt:

43 § 1 st 2 p LVU   Begäran om biträde av polis för att genomföra beslut om vård eller omhändertagande med stöd av LVU

Delegater inom organisationen

Socialchefen är den högsta delegaten. Därefter kommer verksamhetschefer, sektionschefer, grupp-
ledare, socialsekreterare och socialassistent. Utöver detta så finns ytterligare delegater såsom
registrator, kommunarkivarie, alkoholhandläggare och medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS),

Förkortningar

AlkL Alkohollagen (2010:1622)
BrB Brottsbalken (1962:700)
Bidragsbrottslagen (2007:612)
Förordning om offentligt biträde (1997:405)
FB Föräldrabalken (1949:381)
FL Förvaltningslagen (1986:223)
HemvärnsF Hemvärnsförordningen (1997:146)
KL Kommunallagen (2017:725)
Körkortsförordningen (1998:980)
LUL Lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare (1964:167)
LVU Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (1990:52)
Lag om anordnande av visst automatspel (1982:636)
Lag om bostadsanpassningsbidrag (1992:1574)
Lag om färdtjänst (1997:736)
LMA Lag om mottagande av asylsökande m.fl. (1994:137)
Lag om offentligt biträde (1996:1620)
LOU Lag om offentlig upphandling (2007:1091)
LSS Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387)
LVM Lag om vård av missbrukare i vissa fall (1988:870)
Lotterilagen (1994:1000)
OSL Offentlighet- och sekretesslagen (2009:400)
Patientsäkerhetslagen (2010:659)
SFB Socialförsäkringsbalken (2010:110)
SoF Socialtjänstförordningen (2001:937)
SoL Socialtjänstlagen (2001:453)
TF Tryckfrihetsförordningen (1949:105)
ÄB Ärvdabalken (1958:637)
ÄktB Äktenskapsbalken (1987:230)

BoE Boenheten
EEB Enheten för ekonomiskt bistånd
RE Resursenheten
SPE Socialpsykiatriska enheten
UE Utredningsenheten
VE Vuxenenheten

Grupp	Ärende	Lagrum	Delegat	Kommentar
A	ALLMÄNT			
A 1	Beslut å nämndens vägnar i ärenden som är så brådskande att nämndens eller utskottens beslut inte kan avvaktas	6 kap 39 § KL	Ordf. eller, vid förhinder, nämndens 1:e eller 2:e vice ordf. samt ordf. eller vid förhinder 1:e vice eller 2:e vice ordf. i nämndens utskott	Anmäls fortlöpande till nämnd eller till utskott om ursprungsdelegationen ligger på utskott
A 2	Å nämndens vägnar underteckna avtal och kontrakt -inom nämndens förvaltningsområde -kopplat till budgettram inom eget verksamhetsområde		Socialchef Verksamhetschef	Anmäls till nämnd
A 3	Föra kommunens talan eller befullmäktiga ombud att föra kommunens talan -i administrativa mål och allmänna ärenden samt i mål vid allmän domstol och förvaltningsdomstol inom nämndens verksamhetsområde -i mål vid allmän domstol eller förvaltningsdomstol kopplat till eget verksamhetsområde	10 kap 2 § SoL	Socialchef Verksamhetschef	Anmäls till nämnd
A 4	Yttrande md anledning av remisser, dock inte sådana som infordras av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen eller sådana där annan hantering föreskrivs i särskild ordning		Socialchef	Anmäls till nämnd

A 5	Avge yttrande med anledning av klagan över delegats beslut (laglighetsprövning)	13 kap. 1 § KL	Socialchef	Anmäls till nämnd
A 6	Yttrande i ärende om antagning till hemvärdet	5 § hemvärnsF (1997:146)	Socialchef	Anmäls till nämnd
A 7	Besluta om behörighet i verksamhetssystemet till övriga förvaltningar vid behov		Socialchef	Anmäls till nämnd
A 8	Beslut om utdelning av sociala samfonden		Registrator 29:1002	Redovisning till nämnden årligen
A 9	Beslut om behörighet i ekonomisystem		Ekonomichef	Anmäls till nämnd
B	ALLMÄNNA HANDLINGAR MM			
B 1	Fullgöra arkivredogörarskapet för socialnämndens arkivbildning	Arkivlag SFS 1990:782	Registrator 29:1002	Sammanställning en gång per år
B 2	Beslut om rutinmässiga ändringar i nämndens dokumenthanteringsplan	Arkivlag SFS 1990:782	Kommunarkivarie	Anmäls till nämnd
B 3	Beslut om avslag på begäran om utlämnande av allmän handling samt uppställande av förbehåll i samband med utlämnande till enskild	2 kap. 14 § TF, 6 kap 1-5 §§, 6 kap. 6 § 2 st, 10 kap. 4 § och 13-14 §§ OSL	Socialchef samt verksamhetschef inom respektive verksamhetsområde där begäran inkommer	Anmäls till nämnd
B 4	Beslut att lämna ut uppgifter för forskningsändamål och i utbildningssyfte	12 kap. 6 § SoL till myndighet och 10 kap 14 § OSL till enskild	Socialchef	Anmäls till nämnd
C	EKONOMI OCH UPPHANDLING			

C 1	Utse budgetansvariga och beslutsattestanter	Kommunens reglemente för budgetansvar och internkontroll	Socialchef	Anmäls till nämnden årligen i samband med bokslut
C 2	Utse delegat att öppna anbud	1 kap. 20 § LOU kommunens upphandlingspolicy	Socialchef	Minst två särskilt utsedda personer ska utses inom förvaltningen. Anmäls till nämnd.
C 3	Avskrivning av fordringar upp till 10.000 kr per gäldenär		Socialchef	Anmäls till nämnd
C 4	Beslut om ersättning för eller återanskaffning av stulen eller skadad personlig egendom		Närmsta chef	Anmäls till nämnd
D	PERSONAL			
D 1	Beslut om anställning av medarbetare inom det egna ansvarsområdet		Närmsta chef	Detta gäller alla anställningsformer. Kontrollera att det inte råder övertalighet eller att det finns behov av omplaceringar
D 2	Beslut om fortsatt anställning efter uppnådd pensionsålder		Närmsta chef	Efter 67 års ålder – I samråd med HR
D 3	Beslut om lön vid nyanställning och i samband med löneöversyn		Närmsta chef	I samråd med HR
D 4	Beslut om lön -kvarköp		Socialchef	I samråd med HR
D 5	Beslut om en anställnings upphörande på egen begäran		Närmsta chef	
D 6	Beslut om avstängning av medarbetare	10 § AB	Socialchef	I samråd med HR
D 7	Beslut om disciplinpåföljd i form av skriftlig varning för medarbetare	11 § AB	Socialchef	I samråd med HR
D 8	Uppsägning från arbetsgivarens sida	33 § HÖK	Socialchef	I samråd med HR

D 9	Beslut om avsked av medarbetare	18 § LAS	Socialchef	I samråd med HR
D 10	Beslut om omställningsbidrag, avgångsvederlag samt avtalspension (upp till 12 månadslöner)		Socialchef	I samråd med HR, riktlinjer KLK 061214 (omställningsstrategin)
D 11	Beslut om särskild avtalspension		Socialchef	I samråd med HR, riktlinjer KLK 061214 (omställningsstrategin)
D 12	Beslut om ledighet för medarbetare		Närmsta chef	
D 13	Beslut om inrättande, indragning och omreglering av befattning		Verksamhetschef	I samråd med socialchef och HR
D 14	Beslut rörande arbetsmiljöfrågor och arbetsmiljöorganisation		Socialchef	Anmäls till nämnd
D 15	Beslut att utse brandskydds- och säkerhetsansvarig inom varje verksamhet/enhet		Socialchef	Anmäls till nämnd
D 16	Beslut om att godkänna/förbjuda bisyssla	8 § AB	Närmsta chef	I samråd med HR - se regler för bisysslor.
D 17	Samverkan/förhandlingar i Socsam samt då fler enheter berörs	11-14 samt 38 § MBL	Socialchef	Lokalt samverkansavtal
D 18	Samverkan/förhandlingar i enhetens samverkansgrupp samt då fler sektioner berörs	11-14 samt 38 § MBL	Verksamhetschef	Lokalt samverkansavtal
D 19	Samverkan/förhandlingar inom det egna ansvarsområdet	11-14 samt 38 § MBL	Närmsta chef	Lokalt samverkansavtal
D 20	Beslut om tjänsteresor - inom Sverige - utom Sverige		Närmsta chef Socialchef	Anmäls till nämnd
E	SERVERINGS- TILLSTÅND MM			
E 1	Beslut i ärenden rörande serveringstillstånd	8 kap. 2 § alkL	Nämndens presidium	Anmäls till nämnd

E 2	Beslut om utvidgning av serveringstillstånd till att gälla även uteservering	8 kap. 14 § alkL	Nämndens presidium	Anmäls till nämnd
E 3	Beslut om utvidgning av serveringstillstånd, dock inte uteservering	8 kap. 2 §, 14 § alkL	Alkoholhandläggare	Anmäls till nämnd
E 4	Beslut om ändring av serveringstid - inom normtid - utom normtid	8 kap. 19 § alkL	Ordf, 1:e vice ordf, 2:e vice ordf Nämndens presidium	Anmäls till nämnd
E 5	Beslut om tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten	8 kap. 2 § alkL	Ordf, 1:e vice ordf, 2:e vice ordf	Anmäls till nämnd
E 6	Beslut om tillfälligt utökad serveringstid till allmänheten	8 kap 19 § alkL	Alkoholhandläggare	Anmäls till nämnd
E 7	Beslut om tillfälligt serveringstillstånd till slutna sällskap	8 kap. 2 § alkL	Alkoholhandläggare	Anmäls till nämnd
E 8	Beslut med anledning av ansökan från konkursbo om att få fortsätta rörelsen	9 kap. 12 § alkL	Alkoholhandläggare	Ansökan ska behandlas med förtur Anmäls till nämnd
E 9	Beslut om återkallelse av serveringstillstånd	9 kap. 18 § alkL	Nämndens presidium	Anmäls till nämnd
E 10	Beslut om återkallelse av serveringstillstånd när ägarbyte skett och det gamla bolaget inte längre har tillträde till lokalerna eller när restaurangen upphör med sin verksamhet eller när bolaget själv begär återkallelse	9 kap. 18 § p 1 alkL	Alkoholhandläggare	Anmäls till nämnd
E 11	Beslut om att meddela tillståndshavare varning	9 kap. 17 § alkL	Nämndens presidium	Anmäls till nämnd
E 12	Beslut om förbud eller inskränkning av försäljning	3 kap. 10 § 2 st alkL	Nämndens presidium	Anmäls till nämnd

	av alkoholdrycker för visst tillfälle			
E 13	Begära biträde av polismyndighet vid tillsyn	9 kap. 9 § alkL	Alkoholhandläggare	Anmäls till nämnd
E 14	Beslut om att meddela tillståndshavare en erinran	9 kap. 17 § alkL	Alkoholhandläggare	Anmäls till nämnd
E 15	Beslut om stadigvarande tillstånd att bedriva cateringverksamhet för slutna sällskap	8 kap. 4 § alkL	Nämndens presidium	Anmäls till nämnd
E 16	Beslut om att godkänna lokal där servering äger rum vid cateringverksamhet	8 kap. 4 § alkL	Alkoholhandläggare	Anmäls till nämnd
E 17	Beslut om tillstånd för anordnande av provsmakning av spritdrycker, vin, starköl eller andra jästa alkoholdrycker vid arrangemang riktade till allmänheten	8 kap. 2 och 6 §§ alkL	Ordf, 1:e vice ordf, 2:e vice ordf	Anmäls till nämnd
E 18	Beslut om särskilt tillstånd för provsmakning av egentillverkade alkoholdrycker	8 kap. 2 och 7 §§ alkL	Nämndens presidium	Anmäls till nämnd
E 19	Beslut om särskilt tillstånd för flera tillståndshavare att utnyttja ett gemensamt serveringsutrymme	8 kap. 14 § alkL	Nämndens presidium	Anmäls till nämnd
E 19	Registrering och tillståndsprövning av lotterier	lotteriL (SFS 1994:1000)	Alkoholhandläggare	Anmäls till nämnd
E 20	Yttrande angående värdeautomatspel	44 § lotteriL	Alkoholhandläggare	Anmäls till nämnd
E 21	Yttrande angående restaurangcasinospel	43 § lotteriL	Alkoholhandläggare	Anmäls till nämnd
E 22	Yttrande angående anordnade av visst automatspel (förströelsespel)	Lag om anordnande av visst automatspel (SFS 1982:636)	Alkoholhandläggare	Anmäls till nämnd
E 23	Yttrande till domstol i ett överklagningsärende	10 kap. 1 § alkL	Ordf, 1:e vice ordf, 2:e vice ordf	Vid brådska då ett presidiebeslut inte kan avvaktas

				Anmäls till nämnd
E 24	Prövning av ett överklagande inkommit i rätt tid och avvisning av ett överklagande som kommit in för sent.	24 § FvL	Alkoholhandläggare	Anmäls till nämnd
E 25	Överklaga/begära inhibition till kammarrätte och Högsta förvaltningsdomstolen	10 kap. 1 § alkL	Ordf, 1:e vice ordf, 2:e vice ordf	Anmäls till nämnd
F	HANDLÄGGNING AV ENSKILDA ÄRENDEN			
F 2	Beslut om att inleda utredning	11 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare	
F 3	Beslut att utredning inte ska inledas eller läggas ned (vuxna)	11 kap. 1 § SoL	Sektionschef	
F 4	Beslut om att föra talan om ersättning hos förvaltningsrätt om återkrav	9 kap. 3 § SoL	Utskott	
F 5	Beslut om framställan om överflyttning av ärende till annan kommun, samt beslut i fråga om mottagande av ärende från annan kommun, ansökan till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) då mottagande kommun ej samtycker till överflyttning samt yttrande till IVO i dessa ärenden	2 a kap. 10 och 11 §§ SoL	Sektionschef	Anmäls till nämnd
F 6	Beslut om anmälan till överförmyndaren om behov av god man/förvaltare samt om detta inte längre föreligger	5 kap. 3 § 1 p SoF	Sektionschef	
F 7	Beslut om eftergift av ersättningsskyldighet	9 kap. § 1 st SoL	Utskott	Gäller t ex bedrägerier och återkrav enligt 4 kap. 2 § SoL
F 8	Beslut om avskrivning av fordran	redovisningsL	Verksamhetschef	Anmäls till nämnd

	- upp till 10.000 kr inom eget verksamhetsområde - övrigt		Utskott	
F 9	Yttrande i körkortsärende	3 kap. 2 § körkortsL	Socialsekreterare	
F 10	Ta emot, besluta om och utreda missförhållande/risk om missförhållande enligt lex Sarah samt anmäla till Inspektionen för vård och omsorg	14 kap. 3-7 §§ SoL, 24 a-g §§ LSS	Chef stöd- och utvecklingsenheten	Anmäls till nämnd
F 11	Beslut om anmälan till IVO av händelser som medfört eller har kunnat medföra allvarlig vårdskada (lex Maria)	3 kap 5 § patientsäkerhetslagen	MAS	Anmäls till nämnd
G	ÖVERKLAGANDEN MM			
G 1	Anmälan om behov av offentligt biträde	3 § lagen om offentligt biträde	Socialsekreterare	
G 2	Yttrande över ansökan om rättshjälp genom offentligt biträde samt yttrande över kostnadsräkning	3 § lagen om offentligt biträde samt 7 § förordningen om offentligt biträde	Sektionschef	
G 3	Avvisande av ombud	9 § FvL	Verksamhetschef	
G 4	Avvisning av ett överklagande som kommit in för sent	24 § FvL	Delegaten i ursprungsbeslutet	Gäller ej ärenden enligt alkL
G 5	Omprövning av beslut	27 § FvL	Delegaten i ursprungsbeslutet	
G 6	Överklagande och yrkande om inhibition när förvaltningsrätt eller kammarrätt ändrat nämndens beslut och detta ursprungligen fattats av delegaten samt yttrande i SoL, LVU- och LVM-ärenden där ursprungsbeslutet fattas av delegat	10 kap 1 och 2 §§ SoL, 3 kap. 10 §, 6 kap 37-38 3 p §§, 7 kap. 5 §	Delegaten i ursprungsbeslutet	Ärenden av principiell betydelse ska dock beslutas av nämnd

G 7	Överklagande och yrkande om inhibition samt yttrande i SoL, LVU- och LVM-ärenden där ursprungsbeslutet fattas av utskott	10 kap 1 och 2 §§ SoL, 6 kap 39 § KL	Utskott	
G 8	Överklagande och yrkande om inhibition när förvaltningsrätt eller kammarrätt ändrat nämndens beslut som ursprungligen fattats av delegaten samt avgivande av yttrande i LSS-ärenden	27 § LSS, 6 kap. 37-38 3 p §§ , 5 kap 5 § KL	Delegaten i ursprungsbeslutet	
G 9	Yttranden i ärenden om förordnade om god man eller förvaltare för någon som har fyllt 16 år	11 kap. 16 § FB	Sektionschef	
H	BARN OCH UNGA			
H 1	Beslut om att utredning inte ska inledas eller att inledd utredning ska läggas ned	11 kap. 1 § SoL	Gruppledare	
H 2	Beslut om att utredning inte ska föranleda åtgärd	11 kap. 1 § SoL	Gruppledare	
H 3	Förlängning av utredningstiden	11 kap 2 § SoL	Sektionschef	
H 4	Beslut att polisanmäla/ej polisanmäla brott mot underårig samt vissa grövre brott	12 kap 10 § SoL, 10 kap. 21-23 §§ OSL	Gruppledare	Beslut att inte polisanmäla anmäls till nästa utskott
H 5	Beslut om att anmäla till överförmyndaren om förhållanden beträffande förvaltningen av underårigs egendom	5 kap. 3 § 3 p SoF	Sektionschef	Avser all slags egendom inkl ATP
H 6	Framställan till domstol om behov av målsägandebiträde för underårig	5 kap. 2 § SoF	Socialsekreterare	
H 7	Yttrande till allmän domstol i brottmål		Sektionschef	Text unga lagöverträdare eller ang barns behov av

				umgänge i samband med prövning av ev utvisning av vårdnadshavare
H 8	Yttrande till åklagar- myndigheten	11 § 1 st LuL	Gruppledare	
H 9	Yttrande till åklagar- myndigheten med anledning av ev utredning beträffande misstänkt under 15 år	31 § LuL	Sektionschef	
H 10	Begäran hos åklagren om förande av bevistalan	31 § LuL	Sektionschef	
H 11	Yttrande till passmyndigheten vid utfärdande av pass utan vårdnadshavares samtycke	3 § 2 st passF	Sektionschef	
H 12	Yttrande i samband med omedelbar äktenskapsskillnad	5 kap. 5 § ÄktB	Sektionschef	
H 13	Beslut om bistånd i form av öppna insatser för barn som har fyllt 15 år utan vårdnadshavarens samtycke	3 kap. 6 a SoL	Utskott	
H 14	Beslut om uppföljning efter att utredning avslutas utan insats	11 kap. 4 a § SoL	Sektionschef	
H 15	Beslut om uppföljning efter placering i familjehem eller HVB upphör	11 kap. 4 b § SoL	Sektionschef	
H 16	Beslut om placering i familjehem	4 kap. 1 § SoL	Utskott	I beslutet innefattas medgivande enligt 6 kap 6 § SoL
H 17	Övervägande om vård för barn upp till 18 år i annat hem än det egna behövs	6 kap. 8 § SoL	Utskott	Övervägande ska ske 6 mån efter att placering har inletts. Gäller både SoL-placeringar och s k privata placeringar
H 18	Medgivande att ta emot ett barn för stadigvarande vård i ett enskilt hem	6 kap 6 § SoL	Utskott	Avser medgivande till s k privatplacering. Notera att ett beslut om vård i familjehem (se ovan) är att betrakta som ett medgivande

H 19	Beslut om placering i jourhem eller annat tillfälligt boende	4 kap. 1 § SoL	Sektionschef	Utskottet ska överväga vården inom 6 mån
H 20	Beslut om placering i stödboende	4 kap. 1 § SoL	Sektionschef	
H 21	Beslut om medgivande att barn får tas emot i jourhem	6 kap 6 § 3 st SoL	Utskott	Detta är inte ett beslut i det enskilda ärendet, utan ett generellt beslut att ett jourhem är lämpligt
H 22	Beslut om bistånd i form av träningslägenhet	4 kap 1 § SoL	Sektionschef	Föregås av remiss till prioritetsgruppen
H 23	Beslut om bistånd åt barn och unga i form av vård i HVB <ul style="list-style-type: none"> - upp till 4.000 kr/dygn - övrigt 	4 kap. 1 § SoL	Sektionschef Verksamhetschef	Avtalssekreterare ansvarar för tecknande av kontrakt
H 24	Beslut om ekonomiskt bistånd i samband med utredning, placering och utslussning <ul style="list-style-type: none"> - upp till 2.500 kr - upp till 4.000 kr - upp till 6.000 kr - övrigt 	4 kap 1 § soL	Gruppledare Sektionschef Verksamhetschef Utskott	Gäller endast akut bistånd som inte kan avvakta beslut från EEB Enligt kommunens riktlinjer för ekonomiskt bistånd så kan undantag göras för umgängesresor för föräldrar upp till ett år efter att placeringen har inletts
H 25	Beslut om ersättning till familjehem (arvode, omkostnadsersättning samt ersättning för förlorad arbetsinkomst) <ul style="list-style-type: none"> - enligt SKLs rekommendationer samt socialnämndens beslut om familjehems-arvode för pers-oner över 18 år - övrigt 		Gruppledare Sektionschef	Gäller även ersättning till särskild förordnad vårdnadshavare/tidigare familjehem. Beslut om förlorad arbetsinkomst avser max 6 månader
H 26	Beslut om ersättning till särskilt förordnad		Sektionschef	För ersättningsnivå – se socialnämndens beslut 120924.

	vårdnadshavare som ej varit familjehemsförälder			Omkostnadsersättning kan beviljas vid behov.
H 27	Beslut om upphörande av bistånd i form av HVB eller i familjehem	4 kap 1 § SoL	Gruppledare	
H 28	Beslut om bistånd i form av kontaktperson/kontaktfamilj eller särskilt kvalificerad kontaktperson (<i>inkl. YAP</i>)	4 kap. 1 § SoL	Gruppledare	Gäller även förordnande och entledigande
H 29	Beslut att utse en viss person att medverka vid umgänge (umgängesstöd)	6 kap. 15 c § 3 st FB	Socialsekreterare	Gäller även entledigande
H 30	Beslut om arvode och omkostnadsersättning till kontaktfamilj <ul style="list-style-type: none"> - enligt SKLs rekommendationer om grundkostnad och grundarvode - enligt SKLs rekommendationer om grundkostnad och grundarvode plus tilläggs-kostnad och förhöjt arvode - övrigt upp till ett totalt belopp på 10.000 kr/månad - övrigt 		Gruppledare Gruppledare Sektionschef Utskott	Grundkostnad och grundarvode avser en helg per månad Gäller även grundutrustning
H 31	Beslut om arvode till kontaktperson och till person i samband med umgänge (umgängesstöd) <ul style="list-style-type: none"> - enligt SKLs rekommendationer - övrigt upp till ett totalt belopp på 4.000 kr/månad - övrigt upp till ett totalt belopp på 7.000 kr/månad - övrigt 		Gruppledare Gruppledare Sektionschef Utskott	Enligt SKLs rekommendationer för år 2015 så ligger spannet mellan 371 kr -2040 kr/månad

H 32	<p>Beslut om omkostnadsersättning till kontaktperson och till person i samband med umgänge (umgängesstöd)</p> <ul style="list-style-type: none"> - enligt SKLs rekommendationer - övrigt upp till ett totalt belopp på 2.500 kr/månad - övrigt upp till ett totalt belopp på 4.000 kr/månad - övrigt 		<p>Gruppledare</p> <p>Gruppledare</p> <p>Sektionschef</p> <p>Utskott</p>	<p>Enligt SKLs rekommendationer för år 2015 så ligger spannet mellan 371 kr -1483 kr/månad</p>
H 33	<p>Beslut om arvode och omkostnadsersättning till särskilt kvalificerad eller organiserad kontaktperson</p> <ul style="list-style-type: none"> - upp till ett totalt belopp på 5.000 kr/månad - upp till ett totalt belopp på 10.000 kr/månad - övrigt 		<p>Gruppledare</p> <p>Sektionschef</p> <p>Utskott</p>	
H 34	<p>Beslut om bistånd i form av personligt stöd/öppenvård</p> <ul style="list-style-type: none"> - internt - externt inom ramavtal - extern utom ramavtal 	4 kap. 1 § SoL	<p>Socialsekreterare</p> <p>Gruppledare</p> <p>Sektionschef</p>	Vårdplan ska vara godkänd av gruppledare
H 35	<p>Beslut om bistånd i form av strukturerad öppenvård</p> <ul style="list-style-type: none"> - internt - inom ramavtal - utom ramavtal 		<p>Socialsekreterare</p> <p>Gruppledare</p> <p>Sektionschef</p>	<p>Avtalssekreterare svarar för tecknande av kontrakt</p> <p>Med strukturerad öppenvård avses ett program där man är inskriven under en period. Exempelvis behandlade skola, hemmabaserad vård och liknande</p>
H 36	<p>Beslut om ersättning från föräldrar vars barn är under 18 år och får vård i annat hem än det egna</p>	8 kap. 1 § 2 st SoL och 6 kap. 2-3 §§ SoF	Sektionschef	

H 37	Beslut om framställan till försäkringskassa om ändring av betalningsmottagare för barnbidrag	106 kap 6-7 §§SFB	Administrativ sekreterare	Anmälan till försäkringskassa ska göras omgående vid placeringar, omplaceringar samt vid återflytt till föräldrar
H 38	Underrättelse till försäkringskassa om att barn med underhållsstöd placerats i familjehem eller HVB	2 § förordning om underhållsstöd, 11 § lag om underhållsstöd	Administrativ sekreterare	Underrättelse ska ske omgående när barnet placeras i familjehem (även jourhem) eller HVB samt då placering upphör
H 39	Beslut om framställan till CSN om ändring av betalningsmottagare för studiehjälp	2 kap. 33 § studiestödsförordningen	Administrativ sekreterare	
H 40	Beslut om medgivande till en viss åtgärd mot den ena vårdnadshavarens samtycke	6 kap. 13 a § FB	Utskott	Det gäller barnpsykiatrisk och psykologisk utredning och behandling (HSL), behandling i öppna former samt utseende av en kontaktperson eller familj enligt SoL. Vården ska krävas för barnets bästa.
I	LVU			
I 1	Beslut om ansökan om vård enligt LVU	4 § LVU	Utskott	
I 2	Övervägande om vård med stöd av 2 § LVU fortfarande behövs	13 § 1 och 2 st LVU	Utskott	Detta ska ske minst var sjätte månad
I 3	Prövning av om vård med stöd av 3 § LVU ska upphöra	13 § 1 och 3 st LVU	Utskott	Detta ska ske minst var sjätte månad
I 4	Övervägande om beslut om umgänge eller hemlighållande av vistelseort fortfarande behövs	14 § 3 st LVU	Delegationsförbud beslut ska tas av nämnden.	Detta ska ske minst var tredje månad
I 5	Beslut om att vård enligt LVU ska upphöra	21 § 1 st LVU	Utskott	
I 6	Beslut om regelbunden kontakt med särskilt utsedd kontaktperson eller behandling i öppna former	22 § 1 st LVU	Utskott	

I 7	Prövning av om beslut om förebyggande insats ska upphöra att gälla	22 § 3 st LVU	Utskott	Detta ska ske minst var sjätte månad
I 8	Ansökan hos förvaltningsrätt om flyttningsförbud	24 § LVU	Utskott	
I 9	Övervägande om flyttningsförbud fortfarande behövs	26 § 1 st LVU	Utskott	
I 10	Beslut om att flyttningsförbud ska upphöra	26 § 2 st LVU	Utskott	
I 11	Beslut om omedelbart omhändertagande av ungdom under 20 år	6 § LVU	Utskott	Kompletterande beslutanderätt – ordf, vice ordf eller annan ledamot i utskotten som nämnden har förordnat. Anmäls vid utskottets nästa sammanträde.
I 12	Beslut att begära förlängd tid hos förvaltningsrätten för ansökan om vård enligt LVU	8 § LVU	Gruppledare	
I 13	Beslut om upphörande av omedelbart omhändertagande	9 § 3 st LVU	Utskott	Kompletterande beslutanderätt – ordf, vice ordf eller annan ledamot i utskotten som nämnden har förordnat. Anmäls vid utskottets nästa sammanträde
I 14	Beslut om hur vården ska ordnas och var den unge ska vistas under vårdtiden	11 § 1 och 3 st LVU	Utskott	Kompletterande beslutanderätt – ordf, vice ordf eller annan ledamot i utskotten som nämnden har förordnat. Anmäls vid utskottets nästa sammanträde
I 15	Beslut om att den unge får vistas i sitt eget hem under vårdtiden	11 § 2 och 3 st LVU	Utskott	Kompletterande beslutanderätt – ordf, vice ordf eller annan ledamot i utskotten som nämnden har förordnat. Anmäls vid utskottets nästa sammanträde
I 16	Beslut rörande den unges personliga förhållanden i den mån beslutet inte är att hänföra till 11 § 1 och 2 st LVU	11 § 4 st LVU	Gruppledare	Text kortare vistelse utanför familjehem eller HVB

I 17	Beslut om hur rätt till umgänge med den unge ska utövas när överenskommelse inte kan nås med förälder eller vårdnadshavare	14 § 2 st 1 p LVU	Delegationsförbud beslut ska tas av nämnden. I brådskande fall kan kompletterande beslutsrätt ges enligt punkt A 1	Beslut av ordförande ska anmälas till nästa nämnd
I 18	Beslut om att den unges vistelseort inte ska röjas för förälder eller vårdnadshavare	14 § 2 st 2 p LVU	Delegationsförbud beslut ska tas av nämnden. I brådskande fall kan kompletterande beslutsrätt ges enligt A 1	Beslut av ordförande ska anmälas till nästa nämnd
I 19	Beslut om tillfälligt flyttningsförbud	27 § LVU	Utskott	Kompletterande beslutanderätt – ordf, vice ordf eller annan ledamot i utskotten som nämnden har förordnat. Anmäls vid utskottets nästa sammanträde
I 20	Beslut om att ett tillfälligt flyttningsförbud enligt 27 § LVU ska upphöra	30 § 2 st LVU	Ordf, 1:e vice ordf och 2:e vice ordf i utskott	Anmäls nästa utskott
I 21	Beslut om den unges umgänge med förälder eller vårdnadshavare efter beslut om flyttningsförbud eller tillfälligt flyttningsförbud när överenskommelse ej kan nås (umgängesbegränsning)	31 § LVU	utskott	
I 22	Beslut om läkarundersökning, att utse läkare samt plats för läkarundersökning	32 § 1 st LVU	Gruppledare	Anmäls nästa utskott
I 23	Beslut att begära polishandräckning för att genomföra läkarundersökning	43 § 1 p LVU	Utskott	Om utskottets beslut inte kan avvaktas finns möjlighet till kompletterande beslutsrätt dock endast för ordförande. Anmäls vid utskottets nästa sammanträde
I 24	Beslut att begära polishandräckning för att genomföra beslut om vård eller omhändertagande med stöd av LVU	43 § 2 p LVU	Utskott	Kompletterande beslutanderätt – ordf, vice ordf eller annan ledamot i utskotten eller tjänsteman som nämnden har förordnat.

				Anmäls vid utskottets nästa sammanträde
J	FAMILJERÄTT			
J 1	Medgivande att ta emot ett barn för adoption	6 kap 6 och 12 §§ SoL	Utskott	
J 2	Återkallelse av medgivande att ta emot ett adoptivbarn	6 kap. 13 § SoL	Utskott	
J 3	Vägran att samtycka att adoptionsförfarande får fortsätta	6 kap. 14 § SoL	Utskott	
J 4	Samtycke till fortsatta adoptionsförfarande	6 kap. 14 § SoL	Socialsekreterare	
J 5	Godkännande av faderskapsbekräftelse	1 kap. 4 § FB	Socialsekreterare	
J 6	Inleda faderskapsutredning och sörja för att faderskapet fastställs - i de fall föräldrarna sammanbor	2 kap. 1 och 9 §§ FB	Socialassistent Socialsekreterare	
J 7	Beslut om att återuppta nedlagd faderskaps-utredning	2 kap 1 § FB	Sektionschef	
J 8	Beslut att inleda utredning om fastställande av faderskap när dom eller bekräftelse finns och faderskapet kan ifrågasättas	2 kap. 1 § FB	Sektionschef	
J 9	Beslut att väcka och föra barnets talan i mål om faderskap	3 kap. 5-6 §§ FB	Socialsekreterare	
J 10	Godkänna föräldrars avtal om vårdnad, boende och umgänge	6 kap. 6 § FB, 14 a § sat 15 a § FB	Socialsekreterare	Beslut att ej godkänna avtal ligger på utskott
J 11	Lämna snabbupplysningar till tingsrätt beträffande vårdnad, boende eller umgänge	6 kap. 19 § 2 st FB	Socialsekreterare	

J 12	Beslut att utse utredare i mål och ärenden om vårdnad, boende och umgänge	6 kap 19 § 3 st FB	Sektionschef	
J 13	Yttrande beträffande barns efternamn	45 och 46 §§ namnL	Socialsekreterare	
	VUXNA			
K	EKONOMISKT BISTÅND			EEB och Sektionen för nyanlända
K 1	Beslut i ärenden om försörjningsstöd a) enligt riksnorm och riktlinjer b) över riksnorm och enligt riktlinjer c) under riksnorm och enligt riktlinjer - avslag - med villkor om kompetenshöjande åtgärder - vägran av eller nedsättning av fortsatt försörjningsstöd	4 kap 1 och 3 § SoL 4 kap 4 § SoL 4 kap 5 § SoL	Socialassistent Socialsekreterare Socialsekreterare Socialsekreterare Socialsekreterare Socialsekreterare Sektionschef	
K 2	Beslut om ekonomiskt bistånd enligt 4 kap 2 § SoL	4 kap 2 § SoL	Utskott	
K 3	Beslut om bistånd för livsföring i övrigt (faktiska kostnader enligt riktlinjer för barnomsorg, hemtjänst, läkarvård inkl medicin, sjukvårdsavgift, akut tandvård, glasögon)	4 kap 1 § SoL	Socialassistent	
K 4	Beslut om bistånd för livsföring i övrigt; nödvändig tandvård (ej akut) - upp till 10.000 kr - övrigt	4 kap. 1 § SoL	Sektionschef Utskott	

K 5	Beslut om bistånd för livsföring i övrigt; vid hyresskuld - upp till 3 månader - övrigt	4 kap. 1 § SoL	Sektionschef Utskott	
K 6	Beslut om bistånd för livsföring i övrigt; flyttkostnader - upp till 15.000 kr - övrigt	4 kap. 1 § SoL	Sektionschef Utskott	
K 7	Beslut om bistånd för livsföring i övrigt; saneringskostnader - upp till 20.000 kr - övrigt	4 kap 1 § SoL	Sektionschef Utskott	
K 8	Beslut om bistånd för livsföring i övrigt; - hemutrustning - enligt prislista - övrigt	4 kap. 1 § SoL	Sektionschef samt av verksamhetschef utsedd handläggare Utskott	
K 9	Beslut om bistånd för livsföring i övrigt; begravningskostnader - enligt handläggningsrutiner - övrigt	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare Utskott	
K 10	Beslut om bistånd för livsföring i övrigt; Övrigt - upp till 3.000 kr - upp till 10.000 kr - mer än 10.000 kr - avslag	4 kap 1 § SoL	Socialsekreterare Sektionschef samt av verksamhetschef utsedd handläggare Utskott Socialsekreterare	
K 11	Beslut om fritidspeng till barn som lever i familjer som är långvarigt biståndsberoende	4 kap 2 § SoL	Socialsekreterare	Se kommunens riktlinjer för ekonomiskt bistånd
K 12	Beslut om bistånd till asylsökande (dagersättning och särskilt bidrag)	1 § 3 p 17 och 18 §§ LMA (SFS 1994:971)	Socialsekreterare	

K 13	Beslut om nedsättning av dagersättning till asylsökande	10 § LMA (SFS 1994:971)	Sektionschef	
K 14	Beslut om att återkräva ekonomiskt bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL	9 kap 1 § SoL	Sektionschef	Detta gäller oriktiga uppgifter utbetalning med för högt belopp mm.
K 15	Beslut om ekonomiskt bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL med återkrav	4 kap. 1 §, 9 kap. 2 § 1 st SoL	Socialsekreterare	Text förskott på förmån Beslutet ska innehålla uppgift om återbetalningsplikten
K 16	Beslut om ekonomiskt bistånd enligt 4 kap. 2 § SoL med återkrav	4 kap. 2 §, 9 kap. 2 § SoL	Utskott	Beslutet ska innehålla uppgift om återbetalningsplikten
K 17	Beslut om att anmäla bidragsbrott	6 § bidragsbrottslagen	Sektionschef	
K 18	Dödsboanmälan	20 kap. 8 a ärvdabalken	Handläggare för dödsboanmälan	
L	INSATSER ENLIGT SOL			
L 1	Beslut om bistånd i form av kontaktperson	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare	Gäller VE, SPE
L 2	Beslut om arvode och omkostnadsersättning till kontaktperson - enligt SKLs rekommendationer - övrigt		Socialsekreterare Sektionschef	Gäller VE, SPE
L 3	Beslut om bistånd i form av sysselsättning för personer med psykiska funktionshinder	4 kap 1 § SoL	Socialsekreterare	SPE Omfattar ej beslut enligt LSS
L 4	Beslut om intern öppenvård	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare	VE
L 5	Beslut om extern öppenvård - Inom ramavtal - Utom ramavtal	4 kap. 1 § SoL	Sektionschef Verksamhetschef	VE Avtalskonsult svarar för tecknande av avtal
L 6	Beslut att överta kostnad för vård efter villkorlig frigivning och för kontraktsvård - Inom ramavtal - Utom ramavtal	4 kap 1 § SoL	Sektionschef Verksamhetschef	VE

L 7	Beslut om bistånd i form av akut boende - upp till en månad - mer än en månad	4 kap 1 § SoL	Sektionschef SPE Socialsekreterare VE utskott	Ej särskilt boende
L 8	Beslut om bistånd i form av akut boende - upp till 3 månader - mer än 3 månader	4 kap 1 § SoL	Socialsekreterare Sektionschef	EEB, sektionen för nyanlända
L 9	Beslut om bistånd i form av HVB eller stödboende - Inom ramavtal - Utom ramavtal	4 kap. 1 § SoL	Sektionschef Verksamhetschef	OBS! Avgiftsbeslut enligt 8 kap 1 § SoL. Även personer utan missbruk innefattas
L 10	Beslut om avgift för uppehälle (egenavgift) vid stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär när bistånd ges i form av plats på HVB eller familjehem	8 kap. 1 § 1 st SoL och 6 kap. 1 § SoF	Socialsekreterare	När beslut om avgift fattas kan avgiften alltså variera mellan 0 kr - maxbelopp.
L 11	Beslut om bistånd i form av träningslägenhet	4 kap 2 § SoL	Sektionschef	VE, SPE
L 12	Beslut om boende i kommunkontrakt	4 kap. 2 § SoL	Sektionschef	Boenheten
L 13	Beslut om bistånd i form av familjehem (organiserade) - Inom ramavtal - Utom ramavtal	4 kap. 1 § SoL	Sektionschef Verksamhetschef	
L 14	Beslut om bistånd i form av särskilt boende för psykiskt funktionshindrade, service och omvårdnad	4 kap. 1 § SoL	Socialsekreterare	SPE Omfattar ej beslut enligt LSS eller beslut om HVB. Avgiftsbeslut fattas enligt 8 kap 2 § SoL (maxtaxa.
L 15	Beslut om avgift för särskilt boende, service och omvårdnad	8 kap 2 § SoL	Socialsekreterare	Obs! Ej HVB
L 16	Beslut om nedsättning eller befrielse från avgift inom psykiatriverksamhet	8 kap. 2 § SoL	Socialsekreterare	Prövning av förbehållsbelopp

L 17	Jämkning av avgift för service, omvårdnad samt boende inom psykiatri	8 kap. 4-9 §§ SoL	Socialsekreterare	Prövning av förbehållsbelopp
L 18	Beslut om ekonomiskt bistånd i samband med utredning, placering eller omplacering - upp till 3.000 kr - upp till 5.000 kr - upp till 6.000 kr - övrigt	4 kap 1 § SoL	Socialsekreterare Sektionschef Verksamhetschef Utskott	Avser kostnader för kläder, aktiviteter, resor och dylikt
L 19	Beslut om att underrätta försäkringskassa om att nämnden ska uppbära ersättning enligt socialförsäkringsbalken (SFB)	107 kap 5 § SFB	Socialassistent	
L 20	Beslut om anmälan till försäkringskassa om att nämnden ska uppbära sjukpenning för den som bereds vård i sådant HVB eller familjehem enligt SoL som ger vård och behandling för personer med missbruk	106 kap. 38 § SFB	Socialsekreterare	
L 21	Beslut om bistånd i form av förmedling av egna medel	4 kap 1 § SoL	Sektionschef	
L 22	Upplysningar i vapenärenden		Socialsekreterare	Uppgifter får endast lämna ut om den enskilde samtycker
L 23	Beslut om rekvisition av utdrag ur belastnings/misstanke-registret	6 § lag om belastnings-register och 5 § om misstanke-register	Socialsekreterare	
L 24	Beslut om polisanmälan vid misstanke om brott mot den egna verksamheten	12 kap 10 § SoL, 10 kap. 2 § OSL	Utskott	
L 25	Beslut om avskrivning av hyresskuld upp till 5.000 kr		Verksamhetschef BoE	Anmäls till nämnd
L 26	Uppgiftslämnande till smittskyddsläkare	29 § smittskyddsL	Sektionschef	
M	LVM			Utredningsenhet / Vuxenenheten

M 1	Beslut att inleda utredning om det finns skäl för tvångsvård	7 § LVM	Sektionschef	
M 2	Beslut om att utredning inte ska inledas eller att inledd utredning ska läggas ned alternativt övergå i en utredning enligt 11 kap. § 1 SoL	7 § LVM	Sektionschef	
M 3	Beslut om vilken tjänsteman som ska vara kontaktman	8 § LVM	Socialsekreterare	
M 4	Beslut om läkarundersökning samt utse läkare samt undersökning	9 § LVM	Socialsekreterare	Beslut om läkarundersökning ska fattas om en sådan inte är uppenbart obehövlig
M 5	Beslut om omedelbart omhändertagande av person med missbruk	13 § LVM	utskott	Kompletterande beslutanderätt – ordf, vice ordf eller annan ledamot i utskotten som nämnden har förordnat. Anmäls vid utskottets nästa sammanträde
M 6	Beslut om att begära polis-handräckning för att föra en person med missbruk till läkarundersökning	45 § p 1 LVM	Ordf, 1:e vice och 2:e vice i utskott	Anmäls till utskott
M 7	Beslut att begära polis-handräckning för inställelse vid vårdinstitution	45 § p 2 LVM	Sektionschef	Anmäls till utskott
M 8	Yttrande till åklagare vid åtalsprövning	46 § LVM	Sektionschef	
M 9	Yttrande till allmän domstol då den som begått brottslig gärning kan bli föremål för LVM-vård	31 kap. 2 § brB	Sektionschef	
N	LSS			SPE
N 1	Beslut om personkretstillhörighet	1 och 7 §§ LSS	Socialsekreterare	Beslut fattas inte särskilt, utan är en del av en insats enligt 9 § LSS. Beslutet kan inte överklagas separat.

N 2	<p>Biträde av personlig assistent (permanent)</p> <ul style="list-style-type: none"> - upp till 20 tim/vecka - mer än 20 tim/vecka 	9 a p 2 LSS	Socialsekreterare Utskott	
N 3	<p>Biträde av personlig assistent (tillfällig)</p> <ul style="list-style-type: none"> - upp till 200 tim/vecka - mer än 200 tim/vecka 	9 a p 2 LSS	Socialsekreterare Utskott	
N 4	<p>Ledsagarservice (permanent)</p> <ul style="list-style-type: none"> - upp till 20 tim/vecka - mer än 20 tim/vecka 	9 a p 3 LSS	Socialsekreterare Utskott	
N 5	<p>Ledsagarservice (tillfälligt)</p> <ul style="list-style-type: none"> - upp till 20 tim/vecka - mer än 200 tim/vecka 	9 a p 3 LSS	Socialsekreterare Utskott	
N 6	<p>Biträde av kontaktperson</p> <ul style="list-style-type: none"> - ersättning 15-25 % av prisbasbeloppet samt omkostnader enligt SKLs rekommendationer - ersättning över SKLs rekommendationer 	9 § p 4 LSS	Sektionschef Utskott	
N 7	<p>Avlösarservice (permanent) upp till 20 timmar/vecka</p>	9 § p 5 LSS	Socialsekreterare	
N 8	<p>Avlösarservice (permanent) mer än 20 timmar/vecka</p>	9 § p 5 LSS	Utskott	
N 9	<p>Avlösarservice (tillfälligt) upp till 20 timmar/vecka</p>	9 § p 5 LSS	Socialsekreterare	
N 10	<p>Avlösarservice (tillfälligt) mer än 20 timmar/vecka</p>	9 § p 5 LSS	Utskott	
N 11	<p>Korttidsvistelse utanför hemmet inom kommunen</p>	9 b § p 5 LSS	Socialsekreterare	
N 12	<p>Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskild anpassad bostad för vuxna inom kommunen</p>	9 b § p 5 LSS	Socialsekreterare	

N 13	Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskild anpassad bostad för vuxna utom kommunen	9 b § p 9 LSS	Utskott	
N 14	Förhandsbesked om LSS-insats	16 § LSS	Utskott	
N 15	Akuta LSS-ärenden i avvaktan på utskottssammanträde		Ordf, 1:e vice och 2:e vice ordf. i utskott	Anmäls till utskott

Bilaga 1: Förordnade i ärenden enligt LVU (1990:52) och LVM (1988:870) Förslag till beslut

Socialnämnden förordnar

i nämndens vuxen- och ungdomsutskott

ordförande Ingalill Adelly, 1:e vice ordförande Maj Ferdinandsson samt 2:e vice ordförande Ellen Nilsson samt

i nämndens barn- och familjerättsutskott

ordförande Göran Larsson, 1:e vice ordförande Martina Styffe samt 2:e vice ordförande Yngve Jönsson

att fatta beslut enligt 6 § 2 st, 11 § 1 och 2 st, 27 1 st § och 43 § LVU samt 13 § LVM i de fall beslut inte kan avvaktas.

på socialförvaltningens utredningsenhet barn och unga 0-20 år

verksamhetschef Göran Törnblom,

sektionschef Karin Ask Campbell, Monita Gandsjö, Azadeh Vaziri, Cecilia Melander och Jenny Vallin
gruppledare Ingegerd Forsén, Marie Boeke, Åsa Tunegård, Azra Bonney, Bitte Engzell, Lotta Fredriksson, Anita Jalkegård, Teija Renko, Inger Karlsson, Lena Andersson, Frida Mattebo Uriri, och Elisabeth Söderqvist

socialsekreterare på socialjouren Frida Bergén, Mats Erkers, Annika Frisk, Sune Guttman, Helena Holm, Lovisa Lindgren, Jens Lundberg Elisabeth Mobäck Östergren, Leena Bergell, Angeta Borg Bucknell, Britt-Louise Ebbersten, Helga Einarsdottir, Jill Elfström, Christer Hammar, Margaretha Kindstedt, Pia Kjellbom, Leo Kjellin, Magnus Nilsson, Eva Olanders, Linda Vahlberg

att begära polishandräckning enligt 43 § 1 st p 2 LVU i de fall beslut inte kan avvaktas

Sammanfattning

Lagen (1990:54) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) är två tvångslagar som ligger under socialnämndens ansvar. Vissa beslut enligt dessa lagar kan ibland vara så brådskande att beslut av nämnden eller nämndens utskott inte kan avvaktas. Lagstiftaren har därför gett nämndens ordförande och de ledamöter nämnden förordnad rätt att fatta beslut genom en s k kompletterande beslutanderätt. Kompletterande beslutanderätt innebär att ordförande eller annan ordinarie ledamot som socialnämnden förordnat kan fatta beslut i nämndens ställe. Delegation att fatta beslut innebär att ett beslut fattas av innehavaren av en viss befattning medan förordnande att fatta beslut är personligt.

Kompletterande beslutanderätt kan endast tillämpas i följande typer av ären-den:

- beslut om omedelbart omhändertagande 6 § LVU
- beslut om hur vården ska ordnas och var den unge ska vistas under vårdtiden 11 § 1 och 3 st LVU
- beslut om att den unge får vistas i sitt eget hem 11 § 2 och 3 st LVU
- beslut om tillfälligt flyttningsförbud 27 § LVU
- beslut om begäran om biträde av polis för att genomföra beslut om vård eller omhändertagande 43 § 1 st p 2
- beslut om omedelbart omhändertagande 13 § LVM

Beslut att begära polishandräckning enligt 43 § 1 st p 2 LVU i de fall beslut från socialnämndens utskott inte kan avvaktas kan även förordnas till särskilda tjänstemän.

Förvaltningen föreslår att nämnden förordnar

i nämndens vuxen- och ungdomsutskott

ordförande Ingalill Adelly, 1:e vice ordförande Maj Ferdinandsson samt 2:e vice ordförande Ellen Nilsson samt

i nämndens barn- och familjerättsutskott

ordförande Göran Larsson, 1:e vice ordförande Martina Styffe samt 2:e vice ordförande Yngve Jönsson

att fatta beslut enligt 6 § 2 st, 11 § 1 och 2 st, 27 1 st § och 43 § LVU samt 13 § LVM i de fall beslut inte kan avvaktas.

på socialförvaltningens utredningsenhet barn och unga 0-20 år

verksamhetschef Göran Törnblom,

sektionschef Karin Ask Campbell, Monita Gandsjö, Azadeh Vaziri, Cecilia Melander och Jenny Vallin
gruppleddare Ingegerd Forsén, Marie Boeke, Åsa Tunegård, Azra Bonney, Bitte Engzell, Lotta Fredriksson, Anita Jalkegård, Teija Renko, Inger Karlsson, Lena Andersson, Frida Mattebo Uriri, och Elisabeth Söderqvist

socialsekreterare på socialjouren Frida Bergén, Mats Erkers, Annika Frisk, Sune Guttman, Helena Holm, Lovisa Lindgren, Jens Lundberg Elisabeth Mobäck Östergren, Leena Bergell, Angeta Borg Bucknell, Britt-Louise Ebbersten, Helga Einarsdottir, Jill Elfström, Christer Hammar, Margaretha Kindstedt, Pia Kjellbom, Leo Kjellin, Magnus Nilsson, Eva Olanders, Linda Vahlberg

att begära polishandräckning enligt 43 § 1 st p 2 LVU i de fall beslut inte kan avvaktas.

Nämndens beslut ersätter tidigare beslut om förordnanden.

Socialchef
Marie Lundqvist

Jurist
Jennifer Gavin

Expedieras till
Socialjouren
Utredningsenhetens chefer och gruppleddare
Vuxenenhetens chefer

7**Ansökan om bidrag 2017 till verksamheten Barn i väntan/Barn i start (SN 2016:229)****Förslag till beslut**

Socialnämnden beviljar Svenska kyrkan Botkyrka församling bidrag med ytterligare 50 tkr för verksamheten Barn i Väntan Barn i Start år 2017.

Ärendet

Botkyrka församling bedriver sedan 2007 verksamheten ”Barn i väntan/barn i start” (BIV/S), ett program för barn och ungdomar i asylprocessen, för deras föräldrar och syskon samt för ensamkommande ungdomar.

Verksamheten som är religiöst och politiskt obunden utan religiösa inslag har samarbete med Botkyrka kommun och bedöms hålla en fortsatt god kvalitet.

Socialnämnden beviljade 2017-02-21 Svenska kyrkan Botkyrka församling bidrag med 420 tkr till Barn i väntan/Barn i start för år 2017.

Bidraget finansieras av statsbidrag till förebyggande arbete för flyktingfamiljer. Statsbidraget baseras på hur många barn som är placerade i kommunen vid ett visst datum och betalas ut till kommuner som har överenskomme med Migrationsverket om asylsökande barn i väntan. När föreningsbidraget betalas ut så vet inte kommunen exakt hur mycket statsbidraget är i kronor. När kommunen fått det korrekta statsbidraget så kan resterande medel betalas ut, om det finns ett överskott mot tidigare utbetalade medel till föreningen. För år 2017 är statsbidraget 470 tkr, varav 420 tkr är utbetalat i bidrag. Förvaltningen föreslår att resterande 50 tkr ska betalas ut.

Referens
Anneli Sjöberg

Mottagare
Socialnämnden

Ansökan om bidrag 2017 till verksamheten Barn i väntan/Barn i start (SN 2016:229)

Förslag till beslut

Socialnämnden beviljar Svenska kyrkan Botkyrka församling bidrag med ytterligare 50 tkr för verksamheten Barn i Väntan Barn i Start år 2017.

Ärendet

Botkyrka församling bedriver sedan 2007 verksamheten ”Barn i väntan/barn i start” (BIV/S), ett program för barn och ungdomar i asylprocessen, för deras föräldrar och syskon samt för ensamkommande ungdomar.

Verksamheten som är religiöst och politiskt obunden utan religiösa inslag har samarbete med Botkyrka kommun och bedöms hålla en fortsatt god kvalitet.

Socialnämnden beviljade 2017-02-21 Svenska kyrkan Botkyrka församling bidrag med 420 tkr till Barn i väntan/Barn i start för år 2017.

Bidraget finansieras av statsbidrag till förebyggande arbete för flyktingfamiljer. Statsbidraget baseras på hur många barn som är placerade i kommunen vid ett visst datum och betalas ut till kommuner som har överenskomme med Migrationsverket om asylsökande barn i väntan. När föreningsbidraget betalas ut så vet inte kommunen exakt hur mycket statsbidraget är i kronor. När kommunen fått det korrekta statsbidraget så kan resterande medel betalas ut, om det finns ett överskott mot tidigare utbetalade medel till föreningen. För år 2017 är statsbidraget 470 tkr, varav 420 tkr är utbetalat i bidrag. Förvaltningen föreslår att resterande 50 tkr ska betalas ut.

Marie Lundqvist
socialchef

8**Föreningsbidrag 2018, lokala och externa föreningar (SN 2017:307)**

Socialnämnden beslutar bevilja föreningsbidrag till lokala och externa föreningar år 2018, enligt tjänsteskrivelse 2017-11-17.

Socialnämnden beslutar att sista inlämningsdatum för att ansöka om nästa års föreningsbidrag ska vara 1 oktober 2018.

Sammanfattning

Socialnämnden beviljar årligen föreningsbidrag till föreningar som bedriver social verksamhet. För år 2018 har socialnämnden totalt 3150 tkr att fördela till föreningar. Socialnämnden fördelar därutöver ca 420 tkr till verksamhet för Barn i väntan/Barn i start. Fördelningen till lokala och externa föreningar sker vid ett och samma tillfälle. 17 föreningar har lämnat ansökningar om bidrag till ett sammanlagt belopp om ca 4976 tkr. Socialnämnden antog 2015-10-20 ”Riktlinjer för bidrag till föreningar inom socialnämndens verksamhetsområde”. Förvaltningen har i sina bedömningar tagit utgångspunkt i de av nämnden fastställda riktlinjerna.

Socialförvaltningen föreslår en fördelning av föreningsbidraget år 2018 enligt nedanstående samt att 170 tkr fördelas senare.

- Föräldraföreningen för barn och ungdom i Botkyrka 80 tkr.
- Verdandi Botkyrka 450 tkr
- Buff (f.d. Bryggan) Stockholm 50 tkr.
- Bris region Mitt 165 tkr

- Botkyrka kvinno- och tjejjour 700 tkr
- Varken Hora eller Kuvad 90 tkr
- Botkyrka kvinnoresurscenter 78 tkr
- Föreningen Mansjouren 12 tkr
- Alby kvinnocenter 40 tkr
- Botkyrka kvinnoverksamhet 35 tkr

- Botkyrka Röda Korskrets 150 tkr
- Äldrekontakt 10 tkr

- RSMH Respons 100 tkr
- Hela Människan Botkyrka Salem 485 tkr
- Sällskapet Länkarna 500 tkr
- Svenska Brukarföreningen Stockholm 35 tkr

2017-11-17

Dnr SN/2017:307

Referens
Anneli Sjöberg

Mottagare
Socialnämnden

Föreningsbidrag 2018, lokala och externa föreningar (SN 2017:307)

Socialnämnden beslutar bevilja föreningsbidrag till lokala och externa föreningar år 2018, enligt tjänsteskrivelse 2017-11-17.

Socialnämnden beslutar att sista inlämningsdatum för att ansöka om nästa års föreningsbidrag ska vara 1 oktober 2018.

Sammanfattning

Socialnämnden beviljar årligen föreningsbidrag till föreningar som bedriver social verksamhet. För år 2018 har socialnämnden totalt 3150 tkr att fördela till föreningar. Socialnämnden fördelar därutöver ca 420 tkr till verksamhet för Barn i väntan/Barn i start. Fördelningen till lokala och externa föreningar sker vid ett och samma tillfälle. 17 föreningar har lämnat ansökningar om bidrag till ett sammanlagt belopp om ca 4976 tkr. Socialnämnden antog 2015-10-20 "Riktlinjer för bidrag till föreningar inom socialnämndens verksamhetsområde". Förvaltningen har i sina bedömningar tagit utgångspunkt i de av nämnden fastställda riktlinjerna.

Socialförvaltningen föreslår en fördelning av föreningsbidraget år 2018 enligt nedanstående samt att 170 tkr fördelas senare.

- Föräldraföreningen för barn och ungdom i Botkyrka 80 tkr.
- Verdandi Botkyrka 450 tkr
- Buff (f.d. Bryggan) Stockholm 50 tkr.
- Bris region Mitt 165 tkr

- Botkyrka kvinno- och tjejjour 700 tkr
- Varken Hora eller Kuvad 90 tkr
- Botkyrka kvinnoresurscenter 78 tkr
- Föreningen Mansjouren 12 tkr
- Alby kvinnocenter 40 tkr
- Botkyrka kvinnoverksamhet 35 tkr

- Botkyrka Röda Korskrets 150 tkr
- Äldrekontakt 10 tkr

Socialförvaltningen

Post Botkyrka kommun, 147 85 TUMBA · Besök Munkhättevägen 45, Tumba · Kontaktcenter 08-530 610 00

Direkt 08 - 530 618 58 Sms-0708 45 08 53· E-post sara.andersson@botkyrka.se

Org.nr 212000-2882 · Bankgiro 624-1061 · Fax 08-530 616 66 · Webb www.botkyrka.se

- RSMH Respons 100 tkr
- Hela Människan Botkyrka Salem 485 tkr
- Sällskapet Länkarna 500 tkr
- Svenska Brukarföreningen Stockholm 35 tkr

Inledning

Socialnämnden antog 2015-10-20 ”Riktlinjer för bidrag till föreningar inom socialnämndens verksamhetsområde”. Förvaltningen har i sina bedömningar tagit utgångspunkt i de av nämnden fastställda riktlinjerna.

Det innebär bland annat att sista ansökningsdag är gemensam för lokala och externa föreningar och att nämnden fattar beslut om föreningsbidraget vid ett tillfälle per år. För år 2018 var ansökningstiden 1 oktober, i enlighet med socialnämndens beslut.

Totalt 17 föreningar har ansökt om bidrag till en summa om sammanlagt 4976 tkr. Socialnämndens budget för år 2018 innebär att det finns totalt 3150 tkr att fördela. Från ramen har dragits 320 tkr för Idéburet offentligt partnerskap, som inte redovisas under föreningsbidrag. Socialnämnden fördelar utöver detta också c:a 420 tkr i bidrag till Barn i väntan/Barn i start. Föreningarna har inte kunnat beviljas de bidrag de ansöker om eftersom summan av ansökningarna överstiger den budget som finns till förfogande med 1826 tkr. Förvaltningens bedömningar har tagit utgångspunkt i de fastställda riktlinjerna.

Två föreningar har tillkommit, som inte sökte föreningsbidrag föregående år. En förening som fick bidrag föregående år har inte sökt i år.

Riktlinjerna och ansökningsförfarandet har fått till följd att föreningarna i sina ansökningar preciserar vad de använt och kommer att använda föreningsbidragen till.

Beskrivning och bedömning

Föräldraföreningen för barn och ungdom i Botkyrka (FFBU)

Verksamhetsbeskrivning

Föreningen bedriver stödjande och pedagogiskt arbete riktat till barnfamiljer, speciellt muslimska, i Botkyrka. Föreningen har samarbete med Botkyrka kommun inom ramen för arbetet att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck.

Verksamhet under 2016/2017

FFBU:s verksamhet har under 2016/17 präglats av utveckling och fördjupning. Målet har varit att effektivisera arbetet så att föreningen når ut till fler, finner bättre metoder att lösa svåra problem, ökar kvaliteten på arbetet, försöker skaffa arbetsmöjligheter och sysselsättning till arbetslösa medlemmar, satsar mer tid för frågor om brott, alkohol/droger, förebyggande arbete och nattvandringar i flera områden. Föreningen motverkar diskriminering, hedersrelaterade mordförsök och all terrorverksamhet m.m.

Föreningen försöker hjälpa till att bryta isoleringen för invandrarbarnfamiljer och skaffa trygga fritidsmiljöer genom att arrangera föreläsningar i syfte att motverka våld, mobbning, droger och andra angelägna frågor och arbetar för att skaffa sysselsättning och arbete till arbetslösa barnfamiljer. Föreningen har också arbetat för att förbättra lokalerna. Föreningen har anordnat simundervisning för äldre och barn, utflykter och fester.

Föreningen har fortsatt att under 2017 arbeta med stöd, krissamtal, medling och pedagogiskt arbete till barnfamiljer samt att samarbeta med Alby föreringsråd, kriminalvården, NAV (Nämnden för Andlig vård), Röda korset m.fl.

Föreningen har deltagit i Alby dialoggrupps möten och samarbetat med Alby områdesutvecklare och Fittjas områdesutvecklare.

Medlemsantal/antal besökare

Föreningen har 369 medlemmar, varav 97 barn och ungdomar. 1727 personer besökte verksamheten under 2016/17.

Bidragsansökningar/beviljade bidrag

Föreningen ansöker om 110 tkr i föreningsbidrag för år 2018. Föreningen har fått bidrag år 2011-17. För år 2017 beviljades 80 tkr.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen gör bedömningen att föreningens verksamhet är värd att stödja. Föreningen har samarbete med Botkyrka kommun och de har tidigare fått föreningsbidrag. Förvaltningen föreslår att föreningen beviljas 80 tkr i föreningsbidrag för år 2018.

Verdandi Botkyrka

Verksamhetsbeskrivning

Föreningens syfte är att ge barn och vuxna möjlighet till djupare kontakt för att öka förståelsen för varandras upplevelser, problem och livssituation, att speciellt integrera s.k. socialt avvisade och underprivilegierad medmänniskor i en verksamhet som steg för steg medverkar till att lösgöra deras egna

inneboende resurser, att ge deltagarna möjlighet att utveckla sig själva i gemenskap med andra och att engagera deltagarna i ett opinionsbildningsarbete utifrån Verdandis mål och program.

Målgruppen är kvinnor som upplever sig utestängda från samhället, står långt från arbetsmarknaden och ofta har fysisk och/eller psykosocial ohälsa. Barn och ungdomar som har problem i sin uppväxtmiljö och behöver positiva vuxenkontakter, trygghet, ökad läsförståelse och positiva upplevelser i gemenskap med andra.

Verksamhet under 2016/2017

Medlen har använts enligt följande:

Föreningen har aktivt gett stöd till barn som har problem i sin uppväxtmiljö genom öppen verksamhet, läxhjälp, fritidsverksamhet med bordtennis, biljard, pussel, bokläsning, dokumentärfilmvisning, lägerverksamhet och studiebesök. Syftet har varit att bygga nya positiva kontakter med vuxna.

Många aktiviteter har genomförts under året bl.a. biobesök (60 barn och 13 vuxna volontärer), simträning (50 barn och 30 föräldrar), besökt Gröna Lund (13 barn och 6 vuxna volontärer), äventyrsparken Exploria i Botkyrka med visning av brandövning för barn av brandförsvaret (25 barn, 4 gymnasieelever och 6 föräldrar) och dagsutflykter (274 barn).

Dagliga verksamheter/aktiviteter för vuxna som lever i en underprivilegierad situation bl.a. studiecirkel i svenska, sömnad, läxläsningsstöd (41 barn och 14 vuxna deltagare), stödsamtal m.m. samt sommarjobb för totalt 12 gymnasieelever.

Föreningen har hjälpt till i kontakten med Försäkringskassa, försäkringsbolag, barnomsorg, inkasso, polis och andra myndigheter samt med blanketter, telefonsamtal och brev kopplat till detta (295 tillfällen) samt Botkyrkabyggens felanmälan (270 tillfällen) samt hjälpt deltagare i kontakt med vårdcentral, sjukhus och kvinnojour och haft 265 stödsamtal.

Föreningen har deltagit i olika arrangemang, bl.a. dialogforum Botkyrka, Botkyrka miljövecka och Feministiskt forum.

Föreningen har brutit utanförskap, isolering och förändrat livssituationen för ett 20-tal vuxna deltagare som nu upplever att de har ett stödjande nätverk att utvecklas i.

Föreningen har också en plan för uppföljning av verksamhetens innehåll.

Medlemsantal/antal besökare

Verdandi har 185 vuxna medlemmar och 176 barn och ungdomar år 2017.

Bidragsansökningar/beviljade bidrag

Verdandi Botkyrka ansöker om 500 tkr i föreningsbidrag för år 2018. År 2017 beviljades föreningen 450 tkr i bidrag.

Förvaltningens bedömning

Verdandi Botkyrkas ansökan och den verksamhet som de söker medel för överensstämmer med de krav som nämnden ställer i sina riktlinjer och förvaltningen föreslår därför att föreningen beviljas 450 tkr i föreningsbidrag för år 2018.

Bufff (Barn och ungdom med förälder/familjemedlem i fängelse)

Verksamhetsbeskrivning

Bufff (Barn och ungdom med förälder/familjemedlem i fängelse) Stockholm, är en ideell förening med syfte att ge stöd till barn och ungdomar vars föräldrar sitter eller har suttit i fängelse/häkte. Föreningen har ett nära samarbete med Stockholms läns anstalter och häkten, Stockholms stad och kranskommuner samt andra organisationer som arbetar för barnets bästa. Målgruppen är barn och ungdomar till frihetsberövade föräldrar.

Verksamhet under 2016/2017

Bidraget har använts förenligt med ansökan och dess användningsområde. Det har inte skett förändringar i basverksamheten från tidigare år.

Bufffs verksamhet består av öppet hus, öppen ungdomsgrupp, skrivargrupp, stöd och råd för familjerna, nätverksmöten, aktiviteter och utflykter på helger och lov, stödgrupper, stödsamtal, föräldrastöd, uppsökande verksamhet bland barn och ungdomar samt anstalterna, kunskapsspridning, rådgivning mm

Medlemsantal/antal besökare

Bufffs anger i ansökan att totalt ca 700 medlemmar, varav 196 barn deltar i föreningens verksamhet. Föreningen preciserar inte i ansökan hur många av dessa som kommer från Botkyrka kommun.

Bidragsansökningar/beviljade bidrag

Bufff ansöker om 50 tkr i föreningsbidrag år 2018. Föreningen beviljades år 2017 50 tkr.

Förvaltningens bedömning

Socialförvaltningen har ingen specialiserad verksamhet för denna målgrupp och behovet av verksamheten hos barn och unga i Botkyrka är förmodligen högre än antalet som använder sig av den.

Genom att ge bidrag till föreningen Bufff ges möjlighet för barn i Botkyrka och deras familjer att ta del av denna verksamhet. Förvaltningen föreslår att föreningen Bufff beviljas 50 tkr i föreningsbidrag för år 2018.

Bris region Mitt

Verksamhetsbeskrivning

Målet för verksamheten är att stärka barnets rättigheter utifrån barns behov, mobilisera samhället och påverka beslutsfattare genom att göra barns röster hörda och på så sätt skapa ett bättre samhälle för alla. Bris ska särskilt bistå utsatta unga och upprätthålla möjligheter för dem att föra en dialog med vuxna. Verksamheten ska präglas av ett barnperspektiv genom att utgå från barnets behov. Bris ska stå på barnets sida och fungera som en länk mellan barn, vuxna och samhället.

Målgruppen är barn och unga upp till 18 år.

Verksamhet under 2016/2017

Stödverksamhet för barn och ungdomar samt för vuxna om barn. Information, föreläsningar och utbildningar om bl.a. barns rättigheter.

Bris ska särskilt bistå utsatta barn och ungdomar. Under 2016 ökade barnens samtal till Bris för andra året i rad. Behovet av stöd är stort. År 2016 handlade fyra av tio av Bris kurativa samtal med barn om psykisk ohälsa och i åldersgruppen 16-18 år handlade hälften om det. Hösten 2016 lanserades en ny verksamhet: "Bris nätverk – mötesplatsen för barns rättigheter. Nätverket riktar sig till personer som arbetar med eller för barn och samlade in mer än 1000 medlemmar på tre månader. Antalet medlemmar steg med 11 % totalt. Bris blev också mycket omnämnt i media under året.

Bris verksamhet är dialogen med barn och ungdomar via Bris 116 111, Bris-mejlen, Bris forum, Brischatten samt dialogen med vuxna om barn via Bris Vuxentelefon - om barn.

Medlemsantal/antal besökare

Bris redovisar 2253 medlemmar och ca 600 Bris-nätverk och ca 25 000 kontakter med barn och unga.

Bidragsansökningar/beviljade bidrag

Bris region Mitt ansöker om motsvarande 10 kr per barn bosatt i Botkyrka, 229 tkr. Föreningen beviljades 170 tkr i bidrag för år 2017.

Föreningens verksamhet är väl känd. Föreningen söker bidrag på motsvarande sätt från Botkyrka som från alla Sveriges kommuner.

Förvaltningens bedömning

Föreningen ska stärka barns och ungdomars rättigheter och förbättra deras levnadsvillkor. Detta stämmer väl in i förvaltningens prioriteringar och föreningen har fått bidrag tidigare. Förvaltningen föreslår att Bris region Mitt beviljas ett bidrag på 165 tkr.

Vuxna

Botkyrka kvinno- och tjejjour

Verksamhetsbeskrivning

Föreningen beskriver att verksamhetens inriktning är att i akuta situationer bereda våldsutsatta kvinnor och barn möjlighet till ett skyddat boende. Föreningen disponerar 8 rum i 4 lägenheter. Verksamheten sker i samverkan med kommunen eller på den stödsökande kvinnans eget initiativ. Föreningen arbetar genom att med hjälp och stöd till självhjälp ge vägledning till stödsökande kvinnor och barn som är i behov av insatser och att med information och aktiviteter motverka kvinnors och barns utsatthet.

Målgruppen är kvinnor och barn som är utsatta för mäns våld och kränkningar i nära relationer, kvinnor och unga tjejer som behöver stöd och rådgivning för olika begränsande situationer samt kvinnor med medföljande barn som är i akut behov av skyddat boende. Kvinnor och tjejer som har behov av stöd öppet eller anonymt diskutera sin utsatthet och få relevant rådgivning.

Verksamhet under 2016/2017

Under året har föreningen haft en mycket hög beläggning i sina boenden med kvinnor som har större barnkullar än tidigare. Föreningen bedriver en omfattande stödverksamhet för både boende och andra kvinnor. Kvinnornas behov av stöd ökar även i år och svårigheter att få tillgång till ett eget boende har ökat vilket skärper läget ytterligare. Föreningen fortsätter att delta i arrangemang och att rekrytera och utbilda nya jourkvinnor från olika språkgrupper och personal med lämplig kompetens. Föreningen har samarbete med socialförvaltningen, polisen, andra myndigheter, församlingar och föreningar. Föreningen kommer att fördjupa arbetet med kvalitetssäkring, genom att ha rekryterat en socionom och upphandlat ett system för dokumentation. Medel har erhållits från socialstyrelsen.

Under 2018 fortsätter föreningen att jobba för att samlokalisera verksamheten.

Medlemsantal/antal besökare

Föreningen har 128 medlemmar. Antalet besökare redovisar föreningen till 281 vuxna samt 71 barn- och ungdomar.

Bidragsansökningar/beviljade bidrag

Botkyrka kvinno- och tjejjour ansöker om 700 tkr i föreningsbidrag för år 2018. Föreningen beviljades 700 tkr i bidrag år 2017. Verksamheten beräknar sina kostnader för år 2017 om totalt 2505 tkr, varav 1496 tkr är personalkostnader. Föreningen har också fått 450 tkr från socialstyrelsen. Verksamheten har 4 anonyma boenden/3-rumslägenheter och kontor. För enskilda boenden som kommer via socialförvaltningen ingås ett avtal.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen vill ge stöd till Botkyrka kvinno- och tjejjour som utför en viktig verksamhet och som är ett tydligt komplement till nämndens egen verksamhet. Förvaltningen föreslår att Botkyrka kvinno- och tjejjour beviljas 700 tkr i bidrag för år 2018.

Varken Hora eller Kuvad

Verksamhetsbeskrivning

Föreningens syfte är att synliggöra och arbeta mot hedersrelaterat våld och förtryck i samhället. Föreningen gjorde en kartläggning av hedersrelaterat våld och förtryck år 2016, bland de tillfrågade fanns 550 ungdomar i Botkyrka kommun.

Föreningen vänder sig huvudsakligen till ungdomar 13-25 år, med fokus på unga tjejer. Kartläggningarna visar att det är de som drabbas hårdast av förtrycket. Arbetet går till stor del ut på att arbeta i skolklasser, för att skapa en bättre miljö och attitydförändringar bland både personal och elever. Målgruppen för aktiviteterna är etablerade och nyanlända ungdomar.

Verksamhet under 2016/2017

Föreningen har arbetat med att möta ungdomar i skolor under workshops och föreläsningar, gjort administrativa arbeten, föreläst och varit med i aktiviteter som berör de frågor som föreningen arbetar med. Föreningen har haft två lönebidragsanställda projektledare som under året har varit "spindeln i nätet". Föreningens ordförande har arbetat med bl.a. att föreläsa och utbilda. Föreningen har också haft kontinuerliga träffar med Hallunda - Norsborg föreningsråd.

Bidragsansökningar/beviljade bidrag

Varken hora eller kuvad ansöker om 800 tkr i bidrag för år 2018. För år 2017 beviljades föreningen 90 tkr.

Förvaltningens bedömning

Varken Hora eller kuvad bedriver opinionsarbete och deltar i debatten i frågor som rör hedersrelaterat våld och förtryck. En del av opinionsarbetet kan inte kopplas till föreningsverksamhet riktad till Botkyrka.

Förvaltningen vill stödja föreningens verksamhet då de arbetar med frågor som är prioriterade och som förvaltningen åtagit sig att arbeta med och föreslår 90 tkr i föreningsbidrag för år 2018.

Botkyrka kvinnoresurscenter

Verksamhetsbeskrivning

Syftet är att genom upplevelser och erfarenheter komma fram till vad som ger ett aktivt och hälsosamt liv, en förening för aktiva kvinnor med olika

kompetenser. Föreningen ska stödja medlemmarna i arbetsmarknads- och utbildningsfrågor, jämställdhet och entreprenörskapsfrågor. Föreningen är en mötesplats där kvinnor kan utvecklas.

Föreningen kommer att ha temamöten, studiebesök, mentorskap, rådgivning, nätverk, kompetensutveckling, erfarenhetsutbyten mm. Aktiviteter såsom språkträning, matlagning, hälsa (yoga, gym). Föreningen har startat en zumbakurs, ett gym samt stavgång. Tanken är att hjälpa kvinnorna med myndighetskontakt samt datorkunskap.

Föreningen samarbetar och medverkar i en rad aktiviteter som kommunen bedriver. Föreningen har en grupp som har börjat med att nattvandra i Hallunda – Norsborg från och med december och ingick i Nätverksgruppen för Idéburna Organisationer i Botkyrka

Målgruppen är unga kvinnor 13-21 år, men föreningen vill utöka åldersgruppen till 26 år.

Verksamhet under 2016/2017

Föreningen sökte inte föreningsbidrag för föregående år.

Bidragsansökningar/beviljade bidrag

Botkyrka kvinnoresurscenter ansöker om 200 tkr i bidrag för år 2018.

Föreningen hade inte föreningsbidrag från Botkyrka kommun föregående år.

Förvaltningens bedömning

Botkyrka kvinnoresurscenter verksamhet är väl värd att stötta men del av verksamheten är under uppbyggnad. Förvaltningen föreslår att föreningen beviljas 78 tkr för år 2018.

Föreningen Mansjouren i Stockholms län

Verksamhetsbeskrivning

Syftet med mansjouren är att vara tillgängliga för människor i personlig kris genom kristelefonjour, enskilda samtal och gruppsamtal.

Målgruppen är alla människor i personlig kris utan inskränkning.

Föreningens aktiviteter är bl.a. telefonjourns verksamhet, samtalsgrupper för enbart män, blandade samtalsgrupper, enskilda samtal, temaaktiviteter och öppet hus.

Verksamhet under 2017/2018

Föreningen uppger att bidraget inte är öronmärkt utan ingår med andra kranskommunernas verksamhet för att finansiera mansjourens verksamhet totalt sett. Föreningen har inga anställda utan enbart volontärer f.n. 15 st.

Föreningen har startat en ny verksamhet, Skilsmäsoakuten, för män under skilsmässa. Med denna verksamhet hoppas Mansjouren dels att nå fler män under skilsmässa, dels att öka den egna kompetensen inom området.

Medlemsantal/besökare

Föreningen har i första hand inriktat sig på att så långt som möjligt vara tillgängliga för människor i personlig kris, genom kristelefonjour, enskilda samtal och gruppsamtal.

Föreningen har bytt telefonoperatör och får ut bättre statistik, där det visade sig att det under de första månaderna var det mer än 500 samtal som kom in och en tredjedel besvarades. Statistiken visar att det till mansjouren kommit in ca 2000 samtal under andra halvåret.

Jourverksamheten har två öppna grupper, onsdagsgruppen och skilsmäsogruppen. Jouren har haft öppet hus 34 gånger och sammanlagt 53 deltagare. Hit kan vem som helst komma och träffas informellt för spontana samtal, eller bara få information om föreningens verksamhet.

Under året har mansjouren besökt eller haft besök av andra myndigheter och organisationer, såsom Polisen, Pappaombudsmannen, Kvinnojouren Lidingö och Brottsofferjouren.

Bidragsansökningar/beviljade bidrag

Föreningen Mansjouren ansöker om 12 tkr i bidrag för år 2018. Förra året beviljades föreningen bidrag på 12 tkr. I sin ansökan redogör föreningen för en omfattande verksamhet som bedrivs av frivilliga krafter. Föreningen har en budget för sin verksamhet om ca 410 tkr, där den största utgiften utgör hyran för lokalen på Hornsgatan i Stockholm.

Förvaltningens bedömning

Föreningen Mansjourens verksamhet utgör ett komplement till nämndens egen verksamhet. Förvaltningen föreslår att föreningen beviljas det bidrag de ansöker om, 12 tkr för år 2018.

Alby Kvinnocenter

Verksamhetsbeskrivning

Alby kvinnocenter arbetar för att motverka invandrarkvinnornas sociala isolering och att utveckla deras sociala kompetens med olika aktiviteter och språkträning.

Föreningens syfte är att skapa en mötesplats som arbetar för att ge kvinnor i samhället meningsfulla livsvillkor. Målet är att stärka kvinnors situation på arbetsmarknaden.

Verksamhet under 2016/2017

Alby Kvinnocenter har bedrivit en omfattande verksamhet för invandrar-kvinnor där den sociala verksamheten prioriterades. Genom Öppet Hus verksamhet har kvinnocentret öppnat sina dörrar för alla kvinnor i Norra Botkyrka oavsett etnisk och kulturell bakgrund. Aktiviteter har varit, textil-målning, brodering, matlagning och svenskundervisning.

Medlemsantal/antal besökare

Föreningen redovisar 495 medlemmar varav 349 barn och ungdomar.

Bidragsansökningar/beviljade bidrag

Alby kvinnocenter ansöker om 40 tkr i föreningsbidrag för år 2018. Föreningen beviljades 30 tkr i bidrag föregående år.

Förvaltningens bedömning

Alby kvinnocenter har en social verksamhet värd att stödja. Förvaltningen föreslår att bevilja föreningen bidrag på 40 tkr.

Botkyrka kvinnoverksamhet

Verksamhetsbeskrivning

Botkyrka kvinnoverksamhet är en ideell förening där kvinnor samlas för att aktivt arbeta med det de är bra på, jämställdhet samt stärka kvinnors situation på arbetsmarknaden.

Syftet är att hjälpa kvinnor med att stärka sin självkänsla, lära sig svenska språket för att kunna kommunicera med arbetsgivare samt att lära sig att bl.a. skriva cv. Målgruppen är utsatta och nyanlända kvinnor bl.a. arbetslösa och sjuka.

Huvuduppgiften är att bryta kvinnors isolering i hemmet och från samhället, sysselsätta kvinnorna med olika aktiviteter, hjälpa dem att hitta olika vägar in i samhället och komma ut i arbetslivet samt få större kunskap, ökat självförtroende och högre status i samhället.

Föreningen har aktiviteter som datakurs/söka jobb, matlagning, syslöjd och träning mm och deltar i nattvandring i Alby/Fittja.

Verksamhet under 2016/2017

Föreningen sökte inte föreningsbidrag för föregående år.

Bidragsansökningar/beviljade bidrag

Botkyrka kvinnoverksamhet ansöker om 70 tkr i bidrag för år 2018. Föreningen hade inte föreningsbidrag från Botkyrka kommun föregående år.

Förvaltningens bedömning

Botkyrka kvinnoverksamhet är väl värd att stötta men del av verksamheten är under uppbyggnad. Förvaltningen föreslår att föreningen beviljas 35 tkr för år 2018.

Botkyrka Röda Korskrets

Verksamhetsbeskrivning

Röda korset vänder sig i sitt arbete till grupper som behöver stöd men försöker även generellt aktivera enskilda människor in i delaktighet och gemenskap.

Botkyrka Rödakorskrets ansöker om bidrag till aktiviteter såsom läxhjälp, besöksverksamhet för äldre och stöd till anhöriga samt att träna svenska. Föreningen vill öppna vägar in i samhället, skapa sociala nätverk och ge möjlighet att träna språket.

Verksamhet under 2016/2017

Föreningen redovisar följande aktiviteter under 2017: läxhjälp i Alby, Hallunda, Fittja, Tumba och Tullinge en gång i veckan och veckoträffar för äldre i Hallunda och Tumba.

Föreningen har anordnat rekreationsresor/dagsutflykter sommartid för anhängvårdare/anhörig och äldre samt samtalsgrupp för vuxna anhöriga till personer med psykisk ohälsa.

Föreningen har haft ett ökat antal besökare över lag under året. Antalet besök har varit 2600 varav 914 av barn och ungdomar. Tillgången av frivilliga har varit god förutom till besöksverksamhet på äldreboende, som har upphört t.v.

För föreningen är det viktigt att synas i hela kommunen. Secondhandbutiken och mötesplatsen Kupan har hållit öppet fyra dagar i veckan. Den drivs av 22 frivilliga.

Föreningen samverkar med kommunen i olika former. I samverkan med kommunen har en samtalsgrupp för anhöriga till närstående med psykisk ohälsa ägt rum, liksom föregående år.

Föreningen har också haft stöd för äldre i form av handarbetsgrupp, samtal kring kaffebordet och bussutflykter för anhängvårdare, anhöriga och äldre.

Föreningen har arrangerat läxhjälp 1 ggr/veckan på fem bibliotek i kommunen. Antalet besök för läxhjälp var 914 för främst de högre åldrarna i grundskolan.

Föreningen har också stöd för migranter bl.a. svenskträning på Botkyrka Folkhögskola i Hallunda och på ett boende i Tumba.

Föreningen skiljer mycket noga mellan verksamheter och internationellt bistånd och söker bara bidrag för verksamheter som bedrivs i Botkyrka kommun och viss del av hyres- och driftkostnaden.

Medlemsantal/antal besökare

Föreningen har 397 medlemmar och uppger 2600 vuxna deltagare och 914 besök på läxhjälp.

Bidragsansökningar/beviljade bidrag

Botkyrka Rödakorskrets har under de senaste åren sökt och beviljats föreningsbidrag av socialnämnden. Föreningen beviljades 150 tkr i bidrag föregående år. Föreningen har i år ansökt om ett bidrag på 150 tkr.

Förvaltningens bedömning

Föreningens verksamhet är väl värd att stödja. Förvaltningen föreslår att Botkyrka Rödakorskrets beviljas 150 tkr i föreningsbidrag för år 2018.

Äldrekontakt

Verksamhetsbeskrivning

Syftet med föreningen är att främja hälsa och välmående hos äldre genom att minska ofrivillig ensamhet och förebygga social isolering bland äldre ensamboende pensionärer.

Målgruppen är äldre (75+) som bor ensamma i eget boende och saknar gemenskap, har litet socialt nätverk och har börjat få svårt att ta sig ut på egen hand och delta i aktiviteter och kommer sällan hemifrån.

Äldrekontakts verksamhet är en volontärverksamhet. Det finns endast ett kansli för all verksamhet i hela landet som administrerar närmare 400 volontärer och 300 äldre gäster i befintliga grupper i landet och startar ca 10 nya grupper varje år. Sedan 2014 driver föreningen en grupp i Botkyrka.

Verksamhet under 2016/2017

Äldrekontakt har 53 aktiva fikagrupper på 17 orter. Sedan 2014 drivs en grupp i Botkyrka. Varje grupp består av 6-8 gäster, 5-6 fikavårdar, 3-4 fikachaufförer och en gruppleddare. Varje fikagrupp träffas 11 gånger per år. Utöver detta anordnar föreningen också Alla Äldres Dag i Stockholm och Göteborg en gång per år då alla fikagrupper inom området träffas.

Medlemsantal/besökare

Föreningen har 877 medlemmar.

Bidragsansökningar/beviljade bidrag

Föreningen ansöker om 10 tkr i bidrag för år 2018, samma nivå som beviljades föregående år.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens bedömning är att föreningens verksamhet är väl värd att stödja. Förvaltningen föreslår att Äldrekontakt beviljas 10 tkr i föreningsbidrag för år 2018.

RSMH Respons

Verksamhetsbeskrivning

Föreningen värnar om de psykiskt funktionshindrade och bedriver kamratstödande verksamhet. Föreningen vill också främja sociala och kulturella aktiviteter som bidrar till att bryta isolering och utanförskap. Det är också av stor vikt då många har invandrarbakgrund. Medlemmarna har oftast en svag ekonomi som gör att föreningen subventionerar alla aktiviteter. Målgruppen är psykiskt funktionshindrade.

Verksamhet under 2016/2017

Föreningen har gjort utflykter till museer, julmarknader, Ålandsresor och café-besök m.m. Det har blivit ca 30 halvdagsutflykter under 2017.

Medlemsantal/besökare

Föreningen har 75 medlemmar och ca 15 vuxna personer deltar per utflykt.

Bidragsansökningar/beviljade bidrag

Föreningen ansöker om 120 tkr i bidrag för år 2018. Föregående år beviljades föreningen 100 tkr i bidrag. Föreningen bedriver sin verksamhet i nära samarbete med förvaltningens socialpsykiatriska enhet.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen föreslår att RSMH Respons beviljas bidrag med 100 tkr för år 2018.

X-CONS

Verksamhetsbeskrivning

Föreningen är en ideell organisation där f.d. kriminella och missbrukare hjälper varandra tillbaka in i samhället. Föreningens syfte är att stödja och vägleda kriminella, missbrukare och frigivna till ett hederligt och drogfritt liv. Föreningens mål är att förhindra unga att välja droger, spel och kriminalitet genom samtal, aktiviteter och mentorskap.

Enligt föreningen är styrkan i medlemskapet att kunna erbjuda medlemmarna en bra och intressant verksamhet, att få unga att välja bort droger, spel och kriminalitet.

Verksamhet under 2016/2017

Föreningen har ett nära samarbete med skolor i Alby, med lunchbesök och föreläsningar och den dagliga verksamheten består mycket av besök från ungdomar som vill prata om kamratstöd och hur droger och kriminalitet påverkar livet negativt.

Föreningen genomför bl. a. nattvandringar fredag och lördag i kommunen. Föreningen har även kontaktmannaskap.

Föreningen har en verksamhet kallat "kom hem tryggt" som går ut på att följa unga kvinnor och tjejer hem från tunnelbanan eller någon annanstans i området, för att de ska kunna känna sig säkra under kvällar och nätter. Föreningen har också tagit initiativ till verksamhet som Zumba för tjejer och MMA/kampsport-skola som är öppen för alla. Denna kampsportskola varvas med samtal och diskussioner.

Föreningen är också samordnare för samtliga nattvandringsorganisationer på södra sidan som tillhör Nattvandring.nu och har varit initiativtagare och samordnare till nattvandringsgruppen "Albys morsor".

Föreningen kommer under 2018 att satsa mycket på utbildning, aktiviteter, tjej och killgrupp nästa år. Arbetet med kontaktmannaskap kommer att fortgå.

Föreningen genomför också anstalts/häktes-, utbildningar, seminarier och föreläsningar. Samarbete sker med bl.a. socialtjänsten, närpolisen, beroendemottagningen m.fl.

Medlemsantal/antal besökare

Föreningen har 291 medlemmar varav 172 som är barn/ungdomar.

Bidragsansökningar/beviljade bidrag

X-CONS ansöker om 250 tkr i bidrag för år 2018. Föregående år beviljades de 170 tkr.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen föreslår att beslut sker senare.

Vuxna med beroendeproblematik
Hela Människan Botkyrka Salem

Verksamhetsbeskrivning

Hela människan är en allmännyttig ideell förening med uppdraget att utifrån en människosyn med Jesus som förebild och källa till kraft och inspiration, skapa intresse och förutsättningar för ett socialt och diakonalt arbetet för och tillsammans med människor i utsatta livssituationer.

Målgruppen är människor i utsatta livssituationer och som vill göra skillnad lokalt.

Verksamhet under 2016/2017

Föreningen redovisar aktiviteter såsom Riagården, stöd och motivationsarbete för att bryta utanförskapet för och med vuxna i aktivt missbruk eller annan utsatthet, familje- och anhörigstöd för anhöriga till personer med risk- eller missbruk av alkohol eller i andra utsatta livssituationer, individstöd för barn och vuxna, arbetsinriktad rehabilitering för personer i arbetslöshet, integrationsarbete, stödja medborgare till en bättre inkludering i vårt samhälle, socialt företagande – skapa arbeten, och skapa förutsättningar för möten mellan människor och ge utrymme för aktiviteter.

Föreningen vill skapa intresse och förutsättningar för ett socialt och diakonalt arbete för och tillsammans med människor i utsatta livssituationer.

Föreningen vill lyfta fram tre huvudsakliga verksamhetsområden som de söker föreningsbidraget för Riagårdens verksamhet, anhörigstöd för personer i olika livssituationer som t.ex. missbruk, psykisk ohälsa våld i nära relationer och övrigt socialt arbete samt att under 2018 utveckla formerna för integrationsarbete för bl.a. ensamkommande flyktingbarn och nyanlända familjer

Föreningen anger antalet volontärtimmar till 2000 timmar för år 2017.

Medlemsantal/Antal besökare

Föreningen redovisar 13000 deltagande vuxna samt 80 barn. Antalet deltagare bygger på personer multiplicerat med antal tillfällen.

Bidragsansökningar/beviljade bidrag

Beviljade bidrag har delfinansierat Riagårdens verksamhet, där föreningen tillsammans med kommunen bedrivit arbete med personer i aktivt missbruk och föreningens anhörigstödsarbete.

Hela Människan ansöker om 1100 tkr i bidrag för år 2018. Hela Människan beviljades 450 tkr i bidrag år 2017. Föreningen preciserar sin ansökan till 500 tkr för Riagården, 300 tkr för anhörigstöd och 300 tkr för integrationsarbete.

Förvaltningens bedömning

Föreningens verksamhet överensstämmer med de krav som nämnden ställer i sina riktlinjer och förvaltningen föreslår därför att föreningen beviljas bidrag, dock inte i nivå med vad de sökt eftersom budgeten för föreningsbidraget inte ger utrymme för detta. Förvaltningen föreslår att Hela Människan Botkyrka Salem ansökan beviljas 485 tkr i bidrag för år 2018.

Sällskapet Länkarna Botkyrka

Verksamhetsbeskrivning

Föreningens målsättning är att hjälpa människor med olika missbruksproblem att få ett bättre liv och en klart förbättrad familje- och livssituation. Allra helst vill föreningen att de ska bli helt nyktra och drogfria men det är kanske inte alltid möjligt att uppnå. Då inriktar sig föreningen på att uppnå förbättrad livssituation. Ett problem som växer fram i samhället nu och som föreningen jobbar mycket med är spelmissbruk bland unga.

Målgruppen är i första hand missbrukare av olika slag samt deras anhöriga och närstående i alla åldersgrupper.

Verksamhet under 2016/17

Föreningen har aktiviteter i form av Musiktillställningar, teater, simhallsbesök, biljard- och kortspel, dart, gym, bingokvällar, bakning, besök och utflykter till andra länksällskap.

Medlemsantal/antal besökare

Antalet medlemmar är 116 vuxna personer och 17 barn och ungdomar.

Bidragsansökningar/beviljade bidrag

Föregående år beviljades föreningen 500 tkr i bidrag.

Förvaltningens bedömning

Sällskapet länkarna ansöker om 600 tkr i föreningsbidrag år 2018 och anger i sin ansökan att de söker 100 tkr mer än föregående år för att föreningens minibuss börjar bli sliten och att man snart behöver investera i nyare biler köpa en till då det blir dyrt att köpa transport när de behöver det.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen föreslår att Sällskapet Länkarna beviljas 500 tkr i föreningsbidrag för år 2018 för den verksamhet som de har redovisat för.

Svenska Brukarföreningen Stockholm

Verksamhetsbeskrivning

Föreningen har verksamhet för personer som använder narkotika. Föreningen erbjuder öppet hus dagligen med kravlös samvaro och möjlighet att

få hjälp och stöd med myndighetskontakter och att få hjälp att söka stöd av olika slag. Stödperson vid beroendevård socialtjänst, sjukvårds- kriminalvårdsbesök för att ansöka eller överklaga.

Verksamheten är kommunöverskridande/Stockholms län.

Bidrag från Botkyrka går in i den totala budgeten och används proportionellt i den dagliga verksamheten i vilken Botkyrkabor ingår.

Målgruppen är vuxna människor som använder narkotika samt personer som har substitutionsbehandling/beroendevårdspatienter.

Verksamhet under 2016/2017

Medlen har använts i den kamratstödande verksamheten d.v.s. i dagverksamheten där medlemmarna kan låna internet, telefon, kopiator etc. samt få hjälp att leta fram information samt att ta respektive hålla kontakt med myndigheter (t.ex. sjuk- och socialvård) och institutioner.

Medlemmarna, varav en stor grupp är hemlösa, kan också komma för en stunds kravlös samvaro, en kopp kaffe och en smörgås.

Många av medlemmarna har en låg tilltro till myndigheter och då kan föreningen vara en brygga.

Föreningen har tre anställda och 4 fasta volontärer.

Medlemsantal/antal besökare

50-100 besök om dagen.

Bidragsansökningar/beviljade bidrag

Föreningen ansöker om 35 tkr. År 2017 beviljades föreningen 35 tkr i bidrag.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen anser att Svenska Brukarföreningens verksamhet utgör ett komplement till nämndens egen verksamhet. I riktlinjerna finns krav på drogfrihet, vilket inte denna förening helt motsvarar men lever väl upp till kravet att inte skapa positiva attityder till alkohol och droger. Förvaltningen föreslår att Svenska Brukarföreningen beviljas 35 tkr i bidrag för år 2018.

Marie Lundqvist
socialchef

9

Remissvar omedelbart omhändertagande av barn och unga i vissa internationella situationer, Ds 2017:49 S2017/05543/FST

Förslag till beslut

Socialnämnden antar förslaget till svar som sitt eget och överlämnar det till Socialdepartementet.

Sammanfattning

Socialdepartementet har begärt remissvar från Botkyrka kommun. Kommunledningsförvaltningen har uppdragit socialnämnden att till Socialdepartementet inkomma med ett remissvar. Svaret ska vara Socialdepartementet tillhanda senast den 22 december 2017.

Socialnämnden ställer sig i huvudsak positiv till förslaget då ett förtydligande av lagstiftningen avseende socialnämndens befogenhet att fatta beslut om omedelbart omhändertagande i vissa internationella situationer är angeläget och även ett led i att förstärka barnskyddsperspektivet

2017-11-16

Dnr SN/2017:249

Referens
Jennifer Gavin, förvaltningsjurist

Mottagare
Socialnämnden

Remissvar omedelbart omhändertagande av barn och unga i vissa internationella situationer, Ds 2017:49 S2017/05543/FST

Förslag till beslut

Socialnämnden antar förslaget till svar som sitt eget och överlämnar det till Socialdepartementet.

Sammanfattning

Socialdepartementet har begärt remissvar från Botkyrka kommun. Kommunledningsförvaltningen har uppdragit socialnämnden att till Socialdepartementet inkomma med ett remissvar. Svaret ska vara Socialdepartementet tillhanda senast den 22 december 2017.

Socialnämnden ställer sig i huvudsak positiv till förslaget då ett förtydligande av lagstiftningen avseende socialnämndens befogenhet att fatta beslut om omedelbart omhändertagande i vissa internationella situationer är angeläget och även ett led i att förstärka barnskyddsperspektivet.

Ärendet

I promemorian föreslås att bestämmelsen om omedelbart omhändertagande i lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) ska förtydligas och kompletteras. Bestämmelsen bör förtydligas med att skyddsbehövande barn och unga som vistas i Sverige kan omhändertas omedelbart i akuta situationer, oberoende av om de har hemvist utomlands eller har någon annan anknytning till utlandet. Bestämmelsen bör kompletteras med nya bestämmelser om handläggning, tidsfrister och förnyad domstolsprövning i internationella ärenden.

Socialnämndens synpunkter på förslaget

Kommunen har alltid det yttersta ansvaret för att barn och unga som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver.¹ Lagstiftningen bör således eftersträva att alla barn och unga som vistas i Sverige kan erbjudas

---

¹ Jfr. 2 kap. 1 § SoL.

2017-11-16

Dnr SN/2017:249

samma skydd i akuta situationer, oavsett om barnet har sin hemvist i Sverige eller i utlandet.

Socialnämnden i Botkyrka kommun ställer sig positiv till att det i lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) införs en särskild reglering som innebär ett tydliggörande om att socialnämnden i vissa internationella situationer kan besluta om omedelbart omhändertagande av barn och unga under 20 år som vistas i Sverige. Socialnämnden i Botkyrka kommun ser det som angeläget med detta förtydligande då gällande lagstiftning givit upphov till osäkerhet i den praktiska tillämpningen av LVU. Det är därmed både angeläget och positivt att lagstiftarens intentioner är att klart och tydligt ange myndigheternas befogenheter i dessa situationer.

I förslaget till den nya regleringen föreslås samma ordning gälla som i befintliga bestämmelser om omedelbart omhändertagandet. Socialnämnden i Botkyrka kommun instämmer i bedömningen att det saknas anledning att föreslå nya särskilda bestämmelser om bland annat rätten till offentligt biträde och skyndsam handläggning då omedelbart omhändertagande med internationell anknytning bör vara rättsligt likställt med omedelbart omhändertagande utan sådan anknytning.

Däremot föreslås vissa anpassade bestämmelser varav de viktigaste är bestämmelserna om hur länge det omedelbara omhändertagandet får pågå och hur denna tidsfrist kan förlängas. Bestämmelserna innebär att ett omedelbart omhändertagande får pågå i högst fyra veckor från dagen då beslutet verkställdes. Det finns vidare en möjlighet för socialnämnden att hos förvaltningsrätten ansöka om förlängd tid och förvaltningsrätten föreslås då ha möjlighet att lämna medgivande till fortsatt omhändertagande med högst tre månader åt gången om förutsättningarna för det omedelbara omhändertagandet fortfarande föreligger. Socialnämnden i Botkyrka ställer sig positiv till möjligheten att hos förvaltningsrätten ansöka om fortsatt omhändertagande då fyra veckor i många fall synes vara en kort tid för att etablera kontakt och låta behörig myndighet vidta tillräckliga åtgärder.

Av utredningen som ligger till grund för författningsförslaget framgår det att förslaget inte medför annat än marginella konstansökningar för kommuner. Detta motiveras med att regleringen enbart berör en begränsad grupp och att det inte finns något som tyder på att socialnämnderna i landet med nu gällande reglering skulle avstå från att besluta om omedelbart omhändertaganden. Utredningen menar att den nya regleringen inte nödvändigtvis innebär mer kostnader för kommunen. Socialnämnden i Botkyrka kommun håller med om detta men menar att man inte helt kan bortse från att ett förtydligande av lagstiftningen skulle kunna innebära att ärenden av nämnda slag

2017-11-16

Dnr SN/2017:249

blir mer vanligt förekommande och därmed innebär en kostnadsökning för kommunerna. Oavsett är det i dagsläget svårt att säga att kostnaderna skulle innebära mer än marginella konsekvenser avseende kostnader för kommunerna, detta instämmer socialnämnden i Botkyrka kommun med.

Marie Lundquist
Socialchef

Expedieras till
Socialdepartementet

Socialdepartementet
Enheten för familj och sociala tjänster
Sofia Landelius
070-359 19 38

Omedelbart omhändertagande av barn och unga i vissa internationella situationer – Ds 2017:49

Remissinstanser

- 1 Riksdagens ombudsmän (JO)
- 2 Svea hovrätt
- 3 Stockholms tingsrätt
- 4 Kammarrätten i Göteborg
- 5 Kammarrätten i Sundsvall
- 6 Kammarrätten i Stockholm
- 7 Kammarrätten i Jönköping
- 8 Förvaltningsrätten i Malmö
- 9 Förvaltningsrätten i Uppsala
- 10 Förvaltningsrätten i Linköping
- 11 Förvaltningsrätten i Stockholm
- 12 Förvaltningsrätten i Umeå
- 13 Förvaltningsrätten i Göteborg
- 14 Domstolsverket
- 15 Migrationsverket
- 16 Socialstyrelsen
- 17 Inspektionen för vård och omsorg
- 18 Statens institutionsstyrelse
- 19 Barnombudsmannen

- 20 Länsstyrelsen i Jönköpings län
- 21 Länsstyrelsen i Stockholms län
- 22 Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor
- 23 Uppsala universitet, juridiska fakulteten
- 24 Lunds universitet, juridiska fakulteten
- 25 Stockholms universitet, juridiska fakulteten
- 26 Alingsås kommun
- 27 Borgholms kommun
- 28 Borlänge kommun
- 29 Botkyrka kommun
- 30 Eslövs kommun
- 31 Falkenbergs kommun
- 32 Forshaga kommun
- 33 Gotlands kommun
- 34 Göteborgs kommun
- 35 Helsingborgs kommun
- 36 Kalix kommun
- 37 Karlshamns kommun
- 38 Kungsbacka kommun
- 39 Leksands kommun
- 40 Lindesbergs kommun
- 41 Ljusdals kommun
- 42 Luleå kommun
- 43 Malmö kommun
- 44 Sollentuna kommun
- 45 Stockholms kommun
- 46 Strängnäs kommun
- 47 Strömsunds kommun
- 48 Sunne kommun
- 49 Söderhamns kommun

- 50 Södertälje kommun
- 51 Trosa kommun
- 52 Uppsala kommun
- 53 Växjö kommun
- 54 Ystads kommun
- 55 Älvdalens kommun
- 56 Ängelholms kommun
- 57 Örebro kommun
- 58 Barnens Rätt i Samhället
- 59 Föreningen Sveriges Socialchefer
- 60 Rädda Barnen
- 61 Rädda Barnens ungdomsförbund
- 62 Stiftelsen Allmänna Barnhuset
- 63 Sveriges advokatsamfund
- 64 Sveriges Kommuner och Landsting
- 65 UNICEF Sverige

Remissvaren ska ha kommit in till Socialdepartementet **senast den 22 december 2017**. Svaren ska skickas in elektroniskt och då både i wordformat och pdf-format. Ange diarienummer S2017/05543/FST och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Remissvaren ska skickas till följande e-postadresser:
s.registrator@regeringskansliet.se och s.fst@regeringskansliet.se

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i promemorian. Om remissen är begränsad till en viss del av promemorian, anges detta inom parentes efter remissinstansens namn i remisslistan. En sådan begränsning hindrar givetvis inte att remissinstansen lämnar synpunkter också på övriga delar.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att

redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Remissinstanserna kan utan kostnad få ytterligare högst 1 exemplar av betänkandet. Exemplaren beställs hos Wolters Kluwers kundservice, 106 47 Stockholm. Telefon 08-598 191 90, fax 08-598 191 91, e-post kundservice@wolterskluwer.se. Ange vid beställning att exemplaren är avsedda för remissändamål.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria Svara på remiss – hur och varför (SB PM 2003:2). Den kan laddas ner från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Karin Hjelmer

Kansliråd

Kopia till

Wolters Kluwers kundservice, 106 47 Stockholm

Omedelbart
omhändertagande av barn
och unga i vissa
internationella situationer

SOU och Ds kan köpas från Wolters Kluwers kundservice.
Beställningsadress: Wolters Kluwers kundservice, 106 47 Stockholm
Ordertelefon: 08-598 191 90
E-post: kundservice@wolterskluwer.se
Webbplats: wolterskluwer.se/offentligapublikationer

För remissutsändningar av SOU och Ds svarar Wolters Kluwer Sverige AB
på uppdrag av Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

Svara på remiss – hur och varför

Statsrådsberedningen, SB PM 2003:2 (reviderad 2009-05-02).

En kort handledning för dem som ska svara på remiss.

Häftet är gratis och kan laddas ner som pdf från eller beställas på regeringen.se/remisser

Omslag: Regeringskansliets standard
Tryck: Elanders Sverige AB, Stockholm 2017

ISBN 978-91-38-24687-0

ISSN 0284-6012

Förord

Barn-, äldre- och jämställdhetsministern, statsrådet Åsa Regnér gav den 5 april 2017 rådmannen Björn Räftegård i uppdrag att utreda de rättsliga förutsättningarna för att med stöd av lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) omedelbart omhändertaga barn och unga som befinner sig i Sverige men har hemvist utomlands (S2017/02154/FST).

Med denna promemoria är uppdraget slutfört.

Stockholm den 20 september 2017

Björn Räftegård

Innehåll

1	Promemorians huvudsakliga innehåll.....	7
2	Författningsförslag.....	9
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar.....	9
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga.....	12
3	Uppdraget och dess genomförande.....	17
3.1	Bakgrund.....	17
3.2	Uppdragets innehåll.....	17
3.3	Utredningsarbetet.....	18
3.4	Promemorians disposition.....	19
4	LVU.....	21
4.1	Inledning.....	21
4.2	Vad innebär vård enligt LVU?.....	21
4.3	Kriterier för beslut om vård enligt LVU.....	22
4.4	Omedelbart omhändertagande.....	23
5	Svenska myndigheters behörighet i internationella situationer.....	25
5.1	Inledning.....	25
5.2	Domsrätt avseende barn.....	26

5.2.1	Tillämpliga domsrättsregler.....	26
5.2.2	Allmän domsrätt	28
5.2.3	Domsrätt avseende brådskande åtgärder	29
5.3	Domsrätt avseende unga personer	30
5.4	En sammanfattning av domsrättsreglerna.....	31
5.5	Tillämplig lag.....	32
6	Lagstiftningen i några andra länder.....	33
6.1	Inledning	33
6.2	Finland	33
6.3	England och Wales	35
6.4	Tyskland.....	36
6.5	Danmark.....	37
7	Behovet av nya bestämmelser	39
8	Förslag till ny reglering	43
8.1	Utgångspunkter.....	43
8.2	En ny särskild reglering.....	44
8.3	När ska den särskilda regleringen tillämpas?	45
8.4	Kriterier för omedelbart omhändertagande	46
8.5	Beslutsfattande m.m.	48
8.6	Bryssel II-förordningen och lagen om 1996 års Haagkonvention	49
8.7	Ansökan om fortsatt omhändertagande	50
8.8	Handläggning av ansökan, överklagande och rätten till offentligt biträde.....	53
8.9	Det omedelbara omhändertagandet upphör	56
8.10	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	57

9	Konsekvenser av förslagen	59
10	Författningskommentar	63
10.1	Lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga	63
10.2	Övriga författningsförslag	71
Bilaga 1	Utredningsuppdraget	73

1 Promemorians huvudsakliga innehåll

I promemorian analyseras de rättsliga förutsättningarna för att omedelbart omhänderta barn och unga i internationella situationer. Bedömningen görs att bestämmelserna om omedelbart omhändertagande i lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) behöver förtydligas och kompletteras. Det bör förtydligas att skyddsbehövande barn och unga som vistas i Sverige kan omhändertas omedelbart i akuta situationer, oberoende av om de har hemvist utomlands eller har någon annan anknytning till utlandet. Regleringen bör kompletteras med nya bestämmelser om handläggningen, tidsfrister och förnyad domstolsprövning i internationella ärenden.

Mot denna bakgrund föreslås i promemorian en ny särskild reglering om omedelbart omhändertagande. Den särskilda regleringen ska tillämpas i vissa internationella situationer, nämligen situationer då svenska domstolar saknar internationell behörighet att besluta om beredande av vård enligt Bryssel II-förordningen, lagen om 1996 års Haagkonvention eller andra domsrättsregler. Behörigheten att fatta beslut om beredande av vård finns i dessa fall hos myndigheterna i ett annat land, vanligtvis i barnets eller den unges hemvistland.

Den nya särskilda regleringen innebär kortfattat att följande ska gälla. I brådskande fall får socialnämnden besluta om omedelbart omhändertagande för barn och unga som vistas i Sverige på i princip samma villor som gäller enligt de vanliga bestämmelserna om omedelbart omhändertagande. Omhändertagandet ska sedan kunna fortsätta högst fyra veckor från den dag det verkställdes.

Socialnämnden kan behöva ta kontakt den behöriga utländska myndigheten och underrätta denna om ärendet. Utrikes-

departementet, som är svensk centralmyndighet, kan hjälpa till att etablera denna kontakt.

När den behöriga utländska myndigheten vidtagit tillräckliga egna åtgärder avseende det omhändertagna barnet upphör det svenska beslutet att gälla. Den behöriga utländska myndighetens åtgärder ersätter så att säga det svenska beslutet om omedelbart omhändertagande. Detta gäller redan enligt Bryssel II-förordningen och lagen om 1996 års Haagkonvention.

Socialnämnden ska enligt den nya särskilda regleringen vid behov kunna ansöka hos förvaltningsrätten om att det omedelbara omhändertagandet ska få fortsätta längre än fyra veckor i väntan på den behöriga utländska myndighetens åtgärder. Förvaltningsrätten får då lämna medgivande till fortsatt omhändertagande med högst tre månader åt gången om förutsättningarna för det omedelbara omhändertagandet fortfarande föreligger.

I övrigt ska vid tillämpningen av den särskilda regleringen huvudsakligen samma ordning gälla som följer av befintliga bestämmelser om omedelbart omhändertagande. Detta avser bland annat vården av barnet eller den unge, handläggningen och beslutsfattandet hos socialnämnderna och domstolarna, barnets eller den unges rätt att få information och att få sina åsikter och sin inställning beaktade, rätten till offentligt biträde, kraven på skyndsam handläggning samt möjligheterna att överklaga socialnämndens och domstolarnas avgöranden.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 april 2018.

2 Författningsförslag

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar

Härigenom föreskrivs att 18 § lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

18 §

En förvaltningsrätt är domför med en lagfaren domare ensam

1. vid åtgärder som endast avser måls beredande,
2. vid förhör med vittne eller sakkunnig som begärts av en annan förvaltningsrätt,
3. vid beslut som endast avser rättelse av felräkning, felskrivning eller annat uppenbart förbiseende, och
4. vid annat beslut som inte innefattar slutligt avgörande av mål.

Om det inte är påkallat av särskild anledning att målet prövas av fullsutten rätt, är en förvaltningsrätt domför med en lagfaren domare ensam vid beslut som inte innefattar prövning av målet i sak.

Åtgärder som endast avser beredandet av ett mål och som inte är av sådant slag att de bör förbehållas lagfarna domare, får utföras av någon annan som har tillräcklig kunskap och erfarenhet och som är anställd vid en allmän förvaltningsdomstol, en allmän domstol eller en hyresnämnd. Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om detta.

Vad som sägs i andra stycket gäller även vid avgörande i sak av

1. mål av enkel beskaffenhet,

2. mål om bevissäkring och betalningssäkring enligt skatteförfarandelagen (2011:1244), om besiktning enligt fastighets-taxeringslagen (1979:1152), om en uppgifts eller handlings undan-tagande från kontroll enligt skatteförfarandelagen eller någon annan skatteförfattning,

3. mål om omedelbart om-händertagande enligt 6 § lagen (1990:52) med särskilda be-stämmelser om vård av unga, mål om vård i enskildhet enligt 15 b § samma lag, mål om av-skildhet enligt 15 c § samma lag, mål om tillfälligt flyttnings-förbud enligt 27 § samma lag, mål om omedelbart omhänder-tagande enligt 13 § lagen (1988:870) om vård av miss-brukare i vissa fall, mål om vård i enskildhet eller avskildhet enligt 34 § samma lag, mål om vård i enskildhet enligt 14 § lagen (1998:603) om verk-ställighet av slutna ungdoms-vård, mål om avskildhet enligt 17 § samma lag, mål om tillfällig isolering enligt 5 kap. 3 § smitt-skyddslagen (2004:168), mål enligt 12 § första stycket och 33 § lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård, mål enligt 18 § första stycket 3–5 och 9 när det gäller de fall då vården inte har förenats med särskild utskrivningsprövning eller 6 lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, mål om förvar och uppsikt enligt ut-länningslagen (2005:716), mål enligt lagen (1974:202) om

3. mål om omedelbart om-händertagande enligt 6, 9 a, eller 9 d § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, mål om vård i en-skildhet enligt 15 b § samma lag, mål om avskildhet enligt 15 c § samma lag, mål om tillfälligt flyttningsförbud enligt 27 § samma lag, mål om omedelbart omhändertagande enligt 13 § lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall, mål om vård i enskildhet eller avskildhet enligt 34 § samma lag, mål om vård i enskildhet enligt 14 § lagen (1998:603) om verk-ställighet av slutna ungdoms-vård, mål om avskildhet enligt 17 § samma lag, mål om tillfällig isolering enligt 5 kap. 3 § smitt-skyddslagen (2004:168), mål enligt 12 § första stycket och 33 § lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård, mål enligt 18 § första stycket 3–5 och 9 när det gäller de fall då vården inte har förenats med särskild utskrivningsprövning eller 6 lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, mål om förvar och uppsikt enligt ut-länningslagen (2005:716), mål enligt lagen (1974:202) om

beräkning av strafftid m.m., mål enligt fängelselagen (2010:610) och mål enligt lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m.,

beräkning av strafftid m.m., mål enligt fängelselagen (2010:610) och mål enligt lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m.,

4. mål enligt folkbokföringsförfattningarna, mål om preliminär skatt eller om anstånd med att betala skatt eller avgifter enligt skatteförfattningarna,

5. mål enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner eller lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,

6. mål som avser en fråga av betydelse för inkomstbeskattningen, dock endast om värdet av vad som yrkas i målet uppenbart inte överstiger hälften av prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken,

7. mål enligt lagen (2004:629) om trängselskatt, och

8. mål enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem och lagen (2013:311) om valfrihetssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2018.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga

dels att 6, 8, 9 och 39 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fem nya paragrafer, 9 a–9 e §§, och närmast före 9 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

Socialnämnden får besluta att den som är under 20 år omedelbart *skall* omhändertas, om

1. det är sannolikt att den unge behöver beredas vård med stöd av denna lag, och

2. rättens beslut om vård inte kan avvaktas med hänsyn till risken för den unges hälsa eller utveckling eller till att den fortsatta utredningen allvarligt kan försvåras eller vidare åtgärder hindras.

Om socialnämndens beslut om omhändertagande inte kan avvaktas, får nämndens ordförande eller någon annan ledamot som nämnden har förordnat besluta om omhändertagande. Beslutet *skall* anmälas vid nämndens nästa sammanträde.

När socialnämnden har ansökt om vård med stöd av lagen, får även rätten besluta att den unge omedelbart *skall* omhändertas.

Socialnämnden får besluta att den som är under 20 år omedelbart *ska* omhändertas, om

Om socialnämndens beslut om omhändertagande inte kan avvaktas, får nämndens ordförande eller någon annan ledamot som nämnden har förordnat besluta om omhändertagande. Beslutet *ska* anmälas vid nämndens nästa sammanträde.

När socialnämnden har ansökt om vård med stöd av lagen, får även rätten besluta att den unge omedelbart *ska* omhändertas.

I 9 a–9 e §§ finns bestämmelser om omedelbart omhändertagande i vissa internationella situationer.

8 §

Om förvaltningsrätten fastställer ett beslut om omedelbart omhändertagande, *skall* socialnämnden inom fyra veckor från den dag då omhändertagandet verkställdes ansöka hos förvaltningsrätten om att den unge *skall* beredas vård med stöd av denna lag. Förvaltningsrätten får medge förlängning av denna tid, om ytterligare utredning eller någon annan särskild omständighet gör det nödvändigt.

Om förvaltningsrätten fastställer ett beslut *enligt 6 §* om omedelbart omhändertagande, *ska* socialnämnden inom fyra veckor från den dag då omhändertagandet verkställdes ansöka hos förvaltningsrätten om att den unge *ska* beredas vård med stöd av denna lag. Förvaltningsrätten får medge förlängning av denna tid, om ytterligare utredning eller någon annan särskild omständighet gör det nödvändigt.

9 §

Ett omedelbart omhändertagande upphör

1. om ansökan om vård inte har gjorts inom den tid som anges i 8 § och inte heller förlängning av tiden har begärts, eller
2. när rätten avgör frågan om vård.

Ett beslut om omedelbart omhändertagande får inte verkställas om den unge är häktad.

Om det inte längre finns skäl för ett omhändertagande, *skall* socialnämnden besluta att detta genast *skall* upphöra. Ett sådant beslut får meddelas också av den rätt som prövar en fråga om vård med stöd av lagen.

Ett omedelbart omhändertagande *med stöd av 6 §* upphör

Om det inte längre finns skäl för ett omhändertagande, *ska* socialnämnden besluta att detta genast *ska* upphöra. Ett sådant beslut får meddelas också av den rätt som prövar en fråga om vård med stöd av lagen.

Omedelbart omhändertagande i vissa internationella situationer

9 a §

I sådana internationella situationer då svenska domstolar inte är behöriga att besluta om

beredande av vård tillämpas denna paragraf i stället för 6 § första stycket.

Socialnämnden får besluta att den som är under 20 år omedelbart ska omhändertas, om

- 1. den unge vistas i Sverige,*
- 2. det är sannolikt att den unge skulle ha kunnat beredas vård enligt denna lag om svenska domstolar hade varit behöriga, och*
- 3. åtgärder av behörig utländsk myndighet inte kan avväktas med hänsyn till risken för den unges hälsa eller utveckling eller till att den fortsatta utredningen allvarligt kan försvåras eller vidare åtgärder hindras.*

9 b §

För beslut enligt 9 a § tillämpas 6 § andra–tredje styckena, 7 § första–tredje styckena och 9 § andra–tredje styckena.

Bestämmelser finns också i lagen (2012:318) om 1996 års Haagkonvention och i rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000.

9 c §

Om förvaltningsrätten fastställer socialnämndens beslut om

omedelbart omhändertagande enligt 9 a § får omhändertagandet fortsätta högst fyra veckor från den dag då omhändertagandet verkställdes. Samma sak gäller om förvaltningsrätten själv har fattat ett sådant beslut.

9 d §

På ansökan av socialnämnden får förvaltningsrätten medge att det omedelbara omhändertagandet fortsätter utöver den längsta tiden enligt 9 c §, om förutsättningarna för omedelbart omhändertagande enligt 9 a § fortfarande föreligger. Medgivande får lämnas för högst tre månader åt gången, räknat från den dag då domstolen meddelar beslut i frågan.

Socialnämnden ska i ansökan ange hur lång tid omhändertagandet enligt nämnden behöver fortsätta och vilka omständigheter som nämnden åberopar till stöd för ansökan. Tillsammans med ansökan ska socialnämnden överlämna handlingarna i ärendet till förvaltningsrätten.

En ansökan enligt första stycket ska ha kommit in till förvaltningsrätten innan tiden för gällande beslut om omhändertagande har löpt ut. Har ansökan kommit in till förvaltningsrätten, får omhändertagandet fortsätta i avvaktan på förvaltningsrättens beslut. Om socialnämnden inte

ansöker inom föreskriven tid eller om domstolen avslår ansökan, ska ombändertagandet upphöra omedelbart.

9 e §

Förvaltningsrätten ska pröva en ansökan enligt 9 d § så snart det kan ske. Om det inte finns synnerliga hinder, ska prövningen ske inom en vecka från den dag då ansökan och handlingarna kom in till rätten.

39 §

I mål och ärenden angående beredande av vård enligt 2 eller 3 §, omedelbart ombändertagande enligt 6 §, upphörande av vård enligt 21 §, flyttningsförbud enligt 24 § eller upphörande av flyttningsförbud enligt 26 § eller vid överklagande enligt 41 § första stycket 1 *skall* offentligt biträde förordnas för den som åtgärden avser samt för dennes vårdnadshavare, om det inte måste antas att behov av biträde saknas.

Behövs offentligt biträde både för den unge och för dennes vårdnadshavare, förordnas gemensamt biträde, om det inte finns motstridiga intressen mellan dem.

Offentligt biträde förordnas av den domstol som handlägger målet. I ärenden hos socialnämnd eller social distriktsnämnd förordnas offentligt biträde av förvaltningsrätten.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2018.

3 Uppdraget och dess genomförande

3.1 Bakgrund

Utredningen om tvångsvård för barn och unga lämnade den 26 juni 2015 sitt slutbetänkande Barns och ungas rätt vid tvångsvård (SOU 2015:71). Betänkandet innehåller bland annat ett förslag om att den nuvarande lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) ska ersättas med en ny lag med samma namn. Betänkandet har remitterats och förslagen bereds för närvarande inom regeringskansliet. En sammanställning över remissvaren finns tillgänglig hos Socialdepartementet (dnr S2015/04694/FST).

Ett av utredningens förslag tar sikte på i huvudsak samma problem som förevarande promemoria. Utredningen föreslog en särskild bestämmelse i den nya lagen avseende omhändertagande i situationer som omfattas av artikel 20 i Bryssel II-förordningen¹ (se avsnitt 8.11.8 i SOU 2015:71). Mot bakgrund av de synpunkter som framfördes under remitteringen av förslaget beslutade Regeringskansliet att lämna mig det uppdrag som ligger till grund för förevarande promemoria.

3.2 Uppdragets innehåll

Mitt uppdrag har varit att utreda de rättsliga förutsättningarna för att med stöd av LVU omedelbart omhänderta barn och unga som befinner sig i Sverige men har hemvist utomlands. I detta ingår att

---

¹ Rådets förordning nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldransvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000.

redogöra för och analysera de rättsliga förutsättningarna för att med stöd av LVU kunna omedelbart omhänderta barn och unga som vistas i Sverige men har hemvist utomlands. Det har varit min uppgift att föreslå nödvändiga författningsändringar för att svenska myndigheter ska kunna besluta om omedelbart omhändertagande av barn i sådana situationer.

De ändringar som föreslås ska enligt uppdraget avse situationer när Bryssel II-förordningen eller 1996 års Haagkonvention är tillämplig. I denna del har det också ingått att överväga och vid behov föreslå författningsändringar om tidsfrister för upphörande av ett omhändertagande, rätten till offentligt biträde samt handläggningen efter ett omhändertagande, t.ex. i de situationer då hemviststaten dröjer med att vidta behövliga åtgärder. Jag har också haft i uppdrag att analysera och redovisa om det är möjligt och lämpligt att låta förslaget omfatta unga som har fyllt 18 år, och i så fall föreslå vilka åldersgrupper som ska omfattas.

Härutöver har uppdraget inneburit att jag ska redogöra för lagstiftningen i ett urval andra EU-länder, däribland Finland, när det gäller frågan om omedelbart omhändertagande av barn och unga som vistas i landet men som har hemvist i något annat land. Jag har också haft att övergripande redovisa hur interimistiska beslut enligt artikel 20 i Bryssel II-förordningen hanteras i andra EU-länder. Det har ingått i uppdraget att följa den pågående omarbetningen av Bryssel II-förordningen i de delar som rör förutsättningarna för nationella myndigheter att vidta interimistiska åtgärder.

Slutligen har det varit min uppgift att analysera och redovisa kostnadsmissiga och andra konsekvenser av lämnade förslag samt lämna fullständiga förslag till den författningsreglering och finansiering som förslagen föranleder.

Uppdragsbeskrivningen finns i sin helhet som en bilaga till denna promemoria.

3.3 Utredningsarbetet

Under utredningstiden har jag inhämtat underlag från organisationen Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Jag har även haft kontakter med företrädare för Stockholms kommun och

tagit del av underlag som SKL har inhämtat från andra kommuner i olika delar av landet.

Vad gäller uppgifter om andra länders lagstiftning har jag inhämtat underlag och upplysningar från Justitieministeriet och Socialministeriet i Finland, Justitieministeriet i Förenade kungariket, den lokala domstolen i Pankow (Amtsgericht Pankow) och den federala myndigheten för rättsväsendet (Bundesamt für Justiz) i Tyskland samt Barn- och socialministeriet i Danmark.

Till min hjälp under arbetet har jag haft en arbetsgrupp bestående av representanter från Justitiedepartementet, Utrikesdepartementet och Socialdepartementet. Gruppen har samlats två gånger vid möten i juni och augusti 2017.

3.4 Promemorians disposition

Inledningsvis beskrivs i kapitel 4 gällande bestämmelser i LVU avseende beredande av vård och omedelbart omhändertagande. I kapitel 5 analyseras svenska domstolars och myndigheters internationella behörighet att besluta om omedelbart omhändertagande avseende barn och unga som vistas i Sverige. Kapitel 6 innehåller en beskrivning av lagstiftningen i några andra länder. I kapitel 7 görs den bedömningen att bestämmelserna i LVU om omedelbart omhändertagande bör förtydligas, och i kapitel 8 övervägs vilka nya bestämmelser som ska föreslås. Avslutningsvis redovisas i kapitel 9 de konsekvenser som följer av förslagen. Författningskommentaren finns i kapitel 10.

4 LVU

4.1 Inledning

Det är varje kommun som svarar för socialtjänsten inom sitt område och som har det yttersta ansvaret för att enskilda, inklusive barn och unga, får det stöd och den hjälp som de behöver (2 kap. 1 § socialtjänstlagen [2001:453]). Socialtjänstlagen bygger på frivillighet och ger inte socialnämnden rätt att vidta åtgärder mot den enskildes vilja. Verksamheten ska bygga på respekt för den enskildes självbestämmanderätt och integritet. Socialnämnden ska med särskild uppmärksamhet följa utvecklingen hos barn och unga som har visat tecken till en ogynnsam utveckling samt i nära samarbete med hemmen sörja för att barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt får det skydd och stöd som de behöver och, om barnets eller den unges bästa motiverar det, vård och fostran utanför det egna hemmet (5 kap. 1 § socialtjänstlagen).

Insatser till barn och unga ska i första hand ges på frivillig väg med stöd av socialtjänstlagen. Om detta inte är möjligt kan det bli aktuellt att tillämpa lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), vilken utgör tvångslagstiftning som kompletterar socialtjänstlagen. I LVU anges under vilka förutsättningar som barn och unga får vårdas tvångsvis på grund av att deras vård- eller skyddsbehov inte kan tillgodoses på frivillig väg.

4.2 Vad innebär vård enligt LVU?

Vid vård med stöd av LVU bestämmer socialnämnden hur vården av den unge ska ordnas och var han eller hon ska vistas under vårdtiden. Socialnämnden får medge att den unge vistas i sitt eget hem om detta kan antas vara bäst ägnat att främja vården av honom eller henne. Vården ska dock alltid inledas utanför den unges eget

hem. Socialnämnden eller den åt vilken nämnden har uppdragit vården ska ha uppsikt över den unge och, i den utsträckning det behövs för att genomföra vården, bestämma om hans eller hennes personliga förhållanden. Socialnämnden har under vårdtiden samma ansvar som vårdnadshavaren för att den unges grundläggande rättigheter enligt 6 kap. 1 § föräldrabalken tillgodoses (11 § LVU). Vad gäller vårdens innehåll och utformning gäller också bestämmelserna i socialtjänstlagen (10 § andra stycket LVU).

Socialnämnden ska noga följa vården av den som får vård med stöd av LVU. Detta ska socialnämnden främst göra genom regelbundna personliga besök i det hem där den unge vistas, enskilda samtal med den unge, samtal med den eller dem som tagit emot den unge i sitt hem och samtal med vårdnadshavarna. Socialnämnden ska särskilt uppmärksamma den unges hälsa, utveckling, sociala beteende, skolgång samt relationer till anhöriga och andra närstående (13 a § LVU).

Socialnämnden har ett ansvar för att den unges behov av umgänge med föräldrar och vårdnadshavare så långt möjligt tillgodoses. Om det är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med vården, får socialnämnden besluta hur den unges umgänge med bl.a. vårdnadshavare ska utövas eller besluta att den unges vistelseort inte ska röjas för föräldrar eller vårdnadshavare (14 § LVU).

4.3 Kriterier för beslut om vård enligt LVU

Det framgår av 1 § andra stycket LVU att den som är under 18 år ska beredas vård enligt lagen om någon av de situationer som anges i 2 eller 3 § föreligger och under förutsättning att det kan antas att behövlig vård inte kan ges den unge med samtycke av dennes vårdnadshavare och – när den unge har fyllt 15 år – av honom eller henne själv.

I 2 § anges förutsättningarna för vård i det fall vårdbehovet har sin grund i den unges miljö (miljöfallen) medan 3 § innehåller bestämmelser om när vård kan ges på grund av den unges eget beteende (beteendefallen).

Kraven för att vård ska kunna beslutas i miljöfallen (2 §) är att det på grund av fysisk eller psykisk misshandel, otillbörligt utnyttjande, brister i omsorgen eller något annat förhållande i

hemmet finns en påtaglig risk för att den unges hälsa eller utveckling skadas.

Vad gäller beteendefallen (3 §) kan vård beslutas om den unge utsätter sin hälsa eller utveckling för en påtaglig risk att skadas genom missbruk av beroendeframkallande medel, brottslig verksamhet eller något annat socialt nedbrytande beteende. Vård ska också beslutas om den som dömts till sluten ungdomsvård enligt 32 kap. 5 § brottsbalken vid verkställighetens slut bedöms vara i uppenbart behov av fortsatt vård för att inte löpa sådan risk som avses i paragrafen.

Den unges beteende kan läggas till grund för ett beslut om vård även efter det att den unge fyllt 18 men inte 20 år om det kan antas att behövlig vård inte kan ges med hans eller hennes samtycke (1 § tredje stycket LVU). Utöver de krav som framgår av 3 § krävs i dessa fall att vård med stöd av LVU är lämpligare än någon annan vård med hänsyn till den unges behov och personliga förhållanden i övrigt.

Det är förvaltningsrätten som, efter ansökan av socialnämnden, kan besluta om vård med stöd av LVU (4 § LVU). I fall då den unge redan är omhändertagen gäller att förvaltningsrätten ska ta upp ansökan till prövning inom två veckor från den dag då ansökan om vård kom in. Domstolen får förlänga denna tid om ytterligare utredning eller någon annan särskild omständighet gör det nödvändigt (34 § LVU). Det gäller också ett generellt krav på skyndsamt handläggning av mål och ärenden enligt lagen (33 § LVU), både i socialnämnden och hos domstolarna. Huvudregeln är att förvaltningsrätten ska hålla muntlig förhandling (35 § LVU).

4.4 Omedelbart omhändertagande

I brådskande situationer finns det möjlighet att besluta om omedelbart omhändertagande av den unge. En förutsättning är att det är sannolikt att den unge behöver beredas vård med stöd av LVU. Dessutom krävs det att förvaltningsrättens prövning av socialnämndens ansökan om vård inte kan avvaktas, antingen med hänsyn till risken för den unges hälsa eller utveckling eller med hänsyn till att den fortsatta utredningen allvarligt kan försvåras eller vidare åtgärder hindras. Detta framgår av 6 § LVU.

Ett beslut om omedelbart omhändertagande får fattas av socialnämnden. Om nämndens beslut inte kan avvaktas, får i stället dess ordförande eller en annan ledamot som nämnden har förordnat fatta ett sådant beslut. Detta ska i så fall anmälas vid socialnämndens nästa sammanträde. Om frågan om omedelbart omhändertagande aktualiseras när socialnämnden redan har ansökt om vård med stöd av LVU till förvaltningsrätten, har även domstolen möjlighet att besluta om omedelbart omhändertagande (6 § LVU).

Socialnämndens beslut om omedelbart omhändertagande ska underställas förvaltningsrätten inom en vecka från den dag då beslutet fattades, varvid socialnämnden ska skicka beslutet och handlingarna i ärendet till domstolen. I dessa fall ska förvaltningsrätten pröva beslutet så snart det kan ske. Om det inte finns synnerliga hinder ska prövningen ske inom en vecka från den dag då beslutet och handlingarna kom in till domstolen (7 § LVU).

När förvaltningsrätten har fastställt beslutet om omedelbart omhändertagande gäller en tidsfrist om fyra veckor, från den dag då omhändertagandet verkställdes, för socialnämnden att ansöka hos förvaltningsrätten om att den unge ska beredas vård med stöd av LVU. Om det krävs ytterligare utredning eller någon annan särskild omständighet gör det nödvändigt, får förvaltningsrätten medge förlängning av fyraveckorsfristen (8 § LVU).

Om socialnämnden inte underställer förvaltningsrätten beslutet om omedelbart omhändertagande i tid eller för sent ansöker om vård med stöd av LVU blir konsekvensen att omhändertagandet upphör (7 § tredje stycket och 9 § första stycket 1 LVU). Annars upphör det omedelbara omhändertagandet när domstolen avgör frågan om vård (9 § första stycket 2 LVU). Socialnämnden ska också besluta att omhändertagandet ska upphöra om det inte längre finns skäl för omhändertagandet. Ett sådant beslut kan också meddelas av den domstol som har att pröva en fråga om vård med stöd av lagen (9 § tredje stycket LVU).

5 Svenska myndigheters behörighet i internationella situationer

5.1 Inledning

Det ingår i uppdraget som ligger till grund för denna promemoria att redogöra för och analysera de rättsliga förutsättningarna för att med stöd av lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) omedelbart omhänderta barn och unga som vistas i Sverige men har hemvist utomlands.

Svenska domstolar och myndigheter är inför varje beslut som ska fattas skyldiga att på eget initiativ pröva om de är behöriga, dels enligt svenska interna behörighetsbestämmelser, dels enligt de regler som styr svenska domstolars och myndigheters internationella behörighet. Denna internationella behörighet – som ofta benämns domsrätt – avser svenska domstolars och myndigheters behörighet i förhållande till andra staters domstolar och myndigheter.

I mål och ärenden som saknar internationell anknytning är det oftast uppenbart att internationell behörighet (domsrätt) finns. Prövningen av frågan om domsrätt är då vanligtvis underförstådd. När det finns en internationell dimension i målet eller ärendet anges det ofta uttryckligen i domen eller beslutet varför domstolen eller myndigheten anser att den har internationell behörighet.

Detta kapitel tar sikte på att i enlighet med uppdraget belysa i vilka situationer som svenska domstolar och myndigheter har internationell behörighet att besluta om omedelbart omhändertagande enligt LVU för barn som vistas i Sverige men saknar hemvist här. De relevanta domsrätsreglerna finns i olika regelverk beroende på om beslutet gäller ett barn (se avsnitt 5.2) eller om det

gäller en ung person som fyllt 18 men inte 20 år (se avsnitt 5.3). Eftersom domsrättsreglerna är komplicerade lämnas en förenklad och sammanfattande redogörelse i avsnitt 5.4.

Avslutningsvis sägs något om vilket lands lagar som ska tillämpas (avsnitt 5.5).

5.2 Domsrätt avseende barn

5.2.1 Tillämpliga domsrättsregler

Domsrättsregler som har betydelse för omedelbart omhändertagande av barn med stöd av LVU finns i Bryssel II-förordningen² och i lagen om 1996 års Haagkonvention³.

Bryssel II-förordningen är bindande och direkt tillämplig i Sverige. Bestämmelserna i förordningen är tillämpliga i alla EU:s medlemsstater utom Danmark (artikel 2.3). Enligt Högsta domstolens praxis ska förordningens domsrättsregler tillämpas i Sverige även i fall när det saknas anknytning till någon annan medlemsstat (NJA 2011 s. 499).⁴

---

² Enligt artikel 1.1 ska förordningen tillämpas på civilrättsliga frågor om bl.a. tillerkännande, utövande, delegering, upphörande eller begränsande av föräldransvar. Genom EU-domstolens dom den 27 november 2007 i mål C-435/06 "C" har det klargjorts att detta innebär att förordningens domsrättsregler även gäller beslut om omedelbart omhändertagande och placering av barn utanför det egna hemmet med stöd av LVU. Enligt artikel 1.3.g i förordningen ska den visserligen inte tillämpas på åtgärder som vidtas till följd av brottsliga gärningar som har begåtts av barn. EU-domstolen har dock klargjort att ett beslut om placering av barn omfattas av förordningens bestämmelser under förutsättning att placeringen beslutas för att skydda barnet och inte för att straffa det. Detta gäller enligt domstolen även om placeringen innebär att barnet frihetsberövas (EU-domstolens dom den 26 april 2012 i mål C-92/12 "PPU", p. 65).

³ Det anges i artikel 1 i konventionen att ändamålet med konventionen är att fastställa den stat vars myndigheter har behörighet att vidta åtgärder till skydd för barnets person och egendom. Det framgår av artikel 3 att åtgärder som avses i artikel 1 i synnerhet kan gälla bland annat "tillerkännande, utövande, upphörande eller begränsande av föräldransvar liksom delegering av detsamma" eller "placering av barnet i familjehem eller på en institution". I artikel 1.2 förtydligas att begreppet föräldransvar i konventionen omfattar "vårdnad eller varje liknande förhållande som avgör föräldrars, förmyndares eller andra rättsliga företrädares rättigheter, befogenheter och ansvar i förhållande till barnets person eller egendom".

⁴ Rättsfallet har i den juridiska litteraturen uppfattats som en bekräftelse av att Bryssel II-förordningens bestämmelser kan medföra domsrätt även i situationer då anknytning till annan medlemsstat saknas. Detta anses dock inte gälla artiklarna 11 och 12, som avser olovligt bortförda barn, eftersom dessa artiklar förutsätter att två medlemsstater är berörda (se Michael Bogdan, "Svensk och EU-domstolens rättspraxis i internationell privat- och processrätt 2011-2012", SvJT 2013, s. 945 och Maarit Jänträ-Jareborg, "Barnets bästa och Sveriges ansvar för överflyttning av olovligt bortförda barn", SvJT 2014 s. 406). Efter den

Bestämmelserna om domsrätt i 1996 års Haagkonvention⁵ är inkorporerade i svensk rätt och gäller som lag här i landet. Det innebär att domsreglerna i Bryssel II-förordningen och 1996 års Haagkonvention överlappar varandra. Deras inbördes förhållande regleras i artikel 61 i Bryssel II-förordningen. Av artikeln framgår att förordningen gäller framför 1996 års Haagkonvention när barnet i fråga har hemvist inom en medlemsstats territorium.⁶ Danmark räknas inte som medlemsstat i detta sammanhang.

Om det vid en tillämpning av Bryssel II-förordningens domsregler kan konstateras att det inte finns någon domstol eller myndighet vare sig i Sverige eller i någon annan medlemsstat som är behörig enligt förordningens domsregler i artiklarna 8–13, är det enligt artikel 14 tillåtet för en domstol eller myndighet att använda nationella regler för att finna stöd för sin behörighet. I Sverige utgörs dessa nationella regler av domsreglerna i lagen om 1996 års Haagkonvention.

Domsreglerna i lagen om 1996 års Haagkonventionen ska förmodligen anses tillämpliga oavsett om en annan fördragslutande stat berörs. I vart fall är domsreglerna i artikel 6 (om flyktbarn m.m.) och i artiklarna 11 och 12 (om brådslande och tillfälliga åtgärder) tillämpliga oavsett om en annan fördragslutande stat är berörd.⁷ Sannolikt gäller dock samma sak för de flesta andra domsregler i konventionen. I den juridiska litteraturen har bedömningen gjorts att konventionens bestämmelser helt har ersatt de svenska autonoma, icke-lagfästa domsregler som tidigare användes för att fastställa svensk domsrätt avseende åtgärder med stöd av LVU för barn.⁸

---

aktuella domen har 1996 års Haagkonvention inkorporerats i svensk rätt och gäller som lag (se avsnitt 5.2.1). Det är möjligt att denna förändring har påverkat i vilken utsträckning Bryssel II-förordningen ska tillämpas även när det saknas anknytning till en annan medlemsstat.

⁵ Det fullständiga namnet är Den i Haag den 19 oktober 1996 dagtecknade konventionen om behörighet tillämplig lag, erkännande, verkställighet och samarbete i frågor om föräldrans ansvar och åtgärder till skydd för barn.

⁶ Se även prop. 2011/12:85, s. 30.

⁷ Se handboken *Practical Handbook on the Operation of the 1996 Hague Child Protection Convention*, avsnitt 3.11, som finns tillgänglig på Haagkonferensens webbplats: www.hcch.net.

⁸ Jämför Michael Bogdan, *Svensk internationell privat- och processrätt*, publicerad i Zetee den 21 januari 2014, s. 202.

5.2.2 Allmän domsrätt

Huvudregeln enligt Bryssel II-förordningen är att domstolarna och myndigheterna i den medlemsstat där ett barn har hemvist vid den tidpunkt då talan väcks är behöriga (artikel 8)⁹. Domsrätten enligt denna bestämmelse är allmän i den bemärkelsen att svenska domstolar och myndigheter har en i förhållande till andra stater oinskränkt behörighet, det vill säga de har behörighet att både fatta brådskande beslut – såsom ett beslut om omedelbart omhändertagande – och att slutligt avgöra frågan om beredande av vård enligt LVU.

Hemvistbegreppet är ett autonomt EU-rättsligt begrepp, som inte har exakt samma innebörd som enligt svensk inhemsk rätt. Vid tillämpning av Bryssel II-förordningen ska hemvist fastställas mot bakgrund av de faktiska omständigheterna i det enskilda fallet. Hänsyn ska tas till barnets fysiska närvaro i en medlemsstat men även till andra omständigheter som kan visa att denna närvaro på inget sätt är tillfällig eller sporadisk. Vidare ska barnets fastställda hemvist avspegla det förhållandet att barnet i viss utsträckning är integrerat i socialt hänseende och i familjehänseende.¹⁰

Under vissa förutsättningar kan det finnas allmän domsrätt (det vill säga oinskränkt internationell behörighet) för svenska domstolar och myndigheter enligt Bryssel II-förordningen även om barnet saknar hemvist i Sverige. För det första följer det av artikel 13.1 att domstolarna och myndigheterna i den stat där barnet befinner sig har allmän behörighet om barnets hemvist inte kan fastställas. För det andra finns det särskilda bestämmelser i artiklarna 10 och 11 i fråga om barn som förts bort olovligt.¹¹ För det tredje kan domstolarna och myndigheterna i en stat som barnet har en nära anknytning till bli behöriga om parterna i målet eller ärendet godkänner det (artikel 12). För det fjärde följer det av artikel 13.2 att domstolarna och myndigheterna i den medlemsstat

---

⁹ Att begreppet domstol även kan syfta på myndigheter följer av definitionen i artikel 2.

¹⁰ Se EU-domstolens dom den 2 april 2009 i mål C-523/07 "A", i vilken domstolen utvecklar vad som ska beaktas vid bedömningen av hemvistfrågan. EU-domstolen har återkommit till frågan i sin dom den 22 december 2010 i mål C-497/10 "PPU" som gällde ett spädbarn som hade bortförts till en annan medlemsstat.

¹¹ Även om dessa bestämmelser oftast aktualiseras i vårdnads- och umgängestvister mellan föräldrar, kan de också bli tillämpliga i LVU-mål (se exempelvis Kammarrätten i Göteborgs dom den 14 mars 2013 i mål 9050-12).

där ett ”flyktingbarn” befinner sig ska vara behöriga. Samma sak gäller i fråga om barn som har fördrivits på grund av oroligheter i ursprungslandet. Härutöver finns det enligt artikel 15 en möjlighet att genom ett särskilt förfarande få den allmänna domsrätten överflyttad till Sverige.

Om tillämpningen av dessa domsregler i ett enskilt fall inte ger stöd för vare sig svensk doms rätt eller doms rätt för en annan medlemsstat, har svenska domstolar och myndigheter möjlighet att söka stöd för sin doms rätt i lagen om 1996 års Haagkonvention.¹² Oftast ger dock den lagen inte några vidare möjligheter till svensk doms rätt än bestämmelserna i Bryssel II-förordningen. De aktuella doms rättreglerna i artiklarna 5–9 i konventionen överensstämmer nämligen i stort med vad som gäller enligt Bryssel II-förordningen. Denna överensstämmelse har sin grund i att konventionens bestämmelser var förebild när Bryssel II-förordningen utarbetades.

Hemvistbegreppet i 1996 års Haagkonvention har inte definierats i konventionen. Det förefaller dock stå klart att begreppet, i likhet med vad som gäller enligt Bryssel II-förordningen, utgår från de faktiska förhållandena. En person anses ha sitt hemvist där han eller hon har sina primära intressen som t.ex. förskola, skola, arbete, varaktig bostad och sin närmaste familj. Semester eller tillfällig vistelse i ett annat land är inte tillräckligt för att grunda hemvist där.¹³

5.2.3 Doms rätt avseende brådskande åtgärder

I fall då svenska domstolar eller myndigheter saknar allmän doms rätt enligt bestämmelserna som beskrivs i föregående avsnitt, finns enligt Bryssel II-förordningen ett utrymme för Sverige att tillåta svenska domstolar och myndigheter att vidta brådskande åtgärder, såsom omedelbart omhändertagande, för ett barn som vistas här i landet. Det anges i artikel 20.1 i förordningen att dess bestämmelser inte ska hindra att domstolarna i en medlemsstat i

---

¹² Det anges i artikel 14 i Bryssel II-förordningen att om ingen medlemsstats domstol är behörig enligt artiklarna 8–13, ska behörigheten i varje medlemsstat bestämmas enligt den statens lag.

¹³ Se Underhållsskyldighet i internationella situationer (SOU 2010:59), s. 145 och Förklarande rapport (Explanatory report) till 1996 års Haagkonvention, p. 38 ff.

brådskande fall vidtar interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, avseende personer eller tillgångar i den staten i enlighet med medlemsstatens lagstiftning, även om en domstol i en annan medlemsstat är behörig att pröva målet i sak enligt förordningen.

Artikel 20.1 i Bryssel II-förordningen är alltså inte i sig en behörighetsgivande bestämmelse, utan en bestämmelse som ger utrymme för att tillämpa andra domsrättsregler än dem som finns i förordningen.¹⁴ Artikel 11 klargör att Sverige kan tillämpa de särskilda domsrättsreglerna avseende brådskande åtgärder som finns i lagen om 1996 års Haagkonvention. I artikel 11 i konventionen anges att myndigheterna i varje fördragsslutande stat på vars territorium barnet eller egendom som tillhör barnet finns ska ha behörighet att vidta nödvändiga skyddsåtgärder i alla brådskande fall. Dessutom finns i artikel 12 en ytterligare domsrättsregel avseende tillfälliga åtgärder till skydd för ett barns person eller egendom, vilken kan användas i vissa specifika situationer.¹⁵

5.3 Domsrätt avseende unga personer

Domsrättsreglerna i Bryssel II-förordningen och lagen om 1996 års Haagkonvention är inte tillämpliga i fråga om unga som fyllt 18 år.¹⁶ Lagfästa domsrättsregler avseende beslut enligt LVU för denna grupp personer saknas.

Enligt vad som traditionellt har ansetts gälla föreligger svensk allmän domsrätt avseende åtgärder enligt LVU så snart den unge vistas i Sverige. Det är möjligt att detta fortfarande gäller för gruppen unga över 18 år.¹⁷ Det skulle i så fall innebära att den svenska domsrätten numera är mer långtgående i fråga om LVU-

---

¹⁴ Se EU-domstolens dom den 15 juli 2010 i mål C-256/09, p. 61.

¹⁵ Innebörden av artikel 11 och 12 i 1996 års Haagkonvention, liksom artiklarnas inbördes samband, diskuteras i handboken *Practical Handbook on the Operation of the 1996 Hague Child Protection Convention*, kapitel 7, som finns tillgänglig på Haagkonferensens webbplats: www.hcch.net.

¹⁶ I 1996 års Haagkonvention anges det uttryckligen att den tillämpas på barn till dess att de uppnått 18 års ålder (artikel 2). I Bryssel II-förordningen anges att den gäller tillerkännande, utövande, delegering, upphörande eller begränsning av föräldransvar (artikel 1.1). Med föräldransvar avses enligt artikel 2.7 i förordningen rättigheter och skyldigheter med avseende på ett barn eller dess egendom. Begreppet barn får antas avse personer som är under 18 år.

¹⁷ Jämför *Skydd för vuxna i internationella situationer – 2000 års Haagkonvention* (SOU 2015:74), s. 101–102.

insatser för unga över 18 år än vad som gäller avseende sådana insatser för barn. Det är möjligt att domstolspraxis avseende svensk domsrätt för unga över 18 år influeras av vad som numera enligt lag gäller för barn.¹⁸ Enhetlighetsskäl kan sägas tala för en sådan utveckling.

Utredningen om skydd för vuxna i internationella situationer har föreslagit att domsrätsreglerna i 2000 års Haagkonvention¹⁹ ska inkorporeras i svensk rätt (se SOU 2015:74). Dessa domsrätsregler ska enligt förslaget bli tillämpliga bland annat i fråga om åtgärder enligt LVU för unga över 18 år. Förslaget bereds inom Regeringskansliet.

5.4 En sammanfattning av domsrätsreglerna

I avsnitt 5.2–5.3 redovisas de domsrätsregler som styr huruvida svenska domstolar och myndigheter är behöriga i förhållande till utländska myndigheter att fatta beslut om ingripande åtgärder med stöd av LVU när barnet eller den unge har hemvist utomlands.

I fråga om barn finns domsrätsreglerna i Bryssel II-förordningen och lagen om 1996 års Haagkonvention. De innebär förenklat att följande gäller. Om ett barn saknar hemvist i Sverige har svenska förvaltningsrätter i de flesta fall inte behörighet att besluta om vård med stöd av 2 och 3 §§ LVU. Domsrättsreglerna medger dock att svenska socialnämnder och förvaltningsrätter ändå beslutar om brådskande, interimistiska åtgärder, såsom ett omedelbart omhändertagande, avseende ett barn som vistas här i landet. När barnets hemvist inte kan fastställas eller när det är fråga om ett flyktingbarn eller ett barn som har fördrivits på grund av oroligheter i ursprungslandet, då har svenska domstolar och myndigheter behörighet både att besluta om beredande av vård och att besluta om omedelbart omhändertagande. Det förutsätts även i dessa fall att barnet vistas här i landet.

Beträffande unga över 18 år är rättsläget inte lika klart och domsrätten kan vara mer långtgående än vad som gäller för barn.

---

¹⁸ Kammarrätten i Göteborgs tillämpade i sin dom den 2 augusti 2013 i mål 4751-13 kriteriet ”tillräcklig anknytning”.

¹⁹ Den i Haag den 13 januari 2000 dagtecknade konventionen om internationell skydd för vuxna.

Möjligen räcker det att den unge vistas i Sverige för att svenska domstolar och socialnämnder ska ha allmän domsrätt att besluta om åtgärder med stöd av LVU.

5.5 Tillämplig lag

För att svenska domstolar och myndigheter ska kunna besluta om åtgärder med stöd av LVU krävs att svensk rätt är tillämplig i målet eller ärendet. Bryssel II-förordningen saknar bestämmelser om lagval i denna typ av ärenden.

I ärenden som gäller barn bestäms lagvalsfrågan enligt artiklarna 15–22 i 1996 års Haagkonvention. Huvudregeln enligt artikel 15 är att domstolar och myndigheter ska tillämpa sitt lands egen lag. En motsvarande princip får antas gälla för unga över 18 år.²⁰

---

²⁰ Se Vilhelm Persson, "Förvaltningsrättslig jurisdiktion", *Förvaltningsrättslig tidskrift* 2007:4 s. 330.

6 Lagstiftningen i några andra länder

6.1 Inledning

Det ingår i uppdraget att redogöra för lagstiftningen i ett urval andra medlemsstater i EU, däribland Finland, när det gäller omedelbart omhändertagande av barn och unga som vistas i landet men som har hemvist i något annat land. Enligt uppdraget ska det också övergripande redovisas hur interimistiska beslut enligt artikel 20 i Bryssel II-förordningen hanteras i andra medlemsstater i EU. Det gäller alltså interimistiska beslut i situationer då domstolarna i något annat land är behöriga att avgöra frågan om vård.

I avsnitt 3.2–3.5 redovisas lagstiftningen rörande omedelbart omhändertagande i Finland, England och Wales, Tyskland samt Danmark. Vad gäller hanteringen av interimistiska beslut i internationella situationer kan det konstateras att dessa länder tillämpar samma bestämmelser i den nationella lagstiftningen som i inhemska ärenden utan internationell anknytning. Enligt de uppgifter som inhämtats förorsakar den ordningen såvitt känt inte några påtagliga tillämpningsproblem i dessa staters rättssystem. Vad som i övrigt har framkommit om den praktiska hanteringen av sådana ärenden redovisas nedan i anslutning till respektive land.

6.2 Finland

Motsvarigheten till omedelbart omhändertagande kallas i Finland för brådskande placering av barn. Förutsättningarna för en sådan åtgärd anges i 38 § barnskyddslagen. Där föreskrivs att den omsorg som ett barn behöver kan ordnas som en brådskande placering om barnet befinner sig i omedelbar fara av sådana skäl som anges i 40 §

samma lag. Enligt 40 § ska ett barn omhändertas och barnets vård ordnas utom hemmet, om brister i omsorgen om barnet eller andra uppväxtförhållanden hotar att allvarligt äventyra barnets hälsa eller utveckling. Samma sak gäller om barnet allvarligt äventyrar sin hälsa eller utveckling genom att använda berusningsmedel, genom en brottslig gärning som inte kan anses obetydlig eller genom annat därmed jämförelsbart beteende. Ett beslut om omhändertagande och vård utom hemmet enligt 40 § får dock fattas endast om åtgärder inom öppenvården inte är lämpliga eller möjliga för att tillgodose omsorgen om barnet på ett sätt som stämmer med barnets bästa eller om åtgärderna inom öppenvården har visat sig vara otillräckliga. Dessutom krävs att vården utom hemmet bedöms motsvara barnets bästa i enlighet med de principer som närmare anges i lagen.

Ett beslut om brådskande placering enligt 38 § fattas av vissa särskilda tjänstemän inom kommunen (38 § första stycket och 13 § första stycket barnskyddslagen). Det är möjligt att begära omprövning av ett sådant beslut hos ett organ inom kommunen (89 §) och att överklaga till förvaltningsdomstol (90 §).

Den brådskande placeringen kan pågå i högst 30 dagar. Tiden kan förlängas en gång med högst 30 dagar. En förutsättning för förlängning är att det inte är möjligt att fatta beslut om behövliga barnskyddsåtgärder utan tilläggsutredningar, vilka inte kunnat åstadkommas under den första 30-dagarsperioden. Det krävs även i dessa fall att placeringen är förenlig med barnets bästa (38 a §).

En brådskande placering förfaller om inte den ansvariga tjänstemannen inom 30 dagar begär förlängning av fristen eller ansöker till förvaltningsdomstolen om att barnet med stöd av 40 § ska omhändertas och få vård utom hemmet. Om vårdnadshavarna och de barn som fyllt 12 år samtycker till beslutet om omhändertagande och placeringen utanför hemmet, kan beslutet fattas av tjänstemannen själv inom samma frist, i stället för att tjänstemannen ansöker till domstolen (39 och 43 §§).

Finländska kommuner har ansvar för ett barn som vistas i Finland oavsett var barnet har hemvist. Enligt uppgifter från det finländska socialministeriet hanteras ärenden som omfattas av artikel 20 i Bryssel II-förordningen på samma sätt som nationella ärenden. Barn som vistas i Finland men har hemvist utomlands kan

alltså i en brådskande situation ändå beredas vård och omsorg med stöd av 38 § barnskyddslagen.

6.3 England och Wales

Generellt gäller att lokala sociala myndigheter, liksom polisen, är skyldiga att ingripa när ett barn som vistas i England eller Wales antingen lider påtaglig skada eller riskerar att sannolikt lida sådan skada. Detta följer av 1989 års barnlag (*Children Act 1989*).

Beslut om omedelbart omhändertagande motsvaras i England och Wales närmast av en *emergency protection order* enligt barnlagen. Ett sådant beslut fattas av en domstol efter ansökan av den lokala sociala myndigheten. En sådan ansökan kan också göras av polisen, på den lokala sociala myndighetens vägnar, i de fall då polisen har omhändertagit ett barn som en polisiär skyddsåtgärd.

Domstolarna i England och Wales är som huvudregel enligt 3 § i 1986 års familjelag (*Family Act 1986*) behöriga att fatta beslut rörande barn som vistas där. I fråga om omedelbart omhändertagande spelar barnets hemvist ingen roll. Domstolen får bifalla ansökan om omedelbart omhändertagande om det är sannolikt att barnet kommer att lida påtaglig skada om han eller hon inte placeras utanför hemmet. Ansökan får också bifallas om myndigheterna utan giltig orsak hindras från att vidta nödvändiga utredningsåtgärder avseende ett barn som bedöms lida påtaglig skada eller som bedöms riskera att sannolikt lida sådan skada (44 § barnlagen).

Genom beslutet om omedelbart omhändertagande kan den lokala sociala myndigheten tilldelas befogenheter att placera barnet utanför det egna hemmet på en säker plats, exempelvis ett sjukhus, och att förordna att barnet ska stanna där.

Det omedelbara omhändertagandet får normalt pågå i högst åtta dagar men kan förlängas en gång med ytterligare sju dagar (45 § barnlagen). Under denna tid ska den lokala sociala myndigheten skyndsamt utreda om det finns behov att ansöka till domstolen om icke tidsbegränsade åtgärder, såsom beslut om vård eller beslut om tillsynsinsatser (*care order* respektive *supervision order*).

När domstolen mottar en ansökan om sådana vård- eller tillsynsinsatser är domstolen skyldig att senast dagen därpå pröva

sin internationella behörighet i de fall då det finns ett internationellt inslag i målet. Skulle domstolen komma fram till att den allmänna domsrätten finns i ett annat land fortsätter domstolen att vidta nödvändiga interimistiska skyddsåtgärder tills den behöriga utländska domstolen har meddelat dels att den anser sig ha domsrätt, dels att den har vidtagit lämpliga åtgärder i ärendet.

6.4 Tyskland

I Tyskland motsvaras omedelbart omhändertagande av *Inobhutnahme* med stöd av den tyska socialbalken (*Sozialgesetzbuch*). Den kommunala ungdomsnämnden (*Jugendamt*) ska besluta om ett sådant omhändertagande om det på grund av en överhängande fara är nödvändigt för att tillgodose barnets bästa samtidigt som en domstolsprövning inte kan avvaktas. Ungdomsnämnden är också skyldig att omhänderta utländska barn om de kommer ensamma till Tyskland och upphåller sig där utan vårdnadshavare eller liknande (42 § och 42 a § *Sozialgesetzbuch*). Omhändertagandet innebär att ungdomsnämnden har rätt att placera barnet i ett annat boende än det egna hemmet. Nämnden får också företa alla rättshandlingar som är nödvändiga för att säkerställa barnets bästa.

När ett barn har omhändertagits är det ungdomsnämndens uppgift att skyndsamt underställa beslutet familjedomstolens prövning (8 a § andra stycket). Någon lagfäst tidsfrist för hur snabbt underställningen måste ske finns dock inte. Barnets föräldrar har möjlighet att också överklaga beslutet om omedelbart omhändertagande till förvaltningsdomstolen (*Verwaltungsgericht*) och på så sätt få saken prövad parallellt i två domstolar.

Ungdomsnämnden ska också skyndsamt informera vårdnadshavarna om omhändertagandet och tillsammans med dem utvärdera riskerna för barnet. Om vårdnadshavarna motsätter sig omhändertagandet har ungdomsnämnden två alternativ. Antingen kan nämnden överlämna barnet till vårdnadshavarna, under förutsättning att ett överlämnande inte hotar barnets bästa. I annat fall får nämnden vända sig till familjedomstolen för att utverka ett domstolsbeslut angående de åtgärder som behövs för att säkerställa barnets bästa.

Vidare kan familjedomstolen på eget initiativ inleda ett ärende för att säkerställa att ett barn skyddas mot att fara illa. Ett sådant initiativ kan tas av domstolen så snart domstolen får kännedom om sakförhållanden som ger anledning att inleda ett sådant ärende.

I början av sin handläggning prövar familjedomstolen alltid om den har internationell behörighet. Även i de fall domstolen kommer fram till att behörigheten är begränsad till sådana brådskande åtgärder som avses i artikel 20 Bryssel II-förordningen är det samma inhemska bestämmelser om skyddsåtgärder som tillämpas. Myndigheterna i det land som har allmän behörighet informeras alltid på något sätt om de beslut som har fattats i Tyskland.

Familjedomstolen har möjlighet att genom interimistiska beslut förordna om olika åtgärder för att tillvara barnets intressen, såsom att helt eller delvis inskränka föräldrarnas rätt att bestämma över barnets vård. Någon tidgräns för hur länge sådana interimistiska åtgärder kan pågå finns inte, om inte domstolen själv bestämmer en tidgräns. Det interimistiska beslutet gäller normalt till dess domstolen förordnar något annat (56 § lagen om processen i familjemål och rättsvårdsärenden [*Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit*]). Det interimistiska beslutet omprövas fortlöpande av domstolen.

6.5 Danmark

I Danmark motsvaras omedelbart omhändertagande av ett interimistiskt beslut om placering utanför hemmet utan samtycke (*foreløbig afgørelse om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke*).

Enligt 58 § i den danska socialtjänstlagen (*lov om social service*) kan ett barn placeras utanför hemmet mot barnets och vårdnadshavarnas vilja om det finns en uppenbar risk att barnets hälsa eller utveckling lider allvarlig skada på grund av bristande omsorg eller behandling av barnet, på grund av övergrepp mot barnet, på grund av missbruksproblem, brottslighet eller andra allvarliga sociala svårigheter hos barnet, eller på grund av andra problem med uppförande och anpassning hos barnet. Ett beslut om placering utanför hemmet förutsätter att det finns en grundad anledning att anta att problemen inte kan lösas om barnet bor kvar hemma.

Om kriterierna enligt 58 § är uppfyllda får den lokala barn- och ungdomsnämnden (*børn og unge-udvalget*) besluta om placering utanför hemmet utan samtycke av vårdnadshavare och av barnet om han eller hon har fyllt 15 år. Barn- och ungdomsnämnden leds av en tingsrättsdomare och består därutöver av två ledamöter från kommunstyrelsen och två sakkunniga (19 § lagen om rättssäkerhet och förvaltning på det sociala området [*lov om retssikkerhed og administration på det sociale område*])

Ett interimistiskt beslut om placering utanför hemmet får fattas av barn- och ungdomsnämndens ordförande eller vice ordförande, om nämndens prövning inte kan avvaktas på grund av barnets omedelbara behov. Ett interimistiskt beslut ska underställas nämnden för godkännande snarast möjligt, och senast inom en vecka från det att beslutet verkställdes. Efter nämndens godkännande gäller beslutet i en månad. Chefen för överprövningsmyndigheten *Ankestyrelsen* kan också fatta ett interimistiskt beslut, vilket då gäller i en månad (75 § socialtjänstlagen).

Alla som uppehåller sig lagligt i Danmark har rätt till hjälp enligt socialtjänstlagen (2 § i lagen). Trots att Danmark är medlem i EU omfattas landet enligt ett särskilt undantag inte av Bryssel II-förordningen. Danmark har dock tillträtt 1996 års Haagkonvention och domsrättsreglerna i konventionen gäller som lag i landet (1 § *lov om Haagerbørnebeskyttelseskonventionen*, se också avsnitt 2.1 i propositionen *regeringsforslag 2005/1 LSF 14*). Danska myndigheter kan således enligt artikel 11 eller 12 i konventionen i brådskande situationer ha internationell behörighet att vidta interimistiska åtgärder till skydd för ett barn som vistas i Danmark.

7 Behovet av nya bestämmelser

Bedömning: Det bör förtydligas i LVU att socialnämnden i vissa internationella situationer kan besluta om omedelbart omhändertagande av barn och unga som vistas i Sverige.

Skälen för bedömningen

Enligt uppdraget ska det i denna promemoria föreslås nödvändiga författningsändringar för att svenska myndigheter ska kunna besluta om omedelbart omhändertagande av barn som befinner sig i Sverige men har hemvist utomlands.

Som framgår i avsnitt 5.2.3 har svenska domstolar och myndigheter som regel internationell behörighet (domsrätt) att besluta om omedelbart omhändertagande när ett barn vistas i Sverige, även i fall då den internationella behörigheten att besluta om beredande av vård tillkommer myndigheterna i barnets hemvistland. För att ett beslut om omedelbart omhändertagande ska kunna fattas räcker det inte att det finns internationell behörighet, utan det måste också finnas stöd i den nationella materiella rätten, dvs. i lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). Det är detta senare led som har gett upphov till problem i rättstillämpningen i Sverige. Bestämmelsen om omedelbart omhändertagande i 6 § LVU har nämligen ibland tolkats på det sättet att ett omedelbart omhändertagande endast får ske om det är sannolikt att den unge kommer att kunna beredas vård med stöd av LVU, dvs. med stöd av svensk lag.

Orsaken till att det råder osäkerhet om rättsläget kan kortfattat beskrivas på följande sätt. Enligt 6 § i LVU är en av förutsättningarna för omedelbart omhändertagande att den unge sannolikt "behöver beredas vård med stöd av denna lag". Å ena

sidan ger denna formulering intrycket att bestämmelsen endast ska tillämpas i sådana fall då den unges vårdbehov sannolikt kommer att kunna tillgodoses med stöd av den svenska lagstiftningen. Å andra sidan medger bestämmelsen enligt sin ordalydelse att beslut om omedelbart omhändertagande fattas i Sverige även om den unges vårdbehov i praktiken inte kommer att leda till att han eller hon bereds vård med stöd av LVU utan enligt beslut av en utländsk behörig myndighet.

Vad gäller möjligheterna att med stöd av 6 § LVU besluta om omedelbart omhändertagande i den aktuella typen av situationer får rättsläget alltså anses vara oklart. Denna slutsats bekräftas av det faktum att domstolarna har tillämpat bestämmelsen på olika sätt.²¹ Vägledande avgöranden från Högsta förvaltningsdomstolen saknas.

Det finns mycket som talar för att syftet med lagstiftningen aldrig varit något annat än att de barn och unga som vistas i Sverige vid behov av brådskande insatser ska kunna bli föremål för ett omedelbart omhändertagande. Den aktuella frågan diskuterades visserligen aldrig uttryckligen i de propositioner som ligger till grund för LVU.²² Sannolikt framstod dock frågeställningen som ovidkommande eftersom allmän domsrätt länge ansågs föreligga så snart barnet eller den unge vistades i Sverige.²³ När 1996 års Haagkonvention skulle inkorporeras i svensk rätt synes regeringen ha utgått från att det var oproblemiskt att besluta om omedelbart omhändertagande även i fall när det inte finns svensk allmän domsrätt.²⁴

Det övergripande syftet med den sociala skyddslagstiftningen pekar i samma riktning. Det är enligt 2 kap. 1 § socialtjänstlagen

---

²¹ Jämför exempelvis Kammarätten i Sundsvalls beslut den 20 juni 2011 i mål 1467-11 och Kammarätten i Stockholms dom den 21 april 2016 i mål 2740-16.

²² Bestämmelsen i 6 § motsvaras med språkliga och redaktionella ändringar av 6 § i den numera upphävda lagen (1980:621) med särskilda bestämmelser om vård av unga (se prop. 1989/90:28 s. 110). De ursprungliga övervägandena finns i prop. 1979/80:1, s. 590.

²³ Se Skydd för vuxna i internationella situationer – 2000 års Haagkonvention (SOU 2015:74), s. 101–102.

²⁴ I propositionen tog regeringen upp omedelbart omhändertagande som exempel på en åtgärd vilken kan vidtas med stöd av artikel 11 i konventionen. Regeringen konstaterade att en sådan åtgärd kan aktualiseras när ett barn vistas i Sverige, även om eventuella ytterligare insatser sedan fattas av den stats myndigheter som har allmän domsrätt. Regeringen avstod i propositionen från att föreslå någon ny bestämmelse om omedelbart omhändertagande. Som kontrast kan det noteras att regeringen samtidigt föreslog en ny bestämmelse om tillfälliga åtgärder på ett närliggande område (s. 41 i prop. 2011/12:85 och 5 § lagen om 1996 års Haagkonvention). Se även författningsskomentaren, sidan 28 i propositionen.

varje kommun som har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver (se avsnitt 4.1). I detta borde rimligen ligga en tanke om att kommunen i vart fall i brådskande situationer ska kunna ingripa till skydd för alla barn och unga som vistas där, oavsett var deras hemvist är. Det är i linje det synsätt som verkar finnas i andra länder i vår närhet (se kapitel 6).

Med hänsyn till att omedelbart omhändertagande är en ingripande åtgärd mot enskild är det av rättssäkerhetsskäl viktigt att lagstiftningen klart och entydigt anger myndigheternas befogenheter. Så är inte fallet vad gäller möjligheterna att besluta om omedelbart omhändertagande i situationer då domsrättsreglerna inte medger att omhändertagandet följs upp med en ansökan om beredande av vård. Det bör därför föreslås författningsändringar som förtydligar att socialnämnden i sådana internationella situationer kan besluta om omedelbart omhändertagande. Detta är i linje med uppdraget som ligger till grund för denna promemoria och stämmer väl överens med syftet med LVU.

Det ingår i uppdraget att även analysera och redovisa om det är möjligt och lämpligt att låta förslagen omfatta unga som har fyllt 18 år och i så fall föreslå vilka åldersgrupper som ska omfattas. Den oklarhet rörande rättsläget som föreligger avseende omedelbart omhändertagande av barn i internationella situationer är hänförligt till sådana fall då socialnämnden har internationell behörighet att besluta om brådskande åtgärder samtidigt som förvaltningsrätten saknar internationell behörighet avseende beslut om beredande av vård. Sådana fall kan förmodligen inträffa även avseende unga som fyllt 18 men inte 20 år (jämför avsnitt 5.3).

Det huvudsakliga syftet med förslagen i promemorian är att förtydliga att omedelbart omhändertagande kan ske även i den aktuella typen av situationer, det vill säga fall då förvaltningsrätten saknar internationell behörighet avseende beslut om beredande av vård. Att de materiella förutsättningarna för omedelbart omhändertagande enligt LVU är tydliga avseende denna fråga framstår som lika angeläget när det gäller unga som fyllt 18 år. Förslagen bör mot denna bakgrund omfatta hela den krets av unga som berörs av bestämmelserna om omedelbart omhändertagande enligt LVU, dvs. barn och unga som fyllt 18 men inte 20 år.

8 Förslag till ny reglering

8.1 Utgångspunkter

Bedömning: Samma ordning som gäller enligt befintliga bestämmelser om omedelbart omhändertagande bör så långt som möjligt gälla i fråga om omedelbart omhändertagande i internationella situationer. Några nya särskilda bestämmelser om bland annat rätten till offentligt biträde, om skyndsam handläggning, om domstolens sammansättning och om vården av den unga föreslås därför inte.

Skälen för bedömningen: Grundprincipen enligt socialtjänstlagen och lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) är att kommunen har det yttersta ansvaret för att barn och unga som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver (jämför 2 kap. 1 § socialtjänstlagen, se avsnitt 4.1). Det bör eftersträvas att alla barn och unga som vistas i Sverige kan erbjudas samma skydd i akuta situationer, oavsett om de har hemvist i Sverige eller utlandet (jämför kapitel 7). Omedelbart omhändertagande i ärenden med internationell anknytning bör i princip vara rättsligt likställt med omedelbart omhändertagande i ärenden utan sådan anknytning. Samma ordning som gäller enligt befintliga bestämmelser om omedelbart omhändertagande bör därför så långt som möjligt även fortsättningsvis gälla i fråga om omedelbart omhändertagande i internationella situationer. Det saknas således i detta sammanhang anledning att föreslå nya särskilda bestämmelser om bland annat rätten till offentligt biträde, om skyndsam handläggning, om domstolens sammansättning, om överklagande av förvaltningsrättens beslut, och om vården av den unge under omhändertagandet.

I avsnitt 8.2–8.9 föreslås de nya materiella bestämmelser som bedöms vara nödvändiga för att skapa en fungerande och rättsäker ordning avseende beslut om omedelbart omhändertagande i ärenden med internationell anknytning. Därutöver krävs redaktionella ändringar i LVU och lagen om allmänna förvaltningsdomstolar så att det tydligt framgår att övriga bestämmelser om omedelbart omhändertagande gäller även i de fall då omhändertagandet är beslutat med stöd av de bestämmelser som föreslås i denna promemoria. Dessa justeringar framgår av författningsförslagen i kapitel 2.

8.2 En ny särskild reglering

Förslag: Det ska föreslås en ny särskild reglering i LVU med bestämmelser om omedelbart omhändertagande i vissa internationella situationer.

Skälen för förslaget: I kapitel 7 görs bedömningen att det bör förtydligas i LVU att socialnämnden i vissa internationella situationer kan besluta om omedelbart omhändertagande av barn och unga under 20 år som vistas i Sverige. Det föreslås därför i avsnitt 8.4 anpassade kriterier för beslut om omedelbart omhändertagande i sådana internationella situationer. Vidare lämnas förslag till ett antal särskilda bestämmelser, varav de viktigaste är bestämmelserna om hur länge det omedelbara omhändertagandet får pågå och om hur denna tidsfrist kan förlängas (se avsnitt 8.7 och 8.8).

Lagtekniskt skulle en möjlighet vara att foga in de nya bestämmelserna i de paragrafer som för närvarande reglerar motsvarande frågor, det vill säga 6–9 §§ LVU. Dessa paragrafer är redan omfattande och resultatet skulle bli ganska oöverskådliga bestämmelser. Det faktum att de nya bestämmelserna enbart kommer att tillämpas i undantagsfall talar också emot att ändra i den befintliga regleringen. De nya bestämmelserna bör i stället samlas i en särskild reglering i LVU, som i relevanta fall ska tillämpas i stället för bestämmelserna i 6–9 §§ LVU.

8.3 När ska den särskilda regleringen tillämpas?

Förslag: Den nya särskilda regleringen ska tillämpas i sådana internationella situationer då svenska domstolar inte är behöriga att besluta om beredande av vård.

Skälen för förslaget: Behovet av nya särskilda bestämmelser hänförs till sådana fall då bestämmelserna om internationell behörighet (domsrätsreglerna) inte medger att omhändertagandet följs upp med en ansökan om beredande av vård (se kapitel 7). Den nya särskilda regleringen bör mot denna bakgrund vara tillämplig i just sådana situationer, det vill säga då domsrätsreglerna förhindrar svenska domstolar från att besluta i sak om den unges vård. Annorlunda uttryckt gäller det sådana fall då socialnämndens behörighet enligt domsrätsreglerna är inskränkt till brådsökande, interimistiska åtgärder såsom omedelbart omhändertagande. Typiskt rör det sig om fall där den unge har sitt hemvist utomlands (se avsnitt 5.2.3 och 5.3).

Den omständigheten att det i ett enskilt fall finns internationella aspekter är alltså inte tillräcklig för att den nya regleringen ska tillämpas i stället för de vanliga bestämmelserna i LVU. Svenska domstolar kan ha allmän, oinskränkt behörighet att besluta om åtgärder med stöd av LVU för barn som vistas i Sverige trots att det finns internationella inslag i ärendet. Det gäller exempelvis unga som är att betrakta som flyktingbarn enligt Bryssel II-förordningen. Det gäller också barn vilkas hemvist inte kan fastställas, vilket kan vara fallet om barnet flyttar mellan olika länder utan att ha någon fast punkt i ett bestämt land. I dessa fall ger redan nuvarande bestämmelser i 6 § LVU stöd för att vid behov ingripa med ett beslut om omedelbart omhändertagande. Vidare har socialnämnden i dessa fall samma rättsliga möjligheter att följa upp det omedelbara omhändertagandet med en ansökan om beredande av vård som i ärenden utan internationella aspekter. Befintliga handlägningsbestämmelser i 6–9 §§ är därför väl anpassade för sådana ärenden. Något behov av nya särskilda bestämmelser för dessa fall finns inte.

8.4 Kriterier för omedelbart omhändertagande

Förslag: Det ska förtydligas att den som är under 20 år kan omhändertas omedelbart även i fall då svenska domstolar inte är behöriga att fatta beslut om beredande av vård. Förutsättningarna för omhändertagande ska vara att

- barnet eller den unge vistas i Sverige,
- det är sannolikt att barnet eller den unge skulle ha kunnat beredas vård med stöd av LVU om svenska domstolar hade varit behöriga, och
- åtgärder av en behörig utländsk myndighet inte kan avvaktas med hänsyn till risken för barnets eller den unges hälsa eller utveckling eller till att den fortsatta utredningen allvarligt kan försvåras eller vidare åtgärder hindras.

Skälen för förslaget: I avsnitt 8.1 görs bedömningen att samma ordning som gäller enligt befintliga bestämmelser om omedelbart omhändertagande så långt som möjligt bör tillämpas i fråga om omedelbart omhändertagande i internationella situationer. Mot denna bakgrund bör kriterierna för ett beslut om omedelbart omhändertagande enligt den nya regleringen utformas med nu gällande kriterier i 6 § LVU som modell. Bestämmelserna i den nya regleringen måste dock i vissa avseenden anpassas, framförallt med hänsyn till att det omedelbara omhändertagandet inte kommer att följas av någon ansökan om vård i de aktuella fallen.

Enligt 6 § LVU krävs det för det första att ”det är sannolikt att den unge behöver beredas vård med stöd av denna lag”. Motsvarande kriterium enligt den nya regleringen bör i stället vara att det är sannolikt att den unge *skulle ha kunnat* beredas vård med stöd av LVU om svenska domstolar hade varit behöriga. Därigenom förtydligas att ett beslut om omedelbart omhändertagande kan fattas trots att behörigheten att besluta om beredande av vård tillkommer en utländsk myndighet och att det därför inte är aktuellt med någon ansökan om vård enligt 6 § LVU till förvaltningsrätten.

Ett andra kriterium enligt 6 § LVU är ”att rättens beslut om vård inte kan avvaktas med hänsyn till risken för den unges hälsa

eller utveckling eller till att den fortsatta utredningen allvarligt kan försvåras eller vidare åtgärder hindras.” I den nya bestämmelsen bör ”rättens beslut” ersättas med ”åtgärder av behörig utländsk myndighet”. Begreppet behörig utländsk myndighet omfattar även en utländsk domstol.

Övriga kriterier för omedelbart omhändertagande enligt 6 § framstår som adekvata även i sådana situationer som omfattas av den nya regleringen. Kriteriet att ”den fortsatta utredningen allvarligt kan försvåras” kan i internationella situationer syfta på situationer då utredning behöver bedrivas med tvång, även om utredningsåtgärderna inte ska läggas till grund för en ansökan om vård i Sverige. Exempelvis kan nämnden ha kvalificerade indikationer på att den unge är i brådskande behov av vård samtidigt som det är omöjligt att utreda de närmare förhållandena på grund av att den unge eller vårdnadshavarna inte vill medverka. I en sådan situation kan ett omedelbart omhändertagande behövas för att det ska kunna klarläggas om omhändertagandet är välgrundat eller om misstankarna kan avskrivs. Även kriteriet att ”vidare åtgärder hindras” är relevant i ärenden enligt den nya särskilda regleringen, exempelvis om det finns en påtaglig risk att den unge avviker och håller sig undan nödvändiga vårdinsatser.

Enligt domsrättsreglerna i artikel 20 i Bryssel II-förordningen och artikel 11 och 12 i 1996 års Haagkonvention är det en förutsättning att barnet vistas i Sverige för att svenska domstolar och myndigheter ska kunna grunda domsrätt på dessa artiklar (se avsnitt 5.2.3). Motsvarande begränsning torde gälla för domsrätten avseende unga som fyllt 18 år (se avsnitt 5.3). Av tydlighetsskäl är det lämpligt att detta krav återspeglas i den materiella regleringen i LVU. Det ska således föreskrivas att omedelbart omhändertagande enligt den nya bestämmelsen bara kan ske när barnet eller den unge vistas i Sverige. Föreskriften påverkar naturligtvis inte innebörden av domsrättsreglerna i Bryssel II-förordningen och 1996 års Haagkonvention och det faktum att svenska domstolar och myndigheter alltid är skyldiga att beakta gällande domsrättsregler (se avsnitt 5.1).

8.5 Beslutsfattande m.m.

Förslag: Bestämmelserna i LVU om beslutsfattande (6 § andra–tredje styckena), om underställning av socialnämndens beslut (7 § första–tredje styckena) och om unga som är häktade (9 § andra stycket) ska tillämpas för beslut om omedelbart omhändertagande enligt den nya särskilda regleringen.

Skälen för förslaget: Beslut om omedelbart omhändertagande får enligt 6 § andra stycket LVU fattas av socialnämnden. I brådskande fall får beslutet fattas av socialnämndens ordförande eller annan förordnad ledamot, varpå beslutet ska anmälas vid nämndens nästa sammanträde. I 7 § första och tredje styckena LVU finns bestämmelser om att socialnämndens beslut inom en vecka ska underställas förvaltningsrätten och att omhändertagandet annars upphör. Tillsammans med beslutet ska nämnden skicka handlingarna i ärendet till förvaltningsrätten. Enligt 7 § andra stycket ska förvaltningsrätten pröva beslutet så snart det kan ske och senast inom en vecka från den dag då beslutet och handlingarna kom in till rätten om det inte finns synnerliga hinder. I 9 § andra stycket anges att ett omedelbart omhändertagande inte får verkställas om den unge är häktad (se även avsnitt 4.4).

I avsnitt 8.1 görs bedömningen att samma ordning som gäller enligt befintliga bestämmelser om omedelbart omhändertagande så långt som möjligt bör gälla i fråga om omedelbart omhändertagande i internationella situationer. Skäl saknas att föreslå avvikande bestämmelser avseende de nu berörda frågorna. Det som föreskrivs i bestämmelserna bör gälla även i fråga om omedelbart omhändertagande enligt den nya särskilda regleringen.

Det följer av 6 § tredje stycket LVU att inte bara socialnämnden, utan även en förvaltningsdomstol, kan besluta om omedelbart omhändertagande i vissa fall. Denna möjlighet gäller endast när socialnämnden har ansökt till förvaltningsrätten om vård med stöd av lagen. Vad gäller den nya särskilda regleringen borde någon motsvarande möjlighet egentligen inte behövas, eftersom socialnämnden inte ska ansöka om vård till förvaltningsrätten i de här aktuella fallen. Fall kan dock inträffa där socialnämnden bedömer att det finns allmän domsrätt och att en ansökan om vård ska göras i Sverige, medan förvaltningsrätten, när den ska pröva

ansökan om vård, finner att svenska domstolar och myndigheter endast har behörighet att besluta om brådskande åtgärder. Det är i en sådan situation lämpligt att förvaltningsrätten vid behov kan besluta om omedelbart omhändertagande. Möjligheten för domstol att besluta om omedelbart omhändertagande ska därför gälla även vid beslut enligt den nya särskilda regleringen.

De ovan beskrivna bestämmelserna i 6 § andra–tredje styckena, 7 § första–tredje styckena och 9 § andra stycket LVU är till sin utformning väl ägnade för att tillämpas även i situationer som den nya regleringen gäller för. Tillämpligheten bör klargöras i lagen genom en hänvisning till bestämmelserna.

8.6 Bryssel II-förordningen och lagen om 1996 års Haagkonvention

Förslag: Det ska i LVU erinras om att det finns tillämpliga bestämmelser i lagen om 1996 års Haagkonvention och i Bryssel II-förordningen. I dessa författningar finns det bland annat bestämmelser som innebär att ett beslut om omedelbart omhändertagande ska upphöra i vissa fall.

Skälen för förslaget: Det följer av artikel 20.2 i Bryssel II-förordningen att ett omedelbart omhändertagande som vidtas som en brådskande åtgärd enligt artikel 20.1 ska upphöra att gälla när den behöriga utländska myndigheten har vidtagit ”de åtgärder den anser lämpliga”. Det är fråga om en EU-rättslig förordningsbestämmelse som är direkt tillämplig.

Motsvarande regler finns också i lagen om 1996 års Haagkonvention. I situationer då ett omedelbart omhändertagande beslutas med stöd av den behörighet som följer av artikel 11 eller 12 i konventionen ska det omedelbara omhändertagandet upphöra när den behöriga utländska myndigheten har ”vidtagit de åtgärder som situationen kräver”. När det omhändertagna barnet har hemvist i en icke fördragsslutande stat gäller det sagda enligt dessa artiklar i konventionen först då den behöriga utländska myndighetens åtgärder erkänns i Sverige.

I Bryssel II-förordningen och lagen om 1996 års Haagkonvention finns även andra bestämmelser som är viktiga att

beakta vid handläggningen av ett LVU-ärende med internationell anknytning. Om talan väcks vid en svensk domstol som inte är behörig enligt Bryssel II-förordningen och det finns en behörig domstol i en annan medlemsstat, ska den svenska domstolen enligt artikel 17 i förordningen självant förklara sig obehörig. Enligt vad EU-domstolen uttalat kan det med hänsyn till barnets bästa också krävas att socialnämnden underrättar den utländska myndighet som har allmän behörighet, antingen direkt eller genom centralmyndigheten (EU-domstolens dom den 2 april 2009 i mål 523/07, p. 61). Socialnämnden kan vända sig till Utrikesdepartementet som är svensk centralmyndighet för att få hjälp att kontakta den behöriga utländska myndigheten. Härutöver finns det i Bryssel II-förordningen och lagen om 1996 års Haagkonvention bestämmelser om erkännande och verkställighet av utländska domar och beslut som kan innebära att utländska myndigheters beslut ska få effekt här i landet.²⁵

Av tydlighetsskäl bör det i anslutning till den nya särskilda regleringen i LVU tas in en upplysningsbestämmelse som erinrar om bestämmelserna i Bryssel II-förordningen och i lagen om 1996 års Haagkonvention.

8.7 Ansökan om fortsatt omhändertagande

Förslag: Ett omedelbart omhändertagande ska kunna fortsätta högst fyra veckor från den dag då det verkställdes. På ansökan av socialnämnden ska förvaltningsrätten kunna medge att det omedelbara omhändertagandet fortsätter längre, om förutsättningarna för omhändertagandet fortfarande föreligger. Medgivandet ska få lämnas för högst tre månader åt gången.

Socialnämnden ska i ansökan ange hur lång tid omhändertagandet enligt nämnden behöver fortsätta och vilka omständigheter som nämnden åberopar till stöd för ansökan. Tillsammans med ansökan ska socialnämnden överlämna handlingarna i ärendet till förvaltningsrätten.

²⁵ Kapitel III i Bryssel II-förordningen och artiklarna 23–28 i 1996 års Haagkonvention, se vidare propositionerna 2007/08:98 och 2011/12:85.

En ansökan enligt första stycket ska ha kommit in till förvaltningsrätten innan tiden för gällande beslut om omhändertagande har löpt ut. Har ansökan kommit in till förvaltningsrätten, får omhändertagandet fortsätta i avvaktan på domstolens beslut. Om socialnämnden inte ansöker inom föreskriven tid, eller om domstolen avslår ansökan, ska omhändertagandet upphöra omedelbart.

Skälen för förslaget: Det är socialnämndens uppgift att ta kontakt med den utländska myndighet som är behörig och att samarbeta med den myndigheten för att tillgodose den unges intressen (se vidare avsnitt 8.6). Ett beslut om omedelbart omhändertagande har i formellt hänseende endast betydelse fram till dess att den behöriga utländska myndigheten vidtagit åtgärder i ärendet. Det svenska beslutet om omedelbart omhändertagande upphör att gälla då den behöriga utländska myndigheten vidtagit de åtgärder den anser lämpliga eller de åtgärder som situationen kräver (artikel 20.2 i Bryssel II-förordningen respektive artiklarna 11.2–3 och 12.2–3 i 1996 års Haagkonvention). Den utländska myndighetens beslut ska erkännas och verkställas här i Sverige i enlighet med vad som föreskrivs i förordningen och konventionen (se avsnitt 8.6).

Hur lång tid det svenska beslutet om omedelbart omhändertagande behöver pågå beror på när den utländska behöriga myndigheten tar ställning i ärendet. Socialnämnden ska hantera denna typ av ärenden skyndsamt, men det kan av olika skäl ta tid att identifiera den behöriga myndigheten och att upprätta kontaktvägar. Svenska myndigheter kan också ha svårt att påverka hur snabbt den utländska myndigheten agerar.

Så länge det omedelbara omhändertagandet pågår har socialnämnden ett ansvar att fortlöpande pröva om det omedelbara omhändertagandet är befogat eller om det ska upphöra (se avsnitt 8.9). När viss tid förflutit utan att det formella ansvaret för barnet eller den unge har tagits över av en behörig utländsk myndighet, bör det krävas att socialnämnden genom en ansökan till förvaltningsrätten inhämtar medgivande till fortsatt omhändertagande.

Fråga är inom vilken tidsram en sådan domstolsprövning ska ske. Enligt gällande rätt kan ett omedelbart omhändertagande bestå i fyra veckor från den dag då omhändertagandet verkställdes innan

socialnämnden måste ansöka om vård till förvaltningsrätten. I ärenden om omedelbart omhändertagande enligt den nya särskilda regleringen kommer socialnämndens utredningsarbete ofta att handla om samarbetet med den behöriga utländska myndigheten. Utredningsarbetet får alltså typiskt sett en annan inriktning än i vanliga LVU-ärenden där fokus ligger på den kommande ansökan om beredande av vård. Kontakterna med utländska myndigheter kan exempelvis ta mycket tid i anspråk, medan planeringen av barnets vård inte behöver bli lika omfattande. Sammantaget görs bedömningen att det saknas tillräckliga skäl för att i fråga om internationella situationer föreslå en kortare eller längre tidsfrist än vad som generellt gäller vid omedelbart omhändertagande. Det föreslås därför att ett omedelbart omhändertagande enligt den nya särskilda regleringen ska kunna pågå i högst fyra veckor på grundval av förvaltningsrättens fastställelsebeslut. Tiden ska, i likhet med vad som gäller för andra tidsfrister i LVU, räknas från den dag då beslutet verkställdes.

Förvaltningsrättens prövning ska avse om det med hänsyn till vad som framkommit i ärendet fortfarande är befogat att den unge är föremål för ett omedelbart omhändertagande. Förutsättningarna för hur snabbt den behöriga utländska myndigheten kan ta över ansvaret för den unge torde skilja sig mycket åt från fall till fall. Det bör därför inte anges i lagen hur lång tid omhändertagandet får fortsätta om förvaltningsrätten medger ansökan. Denna fråga ska i stället överlämnas till förvaltningsrättens bedömning. Det får dock anses vara ett minimikrav att det omedelbara omhändertagandet prövas av domstol med viss regelbundenhet om det pågår under lång tid. Ett medgivande till fortsatt vård bör därför inte kunna ges för längre tid än tre månader åt gången.

Det är socialnämnden som har bäst förutsättningar att skaffa fram information om den som har omhändertagits och om övriga relevanta omständigheter. I sin ansökan till förvaltningsrätten bör socialnämnden därför vara skyldig att redovisa vilka omständigheter som enligt socialnämnden utgör grund för fortsatt omedelbart omhändertagande och hur lång tid omhändertagandet enligt socialnämnden behöver fortsätta. Domstolen bör dock ha tillgång till alla uppgifter som tillförts ärendet hos socialnämnden. Det föreslås därför en föreskrift om att socialnämnden ska överlämna handlingarna i ärendet till förvaltningsrätten tillsammans med

ansökan om att det omedelbara omhändertagandet ska fortsätta. Det är samma krav som gäller när socialnämnden underställer förvaltningsrätten beslutet om omedelbart omhändertagande (se avsnitt 8.5 och 7 § LVU).

Av tydlighetsskäl ska det också uttryckligen föreskrivas att omhändertagandet upphör omedelbart om socialnämnden inte ansöker i tid eller om domstolen avslår ansökan om att omhändertagandet ska få fortsätta. En sådan föreskrift är i linje med motsvarande reglering i annan social tvångslagstiftning (se 10 och 28 §§ lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård). Om en ansökan har kommit in till förvaltningsrätten i rätt tid ska omhändertagandet få fortsätta i avvaktan på förvaltningsrättens beslut. Detta är i överensstämmelse med vad som gäller enligt 9 § LVU när förvaltningsrätten ska pröva en ansökan om beredande av vård (se även motsvarande reglering i 10 § lagen om psykiatrisk tvångsvård).

8.8 Handläggning av ansökan, överklagande och rätten till offentligt biträde

Förslag: En ansökan om fortsatt omhändertagandet ska handläggas enligt samma bestämmelser som gäller när ett beslut om omedelbart omhändertagande underställs förvaltningsrätten. Detta gäller även bestämmelserna om offentligt biträde och om överklagande av förvaltningsrättens dom.

Skälen för förslaget: I avsnitt 8.7 föreslås att förvaltningsrätten på ansökan av socialnämnden ska kunna medge att ett omedelbart omhändertagande fortsätter längre än fyra veckor från den dag då det verkställdes. Fråga är om det behövs någon särskild reglering rörande socialnämndens och domstolens handläggning av sådana ansökningar.

I ansökningsmålen kommer förvaltningsrätten i huvudsak att pröva samma frågor som den enligt gällande bestämmelser prövar i andra mål om omedelbart omhändertagande, med det tillägget att förvaltningsrätten i de nya ansökningsmålen också ska ta ställning till hur länge det omedelbara omhändertagandet ska få fortsätta. I LVU och lagen om allmänna förvaltningsdomstolar finns ett antal

särskilda bestämmelser som gäller för mål och ärenden om omedelbart omhändertagande.

Det föreskrivs för det första att förvaltningsrätten i mål om omedelbart omhändertagande är domför med en ensam lagfaren domare, om det inte är påkallat av särskild anledning att målet prövas av fullsuttan rätt (18 § andra och fjärde styckena lag [1971:289] om allmänna förvaltningsdomstolar). Vidare anges i 40 § LVU att ett beslut om omedelbart omhändertagande gäller omedelbart. Vid delgivning med enskild är det enligt 38 § LVU inte tillåtet att använda kungörelsedelgivning eller delgivning genom att stämmingsman lämnar handlingar till annan person (surrogatdelgivning) eller i anslutning till hemmet (spikning).

Det gäller för det andra ett särskilt krav på skyndsam handläggning (7 § andra stycket LVU). När socialnämnden underställer förvaltningsrätten beslutet om omedelbart omhändertagande ska förvaltningsrätten pröva beslutet så snart som det kan ske och senast inom en vecka från den dag då beslutet och handlingar kom in till domstolen. Undantag kan göras om det finns synnerliga hinder.

För det tredje finns det i LVU bestämmelser om barnets eller den unges ställning i mål och ärenden om omedelbart omhändertagande. I 36 § regleras barnets eller den unges rätt till information, rätt att få yttra sig och rätt att få sina åsikter och sin inställning beaktade. Vidare framgår att den som har fyllt 15 år har rätt att föra sin egen talan och att den som är yngre får höras i domstol förutsatt att han eller hon inte kan antas ta skada av det.

För det fjärde innehåller LVU föreskrifter om att ett offentligt biträde ska förordnas för den som åtgärden avser samt för dennes vårdnadshavare, om det inte måste antas att behov av biträde saknas (39 § första stycket LVU). Vidare gäller att ett gemensamt biträde ska förordnas om både den unge och dennes vårdnadshavare behöver ett offentligt biträde, under förutsättning att det inte finns motstridiga intressen mellan dem (39 § andra stycket LVU). Det är den domstol som handlägger målet som ska förordna offentligt biträde. I ärenden hos socialnämnd eller social distriktsnämnd förordnas offentligt biträde av förvaltningsrätten (39 § tredje stycket LVU). Enligt 36 § fjärde stycket är den som är förordnad som offentligt biträde, utan att samtidigt vara biträde för

vårdnadshavarna, den unges ställföreträdare utan särskilt förordnande.

Genom dessa bestämmelser säkerställs dels att mål om omedelbart omhändertagande kan avgöras snabbt, dels att den unges och vårdnadshavarnas rätt tas tillvara i processen. Dessa intressen gör sig gällande även när förvaltningsrätten ska pröva en ansökan om att det omedelbara omhändertagandet ska få fortsätta. Bedömningen blir därför att samma regler bör gälla för handläggning av en ansökan som när socialnämnden underställer förvaltningsrätten det ursprungliga beslutet om omedelbart omhändertagande.

Enligt 8 § LVU kan förvaltningsrätten förlänga den frist inom vilken socialnämnden måste ansöka om vård när det pågår ett omedelbart omhändertagande som beslutats enligt 6 §. Det anges i 41 § tredje stycket att förvaltningsrättens beslut om förlängd ansökningstid inte får överklagas. Fråga är om ett sådant överklagandeförbud bör gälla även i fråga om ett beslut om fortsatt omhändertagande enligt de bestämmelser som föreslås i denna promemoria.

Ett beslut om fortsatt omhändertagande enligt de nya bestämmelserna kan innebära att det omedelbara omhändertagandet fortsätter under relativt lång tid på grund av omständigheter som ligger utanför socialnämndens kontroll. Med hänsyn härtill bör det finnas samma rätts säkerhetsgarantier som vid förvaltningsrättens prövning av ett underställt beslut om omedelbart omhändertagande. Det ska således vara möjligt att överklaga förvaltningsrättens beslut avseende en ansökan om fortsatt omhändertagande på samma villkor som gäller för förvaltningsrättens beslut att fastställa det ursprungliga beslutet om omedelbart omhändertagande.

8.9 Det omedelbara omhändertagandet upphör

Förslag: Om det inte längre finns skäl för ett omedelbart omhändertagande ska socialnämnden besluta att omhändertagandet genast ska upphöra. Socialnämndens skyldighet att fatta sådana beslut ska komma till uttryck i den nya särskilda regleringen genom en hänvisning till 9 § tredje stycket i LVU.

Om socialnämnden fattar ett formellt beslut om att det omedelbara omhändertagandet inte ska upphöra, ska beslutet kunna överklagas.

Skälen för förslaget: Enligt 9 § tredje stycket LVU ska socialnämnden besluta att ett omedelbart omhändertagande genast ska upphöra om det inte längre finns skäl för det. Denna självklara regel bör gälla även för omedelbart omhändertagande som har beslutats enligt den nya särskilda regleringen. Detta bör åstadkommas genom en hänvisning i lagen. Den föreskriften kommer då att komplettera bestämmelserna om tidsfrister för omedelbart omhändertagande som föreslås i avsnitt 8.7, liksom bestämmelserna i Bryssel II-förordningen och i lagen om 1996 års Haagkonvention om att ett beslut om omedelbart omhändertagande ska sluta att gälla när den utländska behöriga myndigheten vidtar åtgärder av visst slag (se avsnitt 8.6).

Förvaltningsrättens handläggning av ett mål om omhändertagande enligt de nya bestämmelserna avslutas normalt i och med domstolens dom varigenom det underställda omhändertagandebeslutet fastställs eller upphävs. Om beslutet fastställs blir socialnämnden därefter med stöd av den föreslagna hänvisningen till 9 § tredje stycket skyldig att fortlöpande pröva om det omedelbara omhändertagandet ska bestå. Nämnden kan låta sitt ställningstagande i denna fråga komma till uttryck i ett formellt beslut. Om barnet eller vårdnadshavarna har begärt att omhändertagandet ska upphöra är det lämpligt att nämnden låter sitt ställningstagande få en sådan form.

Det föreskrivs i 41 § LVU att i de fall socialnämnden har beslutat om fortsatt vård med stöd av LVU får beslutet överklagas till förvaltningsrätten. Enligt 10 § LVU anses vården påbörjad när den unge på grund av ett beslut om omedelbart omhändertagande har placerats utanför sitt eget hem. I de fall socialnämnden fattar

ett formellt beslut om att ett omedelbart omhändertagande ska fortsätta, får beslutet anses vara ett beslut om att vården ska fortsätta, vilket kan överklagas enligt 41 § LVU. Det bedöms mot denna bakgrund inte föreligga behov av nya bestämmelser för att säkerställa att berörda enskilda ska kunna få frågan om upphörande av det omedelbara omhändertagande prövat i domstol.

8.10 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslag: De föreslagna författningsändringarna ska träda i kraft den 1 april 2018.

Bedömning: Några särskilda övergångsbestämmelser behövs inte.

Skälen för förslaget och bedömningen: Det huvudsakliga förslaget i denna promemoria är att det tydligare ska framgå av LVU att omedelbart omhändertagande kan ske i vissa internationella situationer. Med hänsyn till den tid som remittering och beredningen i Regeringskansliet oundvikligen tar i anspråk görs bedömningen att bestämmelserna kan träda i kraft tidigast under första halvan av nästa år. De nya bestämmelserna torde inte kräva några påtagliga anpassningar av berörda myndigheters verksamhet. Skäl att förskjuta ikraftträdandet av den anledningen finns alltså inte. Med hänsyn till att syftet med bestämmelserna är att skydda barn och unga som riskerar att fara illa framstår ett snabbt ikraftträdande som angeläget. Det föreslås därför att bestämmelserna ska träda i kraft den 1 april 2018.

Den nya regleringen kan läggas till grund för beslut om omedelbart omhändertagande från och med att bestämmelserna träder i kraft. Något behov av särskilda övergångsbestämmelser bedöms inte finnas.

9 Konsekvenser av förslagen

Bedömning: Genom förslagen säkerställs att socialnämnden snabbt kan ingripa i akuta situationer till skydd för barn och unga som vistas i Sverige. Vidare främjar förslagen en enhetlig rättstillämpning och förenklar socialnämndernas beslutsfattande.

Förslagen medför inte annat än marginella kostnadsökningar för domstolarna och kommunerna. Samma sak gäller statens kostnader för rättshjälp. Förslagen bedöms inte ha några konsekvenser för den kommunala självstyrelsen.

Skälen för bedömningen: Det ingår i uppdraget som ligger till grund för denna promemoria att analysera och redovisa konsekvenserna av lämnade förslag, samt att lämna förslag till den finansiering som förslagen föranleder.

Förslagen i promemorian innebär i huvudsak ett förtydligande av bestämmelserna i lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) såvitt gäller socialnämndens möjligheter att omedelbart omhänderta barn och unga i vissa internationella situationer. Därigenom säkerställs att socialnämnden i akuta lägen kan ingripa till skydd för varje barn och ung person som vistas i Sverige, oavsett hur stark anknytning han eller hon har till Sverige. Detta förtydligande är framförallt angeläget av humanitära skäl och ur ett barnskyddsperspektiv. Att behövliga ingripanden kan ske snabbt bidrar också till att förhindra brottslighet och kan ses som en del av det brottsförebyggande arbetet.

Den nya bestämmelsen om omedelbart omhändertagande innebär att socialnämnden får besluta om en sådan åtgärd i vissa internationella situationer. Bestämmelsen är, i likhet med den nuvarande regleringen, formulerad så att den ger befogenhet för

socialnämnden att fatta ett sådant beslut. Kommunerna påförs således inte någon ny skyldighet och förslaget bedöms därför inte påverka den kommunala självstyrelsen.

Den nya regleringen ska tillämpas i stället för nu gällande bestämmelser om omedelbart omhändertagande i vissa internationella situationer. Regleringen berör en begränsad grupp barn och unga. Enligt uppgifter som inhämtats från organisationen Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) verkar det typiskt under de senaste åren ha funnits ett eller ett par ärenden av aktuellt slag hos socialnämnden i de större kommunerna. Det kan förmodas att antalet ärenden varit något fler i Stockholm.

Det saknas närmare uppgifter om hur stor andel av de barn och unga som berörs av förslagen som är flickor och pojkar respektive kvinnor och män. Bedömningen görs dock att förslagen inte har några avgörande konsekvenser för jämställdheten mellan dessa grupper.

Beträffande de kostadsmässiga konsekvenserna av förslagen bör följande beaktas. Företrädare för SKL har uppgivit att det utifrån de kontakter organisationen haft med enskilda kommuner inte finns något som tyder på att socialnämnderna i landet för närvarande skulle avstå från att besluta om omedelbart omhändertagande i sådana fall som kommer att omfattas av den nya regleringen. Att nämnderna beslutar om omedelbart omhändertagande trots att rättsläget för närvarande är oklart stämmer överens med SKL:s rekommendationer.²⁶ Mot denna bakgrund verkar det osannolikt att den nya regleringen skulle leda till att antalet omedelbara omhändertaganden ökar i någon märkbar omfattning.

Kommunen har enligt socialtjänstlagen alltid det yttersta ansvaret för att skydda barn och unga som vistas i kommunen. Ett omedelbart omhändertagande enligt den nya regleringen ska normalt innebära att barnet eller den unge snabbt överförs till myndigheterna i hemvistlandet. Genom överföringen avslutas

---

²⁶ Se information med rubriken Felaktig tolkning av reglerna om omhändertagande av barn, publicerad på SKL:s webbplats den 5 oktober 2016. SKL ger där uttryck för att bestämmelserna om omedelbart omhändertagande behöver tydliggöras med avseende på ingripanden mot barn som har hemvist i en annan EU-medlemsstat. Samtidigt gör SKL bedömningen att sådana barn måste kunna omhändertas omedelbart med stöd av befintliga regler i väntan på ny lagstiftning.

socialnämndens ansvar för de sociala insatser som barnet eller den unge behöver. Ett ärende enligt den nya regleringen innebär därför inte i sig nödvändigtvis mer kostnader för kommunen än om barnet eller den unge i stället hade erbjudits andra sociala insatser.

En nyhet som följer av förslagen är att socialnämnden kan ansöka om att ett omedelbart omhändertagande ska få fortsätta längre än fyra veckor. Denna möjlighet ska socialnämnden bara behöva använda i undantagsfall. Hanteringen av dessa ansökningar kan därför inte förväntas medföra annat än försumbara kostnader för socialnämnderna och för domstolarna, liksom för statens kostnader för rättshjälp.

Genom de nya bestämmelserna blir regleringen avseende omedelbart omhändertagande tydligare, vilket förenklar beslutsfattandet hos socialnämnderna. Tydligheten skapar också bättre förutsättningar för en enhetlig och förutsägbar rättstillämpning, vilket bidrar till en effektiv handläggning hos nämnderna. Dessa omständigheter talar för att förslagen kan leda till vissa besparingar hos kommunerna och i någon mån även hos förvaltningsdomstolarna.

Mot den angivna bakgrunden görs sammantaget bedömningen att förslagen inte medför annat än marginella konsekvenser avseende kostnader för domstolarna och för kommunerna. Samma sak gäller statens kostnader för rättshjälp. Eventuella kostnadsökningar ryms därför inom befintliga ekonomiska ramar. Förslagen kan i övrigt inte antas ha några tydliga ekonomiska konsekvenser för myndigheter, landsting, företag eller andra enskilda.

10 Författningskommentar

10.1 Lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga

Omedelbart omhändertagande

6 § Socialnämnden får besluta att den som är under 20 år omedelbart *ska* omhändertas, om

1. det är sannolikt att den unge behöver beredas vård med stöd av denna lag, och

2. rättens beslut om vård inte kan avvaktas med hänsyn till risken för den unges hälsa eller utveckling eller till att den fortsatta utredningen allvarligt kan försvåras eller vidare åtgärder hindras.

Om socialnämndens beslut om omhändertagande inte kan avvaktas, får nämndens ordförande eller någon annan ledamot som nämnden har förordnat besluta om omhändertagande. Beslutet *ska* anmälas vid nämndens nästa sammanträde.

När socialnämnden har ansökt om vård med stöd av lagen, får även rätten besluta att den unge omedelbart *ska* omhändertas.

I 9 a–9 e §§ finns bestämmelser om omedelbart omhändertagande i vissa internationella situationer.

I paragrafen anges förutsättningarna för beslut om omedelbart omhändertagande och det erinras om bestämmelserna i 9 a–9 e §§ om omedelbart omhändertagande i vissa internationella situationer. Övervägandena finns i avsnitt 8.4.

Endast *fjärde stycket*, som innehåller en erinran om de särskilda bestämmelserna i 9 a–9 e §§, är nytt.

Omedelbart omhändertagande i vissa internationella situationer

9 a § 1 sådana internationella situationer då svenska domstolar inte är behöriga att besluta om beredande av vård tillämpas denna paragraf i stället för 6 § första stycket.

Socialnämnden får besluta att den som är under 20 år omedelbart ska omhändertas, om

- 1. den unge vistas i Sverige,*
- 2. det är sannolikt att den unge skulle ha kunnat beredas vård enligt denna lag om svenska domstolar hade varit behöriga, och*
- 3. åtgärder av behörig utländsk myndighet inte kan avvaktas med hänsyn till risken för den unges hälsa eller utveckling eller till att den fortsatta utredningen allvarligt kan försvåras eller vidare åtgärder hindras.*

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om villkoren för omedelbart omhändertagande, vilka ska tillämpas i vissa internationella situationer i stället för bestämmelserna i 6 § första stycket. Övervägandena finns i avsnitt 8.3 och 8.4.

I bestämmelsen anges de materiella kriterierna för ett beslut om omedelbart omhändertagande i de fall paragrafen är tillämplig i stället för 6 §. Socialnämnden har, som alla myndigheter, en underförstådd skyldighet att kontrollera sin egen behörighet att fatta beslut, även i internationellt hänseende. Frågan om internationell behörighet (domsrätt) regleras inte i lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). Denna fråga styrs av domsrättsreglerna i Bryssel II-förordningen och lagen om 1996 års Haagkonvention, samt av principer som utvecklats i praxis. Dessa regler innebär förenklat att en svensk socialnämnd är behörig att vidta interimistiska åtgärder i brådskande fall om barnet vistas här i landet.

I *första stycket* klargörs att paragrafen ska tillämpas i stället för 6 § första stycket i sådana fall då svenska domstolar och myndigheter saknar behörighet att besluta om vården av den unge. Det rör sig alltså om situationer då den internationella behörigheten att besluta om vården om den unge tillkommer en utländsk myndighet enligt gällande domsrättsregler, framförallt Bryssel II-förordningen och lagen om 1996 års Haagkonvention. Som framgår i avsnitt 5.2.3 och 5.3 medger dessa domsrättsregler i sådana fall att svenska socialnämnder beslutar om brådskande, interimistiska åtgärder för barn som vistas här i landet. Syftet med förevarande bestämmelse är att

förtydliga att det i svensk materiell rätt, det vill säga i LVU, finns stöd för att fatta sådana beslut.

Föreskrifterna i första stycket innebär att den aktuella paragrafen endast ska tillämpas om de svenska domstolarnas och myndigheternas internationella behörighet enligt gällande domsrättsregler är inskränkt till brådskande åtgärder. Paragrafen ska alltså inte tillämpas bara därför att det finns en internationell anknytning i ett ärende. Ett exempel på när svensk domsrätt är oinskränkt trots att det finns en tydlig internationell anknytning är omhändertagande av sådana barn som är att betrakta som "flyktingbarn" enligt domsrättsreglerna och som vistas i Sverige. Ett eventuellt beslut om omedelbart omhändertagande av ett sådant barn prövas enligt de vanliga bestämmelserna i 6 § första stycket trots den internationella anknytningen. I sådana fall kan socialnämnden följa upp det omedelbara omhändertagandet med en ansökan om beredande av vård till förvaltningsrätten, och det finns inget behov av den särskilda regleringen i 9 a–9 e §§. Om det i ett enskilt fall är tveksamt om 6 § första stycket eller 9 a § ska tillämpas kan socialnämnden ange alternativa grunder för sitt beslut om omedelbart omhändertagande.

I *andra stycket* anges kriterierna för beslut om omedelbart omhändertagande. Det krävs för det första att barnet eller den unge vistas i Sverige. Övriga kriterier är utformade med 6 § första stycket som förebild. Kriterierna har anpassats med hänsyn till att ett beslut om omedelbart omhändertagande med stöd av 9 a § inte kommer att följas av någon ansökan om beredande av vård till förvaltningsrätten. Det framgår således att frågan om den unges behov av vård i princip ska bedömas utifrån hypotesen att den svenska domsrätten är oinskränkt. Om det exempelvis i ett enskilt fall hade varit möjligt med ett omedelbart omhändertagande om den unge hade haft hemvist i Sverige, då ska det finnas motsvarande möjlighet så länge det är fråga om en ung person som vistas här i landet.

Begreppet "behörig utländsk myndighet" omfattar även en behörig utländsk domstol.

Kriteriet att "den fortsatta utredningen allvarligt kan försvåras" får vid tillämpningen av förevarande paragraf i praktiken en annan innebörd än motsvarande kriterium i 6 §, eftersom det vid omhändertagande enligt 9 a § inte är aktuellt för socialnämnden att

sammanställa någon ansökan om beredande av vård. Ett exempel på när förevarande kriterium kan ha betydelse är sådana situationer då socialnämnden har kvalificerade misstankar om att den unge behöver vård men nämnden behöver vidta utredningsåtgärder med stöd av ett omedelbart omhändertagande för att få klarhet i om misstankarna är befogade.

Vad gäller kriteriet att ”vidare åtgärder hindras” blir den typiska tillämpningen också något förändrad jämfört med 6 §. Kriteriet syftar här främst på sådana insatser som socialnämnden kommer att tillhandahålla under tiden det omedelbara omhändertagandet pågår. Det kan inträffa att socialnämnden förutser att den behöriga utländska myndigheten kommer att besluta om vissa insatser för den unga och att socialnämnden bedömer dessa åtgärder som nödvändiga och lämpliga. Om det finns en tydlig risk för att den unge kommer att göra sig otillgänglig för dessa åtgärder bör den risken kunna vara ett skäl för att besluta om omedelbart omhändertagande, om övriga förutsättningar är uppfyllda. Det faktum att en utländsk myndighet, snarare än den svenska socialnämnden eller förvaltningsrätten, kommer att vara den myndighet som beslutar om de aktuella insatserna bör inte vara ett hinder mot att beakta risken för att den unge håller sig undan. Ett sådant synsätt är i linje med de principer om ömsesidigt erkännande och samarbete som kommer till uttryck i Bryssel II-förordningen och 1996 års Haagkonvention.

9 b § För beslut enligt 9 a § tillämpas 6 § andra–tredje styckena, 7 § första–tredje styckena och 9 § andra–tredje styckena.

Bestämmelser finns också i lagen (2012:318) om 1996 års Haagkonvention och i rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000.

I paragrafen, som är ny, anges att vissa bestämmelser i 6, 7 och 9 §§ ska tillämpas för beslut enligt 9 a §. Vidare innehåller bestämmelsen en erinran om att det finns tillämpliga bestämmelser i Bryssel II-förordningen och i lagen om 1996 års Haagkonvention. Övervägandena finns i avsnitt 8.5, 8.6 och 8.9.

Det följer av hänvisningen i *första stycket* att flera av de bestämmelser som gäller för ett vanligt beslut om omedelbart

omhändertagande med stöd av 6 § också ska tillämpas för motsvarande beslut som fattas med stöd av 9 a §.

Detta gäller för det första bestämmelserna i 6 § andra–tredje styckena om att socialnämndens ordförande, annan ledamot av nämnden, och förvaltningsrätten kan besluta om omedelbart omhändertagande.

För det andra gäller det bestämmelserna i 7 § första–tredje styckena om att socialnämndens beslut om omedelbart omhändertagande ska underställas förvaltningsrättens prövning. När förvaltningsrätten efter underställning fastställer ett beslut om omedelbart omhändertagande enligt 9 a § avslutas målet normalt i och med förvaltningsrättens dom. Om socialnämnden återkommer med en ansökan om att det omedelbara omhändertagandet ska få fortsätta längre än fyra veckor enligt 9 d § kan ansökan hanteras i ett nytt mål hos domstolen.

För det tredje ska vid omedelbart omhändertagande enligt 9 a § bestämmelsen i 9 § andra stycket tillämpas. Den bestämmelsen innebär att ett beslut om omedelbart omhändertagande inte får verkställas om den unge är häktad.

För det fjärde medför hänvisningen till 9 § tredje stycket att socialnämnden ska besluta att ett omhändertagande genast ska upphöra om det inte längre finns skäl för omhändertagandet. Socialnämnden är skyldig att fortlöpande pröva om det omedelbara omhändertagandet ska bestå. Om nämnden låter sitt ställningstagande i denna fråga komma till uttryck i ett formellt beslut kan beslutet överklagas till förvaltningsrätten (se 41 § LVU och avsnitt 8.9). Ett beslut om att det omedelbara omhändertagandet ska upphöra kan vara föranlett av att sakförhållandena förändras eller att det kommer fram nya uppgifter i ärendet. Om en ung person som är omhändertagen fyller 20 år ska socialnämnden genast upphäva det omedelbara omhändertagandet, eftersom endast den som är under 20 år kan vara föremål för ett omedelbart omhändertagande enligt 9 a §.

I *andra stycket* erinras om att det finns tillämpliga bestämmelser i Bryssel II-förordningen och i lagen om 1996 års Haagkonvention. I dessa instrument finns dels bestämmelser om domsrätt, det vill säga bestämmelser som styr när svenska domstolar och myndigheter har internationell behörighet. Dels innehåller instrumenten flera andra föreskrifter som svenska domstolar och

myndigheter måste beakta vid omedelbart omhändertagande i ett ärende med internationell anknytning. Det rör sig bland annat om bestämmelser om samarbete med domstolar och myndigheter i andra länder, vilket kan ske genom centralmyndigheterna, och om erkännande och verkställighet av avgöranden av en behörig utländsk myndighet. Där finns också föreskrifter som innebär att ett svenskt beslut om omedelbart omhändertagande ska upphöra när den behöriga utländska myndigheten vidtar åtgärder i samma ärende. Bestämmelserna beskrivs närmare i avsnitt 8.6.

9 c § Om förvaltningsrätten fastställer socialnämndens beslut om omedelbart omhändertagande enligt 9 a § får omhändertagandet fortsätta högst fyra veckor från den dag då omhändertagandet verkställdes. Samma sak gäller om förvaltningsrätten själv har fattat ett sådant beslut.

I paragrafen, som är ny, anges hur länge ett omedelbart omhändertagande enligt 9 a § får fortsätta. Övervägandena finns i avsnitt 8.7.

Av bestämmelsen följer att ett omedelbart omhändertagande får pågå högst fyra veckor från den dag då omhändertagandet verkställdes. Enligt bestämmelserna i Bryssel II-förordningen och lagen om 1996 års Haagkonvention kommer det svenska beslutet om omedelbart omhändertagande att ersättas av det beslut som den behöriga utländska myndigheten fattar. Det är socialnämndens ansvar att ta kontakt med denna myndighet för att säkerställa skyddet om den unge. Kontakterna kan initieras genom Utrikesdepartementet som är svensk centralmyndighet enligt Bryssel II-förordningen och 1996 års Haagkonvention.

I enlighet med vad som föreskrivs i 9 d § finns det möjlighet för socialnämnden att ansöka om att ett omedelbart omhändertagande ska få fortsätta längre än fyra veckor.

9 d § På ansökan av socialnämnden får förvaltningsrätten medge att det omedelbara omhändertagandet fortsätter utöver den längsta tiden enligt 9 c §, om förutsättningarna för omedelbart omhändertagande enligt 9 a § fortfarande föreligger. Medgivande får lämnas för högst tre månader åt gången, räknat från den dag då domstolen meddelar beslut i frågan.

Socialnämnden ska i ansökan ange hur lång tid omhändertagandet enligt nämnden behöver fortsätta och vilka omständigheter som nämnden åberopar

till stöd för ansökan. Tillsammans med ansökan ska socialnämnden överlämna handlingarna i ärendet till förvaltningsrätten.

En ansökan enligt första stycket ska ha kommit in till förvaltningsrätten innan tiden för gällande beslut om omhändertagande har löpt ut. Har ansökan kommit in till förvaltningsrätten, får omhändertagandet fortsätta i avvaktan på förvaltningsrättens beslut. Om socialnämnden inte ansöker inom föreskriven tid eller om domstolen avslår ansökan, ska omhändertagandet upphöra omedelbart.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om att förvaltningsrätten på ansökan av socialnämnden kan medge att ett omedelbart omhändertagande fortsätter längre än fyra veckor. Övervägandena finns i avsnitt 8.7.

Enligt 9 c § får ett omedelbart omhändertagande som beslutats med stöd av 9 a § fortsätta högst fyra veckor från den dag då det verkställdes. Enligt *första stycket* i förevarande paragraf har socialnämnden möjlighet att ansöka hos förvaltningsrätten om att omhändertagandet ska få fortsätta längre. Förvaltningsrätten ska då pröva dels om det fortfarande finns skäl för det omedelbara omhändertagandet, dels hur länge det omedelbara omhändertagandet ska få fortsätta. Vad gäller den senare frågan bör domstolen beakta hur lång tid det kan förväntas ta innan den behöriga utländska myndigheten tar över ansvaret för den unge. Vidare bör domstolen beakta de grunder som socialnämnden anför till stöd det omedelbara omhändertagandet. Om den utredning som socialnämnden presenterar ger tydligt stöd för att den unge behöver vara omhändertagen kan förvaltningsrätten låta omhändertagandet fortsätta under en förhållandevis lång tid. Om det däremot finns ytterligare utredningsåtgärder som kan behöva vidtas av socialnämnden för att frågan om omedelbart omhändertagande ska kunna bedömas på ett tillförlitligt sätt, bör domstolen vara mer återhållsam. Samma sak gäller om det av annan orsak finns skäl för att inom kort tid underkasta ärendet en ny domstolsgranskning. Socialnämnden har alltid möjlighet att vid behov ansöka på nytt om ytterligare förlängning.

Enligt *andra stycket* är det socialnämndens uppgift att i ansökan ange hur lång tid omhändertagandet enligt nämndens mening behöver fortsätta. Eftersom det är en utländsk myndighet som har behörighet att slutligt råda över vården om den unge, kan det förväntas av socialnämnden att den skyndsamt identifierar denna

myndighet och inleder ett samarbete och informationsutbyte för att på bästa sätt ta tillvara den unges behov. Socialnämnden kan ta hjälp av den svenska centralmyndigheten (Utrikesdepartementet) för att etablera kontakt med den behöriga myndigheten. Utifrån vad som då framkommer bör socialnämnden kunna göra en motiverad uppskattning av hur länge det omedelbara omhändertagandet med stöd av LVU behöver gälla enligt nämndens bedömning. Det anges vidare i andra stycket att socialnämnden ska ange de omständigheter som nämnden åberopar till stöd för sin ansökan. Med detta avses såväl de omständigheter som utgör grund för det omedelbara omhändertagandet som de omständigheter som ligger till grund för nämndens bedömning av hur länge omhändertagandet behöver fortsätta. Socialnämnden har också en skyldighet att överlämna handlingarna i ärendet till förvaltningsrätten.

I *tredje stycket* förtydligas att en ansökan enligt första stycket måste göras innan fristen om fyra veckor enligt 9 c § har löpt ut. I annat fall upphör omhändertagandet omedelbart. Om förvaltningsrätten i samma ärende redan har medgett fortsatt omhändertagande innebär den aktuella bestämmelsen att den nya ansökan måste göras inom den av förvaltningsrätten medgivna tiden. Vidare förtydligas att omhändertagandet får fortsätta under tiden ansökan prövas samt att omhändertagandet upphör omedelbart om förvaltningsrätten avslår ansökan.

9 e § Förvaltningsrätten ska pröva en ansökan enligt 9 d § så snart det kan ske. Om det inte finns synnerliga hinder, ska prövningen ske inom en vecka från den dag då ansökan och handlingarna kom in till rätten.

I paragrafen finns bestämmelser om skyndsamt handläggning av ansökan om fortsatt omhändertagande och om tidsfrister för prövningen. Övervägandena finns i avsnitt 8.8.

I bestämmelsen åläggs förvaltningsrätten att handlägga en ansökan om fortsatt omhändertagande skyndsamt. Vidare föreskrivs att förvaltningsrätten ska pröva ansökan inom en vecka, såvida det inte finns synnerliga hinder. Det är samma krav som gäller enligt 7 § då domstolen prövar ett underställt beslut om omedelbart omhändertagande. Även om begreppet synnerliga hinder har samma innebörd här, kan det inträffa att sådant hinder uppkommer oftare i mål med internationella inslag. Hand-

läggningen kan fördröjas på grund av omständigheter som ligger utanför socialnämndens och förvaltningsrättens kontroll, exempelvis då kontakten med utländska myndigheter tar lång tid eller då handlingar som tillförs målet måste översättas. Förvaltningsrätten ska naturligtvis vidta alla rimliga åtgärder för att den föreskrivna fristen efterlevs.

10.2 Övriga författningsförslag

De nya bestämmelserna innebär att det finns två tillkommande kategorier av mål om omedelbart omhändertagande: mål som avses i 9 a § (omedelbart omhändertagande i vissa internationella situationer) och mål som avses i 9 d § (ansökan om fortsatt omhändertagande). När begreppet ”beslut om omedelbart omhändertagande” används utan någon närmare precisering i LVU eller i lagen om allmänna förvaltningsdomstolar är utgångspunkten att begreppet syftar på såväl mål enligt 6 § som mål enligt de nya bestämmelserna i 9 a § eller 9 d §. På några ställen i dessa lagar har det av tydlighets-skäl preciserats vilken eller vilka kategorier av mål som avses.

Utredningsuppdraget

Behov av utredning

Kommunens ansvar

Av 2 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) framgår att varje kommun svarar för socialtjänsten inom sitt område, och har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver. Socialtjänstlagen bygger på frivillighet och innebär att socialnämnden inte kan vidta åtgärder mot den enskildes vilja. Verksamheten ska bygga på respekt för den enskildes självbestämmanderätt och integritet.

Socialnämnden ska med särskild uppmärksamhet följa utvecklingen hos barn och unga som har visat tecken till en ogynnsam utveckling samt i nära samarbete med hemmen sörja för att barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt får det skydd och stöd som de behöver och, om barnets eller den unges bästa motiverar det, vård och fostran utanför det egna hemmet (5 kap. 1 § socialtjänstlagen).

Tvångsvård

Insatser till barn och unga ska i första hand ges på frivillig väg med stöd av socialtjänstlagen. Om detta inte är möjligt kan lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) bli tillämplig. LVU är en kompletterande lag till socialtjänstlagen och reglerar förutsättningarna för att tvångsvis vårda eller skydda den unge. LVU:s tillämpning är knuten till att den unge har ett vård- eller skyddsbehov, som inte kan tillgodoses med frivilliga lösningar.

Det är socialnämnden som ansöker om och förvaltningsrätten som beslutar om tvångsvård enligt LVU. I vissa situationer kan

dock socialnämnden ingripa akut utan att avvakta förvaltningsrättens beslut om vård. Enligt 6 § LVU får socialnämnden besluta att den som är under 20 år omedelbart ska omhändertas, om det är sannolikt att den unge behöver beredas vård med stöd av lagen, och rättens beslut om vård inte kan avvaktas med hänsyn till risken för den unges hälsa eller utveckling eller till att den fortsatta utredningen allvarligt kan försvåras eller vidare åtgärder hindras.

Bryssel II-förordningen

Ärenden och mål enligt LVU omfattas av rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000 (Bryssel II-förordningen). Förordningen är bindande och direkt tillämplig i alla EU:s medlemsstater utom Danmark.

I Bryssel II-förordningen regleras bl.a. vilket lands domstolar som är behöriga att vidta åtgärder. Med begreppet domstolar avses i Bryssel II-förordningen även andra nationellt behöriga myndigheter, t.ex. sociala myndigheter. Av artikel 8 framgår den allmänna behörighetsregeln att domstolarna i en medlemsstat ska vara behöriga i mål om föräldraansvar för ett barn som har hemvist i den medlemsstaten vid den tidpunkt då talan väcks.

Om talan som väcks vid en domstol i en medlemsstat avser ett fall som domstolen inte är behörig att ta upp enligt någon av behörighetsgrunderna i förordningen och en domstol i en annan medlemsstat är behörig enligt förordningen, ska den förstnämnda domstolen självant förklara sig obehörig (artikel 17).

Kommissionen presenterade den 30 juni 2016 ett förslag till en ny Bryssel II-förordning. Förslaget omfattar bl.a. behörighetsbestämmelserna, däribland de som gäller för interimistiska åtgärder. Förhandlingar pågår i rådet.

Interimistiska beslut

I artikel 20 i förordningen anges att bestämmelserna i förordningen inte ska hindra att domstolarna i en medlemsstat i brådskande fall vidtar interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, avseende

personer eller tillgångar i den staten i enlighet med medlemsstatens lagstiftning, även om en domstol i en annan medlemsstat är behörig att pröva målet i sak enligt förordningen.

Beslut om omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU är att jämställa med en sådan interimistisk åtgärd som avses i artikel 20 i förordningen.

1996 års Haagkonvention

Ärenden och mål enligt LVU omfattas även av den i Haag den 19 oktober 1996 dagtecknade konventionen om behörighet, tillämplig lag, erkännande, verkställighet och samarbete i frågor om föräldransvar och åtgärder till skydd för barn (1996 års Haagkonvention). Konventionen tillämpas mellan Sverige och de stater som har tillträtt konventionen. Bryssel II-förordningen har företrädare framför konventionen i de fall då barnet har hemvist i en EU-medlemsstat (förutom Danmark).

Av artikel 5 i 1996 års Haagkonvention framgår den allmänna behörighetsregeln att myndigheterna i den stat där barnet har sin hemvist är behöriga att vidta åtgärder för att skydda barnet och dess egendom. Den s.k. hemvistprincipen utgår från att den stat där barnet har sin hemvist har bäst förutsättningar att fatta beslut som rör barnet.

Interimistiska beslut

I 1996 års Haagkonvention finns jämförbara möjligheter till interimistiska åtgärder som i Bryssel II-förordningen.

Förslag till nya bestämmelser i LVU

Utredningen om tvångsvård för barn och unga konstaterar i sitt slutbetänkande (SOU 2015:71) att myndigheter och domstolar i en EU-medlemsstat, enligt Bryssel II-förordningen, är behöriga i mål om föräldransvar för ett barn, om barnet har hemvist i den medlemsstaten vid den tidpunkt då talan väcks. Om en myndighet eller domstol inte är behörig att ta upp ett mål enligt Bryssel II-

förordningen och en domstol i en annan medlemsstat är behörig, ska den förstnämnda domstolen självmant förklara sig obehörig.

Utredningen anför att myndigheter och domstolar i brådskande fall får vidta interimistiska åtgärder avseende en person som vistas i landet även om en myndighet eller domstol i en annan medlemsstat är behörig att pröva målet i sak. För att i Sverige kunna besluta om ett omedelbart omhändertagande ska båda förutsättningarna i 6 § LVU vara uppfyllda, dvs. det är sannolikt att den unge behöver beredas vård med stöd av lagen, och rättsens beslut om vård inte kan avvaktas med hänsyn till risken för den unges hälsa eller utveckling eller till att den fortsatta utredningen allvarligt kan försvåras eller vidare åtgärder hindras.

Enligt utredningen förutsätter således ett omedelbart omhändertagande enligt LVU fortsatt tvångsvård vilket kolliderar med Bryssel II-förordningen som utgår ifrån att den fortsatta vården ska beslutas och ges i hemlandet. Förutsättningen enligt 6 § 1 LVU är således inte uppfylld och svensk rätt tillhandahåller därmed inte någon möjlighet att fatta ett interimistiskt beslut trots att Bryssel II-förordningen ger möjlighet till det. Utredningen föreslår därför att det ska införas nya bestämmelser i LVU som möjliggör ett omedelbart omhändertagande enligt artikel 20 i Bryssel II-förordningen.

Synpunkter under remissbehandlingen

En majoritet av de remissinstanser som har yttrat sig i frågan är positiva till utredningens förslag. Flera allmänna förvaltningsdomstolar har dock påpekat att ett antal frågor inte berörs av utredningen, bl.a. frågan om den omhändertagne ska kunna utverka ett överklagbart beslut av socialnämnden i de fall ett omhändertagande drar ut på tiden samt om det ska föreligga rätt till offentligt biträde. Vidare anser Riksdagens ombudsmän (JO) att den rättsliga analys som utredaren har gjort, såsom den redovisas i betänkandet, är knapphändig. Bland annat hade det enligt JO:s mening varit värdefullt om det i betänkandet hade funnits en redovisning av underrättspraxis på området. JO efterlyser också en närmare analys av EU-domstolens avgörande när det gäller interimistiska beslut. JO framför även synpunkter på utformningen av utredningens lagförslag.

Avgörande från Kammarrätten i Stockholm

Kammarrätten i Stockholm beslutade den 21 april 2016 (mål nr 2740-16) att ett omedelbart omhändertagande skulle upphöra i fråga om ett barn som inte bedömdes ha hemvist i Sverige och som omfattades av Bryssel II-förordningen.

Kammarrätten konstaterade att ett omedelbart omhändertagande enligt LVU förutsätter att det är sannolikt att den unge behöver beredas vård med stöd av lagen.

Kammarrätten fann att förutsättningar enligt LVU för att besluta om ett omedelbart omhändertagande när barnet inte bedöms ha hemvist i landet saknades, trots att ett intermistiskt beslut hade kunnat fattas enligt Bryssel II-förordningen.

Kammarrättens avgörande överklagades till Högsta förvaltningsdomstolen, som beslutade att inte meddela prövningstillstånd. Kammarrättens avgörande står därmed fast.

Uppdraget

I uppdraget ingår att redogöra för och analysera de rättsliga förutsättningarna för att med stöd av LVU kunna omedelbart omhänderta barn och unga som vistas i Sverige men har hemvist utomlands.

Utredaren ska föreslå nödvändiga författningsändringar för att svenska myndigheter ska kunna besluta om omedelbart omhändertagande av barn som befinner sig i Sverige men har hemvist utomlands. De ändringar som föreslås ska avse situationer när Bryssel II-förordningen eller 1996 års Haagkonvention är tillämpliga. I denna del ingår att överväga och vid behov föreslå författningsändringar om tidsfrister för upphörande av ett omhändertagande, rätten till offentligt biträde samt handläggningen efter ett omhändertagande, t.ex. i de situationer då hemviststaten dröjer med att vidta behövliga åtgärder. Utredaren ska även analysera och redovisa om det är möjligt och lämpligt att låta förslaget omfatta unga som har fyllt 18 år och i så fall föreslå vilka åldersgrupper som ska omfattas.

Utredaren ska redogöra för lagstiftningen i ett urval andra EU-länder, däribland Finland, när det gäller frågan att omedelbart kunna omhänderta barn och unga som vistas i landet men som har

hemvist i något annat land. Utredaren ska även övergripande redovisa hur interimistiska beslut enligt artikel 20 i Bryssel II-förordningen hanteras i andra EU-länder.

Utredaren ska i sitt arbete följa den pågående omarbetningen av Bryssel II-förordningen i de delar som rör förutsättningarna för nationella myndigheter att vidta interimistiska åtgärder.

Vidare ska utredaren analysera och redovisa kostnadsmässiga och andra konsekvenser av lämnade förslag samt lämna fullständiga förslag till den författningsreglering och finansiering som förslagen föranleder.

Om utredaren under arbetets gång bedömer att det för att fullgöra uppdraget finns behov av att ta upp andra frågor som anknyter till förutsättningarna för omedelbart omhändertagande av barn, står det utredaren fritt att göra det.

Departementsserien 2017

Kronologisk förteckning

---

1. Elektronisk övervakning av kontaktförbud. Ju.
2. Åldersdifferentierat underhållsstöd och höjt grundavdrag för bidragsskyldiga föräldrar. S.
3. Genomförande av ICT-direktivet. Ju.
4. Sjukpenning i avvaktan på slutligt beslut. S.
5. Effektivare sanktioner i livsmedelskedjan m.m. N.
6. Förslag till lag om ersättning till personer som har fått ändrad könstillhörighet fastställd i vissa fall. S.
7. Kommunikation för vår gemensamma säkerhet. Uppdrag om en utvecklad och säker kommunikationslösning för aktörer inom allmän ordning, säkerhet, hälsa och försvar. Ju.
8. Kultursamverkan för ett Sverige som håller ihop. Framtida inriktning och utvecklingsmöjligheter för kultursamverkansmodellen. Ku.
9. Förstärkt rehabilitering för återgång i arbete. S.
10. ILO:s konvention om anständiga arbetsvillkor för hushållsarbetare. A.
11. Ändrade regler om retroaktivitet avseende efterlevandestöd. S.
12. Om förenklat beslutsfattande och särskilda boendeformer för äldre. S.
13. Skadeståndets bestämmande vid finansiell rådgivning. Fi.
14. Vissa ändringar i läkemedelslagen. S.
15. Ökat konsulärt skydd för unionsmedborgare och deras familjemedlemmar. Genomförande av direktiv (EU) 2015/637. UD.
16. Arbetsplatsinspektioner och höjd särskild avgift. Ju.
17. En ny lag om försäkringsdistribution. Fi.
18. Karensavdrag – en mer rättvis självrisk. S.
19. Anpassningar av de fastighetsrättsliga, associationsrättsliga, transporträttsliga och immaterialrättsliga författningarna till dataskyddsförordningen. Ju.
20. Regionalt utvecklingsansvar i Stockholms, Kalmar och Blekinge län. Fi.
21. Skyldighet för vissa offentliga funktionärer att anmäla innehav av finansiella instrument. Fi.
22. Utstationering och vägtransporter. A.
23. Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om personlig skyddsutrustning. Fi.
24. Skjutvapen och explosiva varor – Skärpta straff för de grova brotten. Ju.
25. Nya ungdomspåföljder. Ju.
26. En anpassning till dataskyddsförordningen – kreditupplysningslagen och några andra författningar. Ju.
27. Genomförande av säsongsanställningsdirektivet. Ju.
28. En anpassning till dataskyddsförordningen av dataskyddsbestämmelser inom Näringsdepartementets verksamhetsområde. N.
29. Utökade möjligheter till utbyte av läkemedel. S.
30. Ett entreprenörsansvar i bygg- och anläggningsbranschen. A.
31. Elektroniska fakturor vid offentlig upphandling. Fi.
32. Biologiskt mångfald och ekosystemtjänster. Kontrollstation 2016. M.
33. Anpassningar till dataskyddsförordningen av registerförfattningar inom Arbetsmarknadsdepartementets ansvarsområde. A.
34. Ändringar i bestämmelser om val till Sametinget. K.
35. Körkortslån. A.
36. En snabbare lagföring. Försöksprojekt med ett snabbförfarande i brottmål. Ju.

37. Frekventa och omfattande ärenden om utlämnande av allmän handling. Ju.
38. Livstidsstraff för mord. Ju.
39. Legitimation för hälso- och sjukvårdskuratorer. S.
40. Ändringar i vissa författningar inom Finansdepartementets ansvarsområde med anledning av EU:s dataskyddsreform. Fi.
41. En omarbetad domstolsdatalag. Anpassning till EU:s dataskyddsförordning. Ju.
42. Följdändringar till ny förvaltningslag. Ju.
43. Konsultation i frågor som rör det samiska folket. Ku.
44. Elmarknadslag. M.
45. En omarbetad utlänningsdatalag. Anpassning till EU:s dataskyddsförordning. Ju.
46. Kriminalvårdens datalag. Anpassning till EU:s dataskyddsförordning. Ju.
47. Utredningar avseende vissa skador och dödsfall. S.
48. Statistik på upphandlingsområdet. Fi.
49. Omedelbart omhändertagande av barn och unga i vissa internationella situationer. S.

Departementsserien 2017

Systematisk förteckning

Arbetsmarknadsdepartementet

- ILO:s konvention om anständiga arbetsvillkor för hushållsarbetare. [10]
- Utstationering och vägtransporter. [22]
- Ett entreprenörsansvar i bygg- och anläggningsbranschen. [30]
- Anpassningar till dataskyddsförordningen av registerförfattningar inom Arbetsmarknadsdepartementets ansvarsområde. [33]
- Körkortslån. [35]

Finansdepartementet

- Skadeståndets bestämmande vid finansiell rådgivning. [13]
- En ny lag om försäkringsdistribution. [17]
- Regionalt utvecklingsansvar i Stockholms, Kalmar och Blekinge län. [20]
- Skyldighet för vissa offentliga funktionärer att anmäla innehav av finansiella instrument. [21]
- Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om personlig skyddsutrustning. [23]
- Elektroniska fakturor vid offentlig upphandling. [31]
- Ändringar i vissa författningar inom Finansdepartementets ansvarsområde med anledning av EU:s dataskyddsreform. [40]
- Statistik på upphandlingsområdet. [48]

Justitiedepartementet

- Elektronisk övervakning av kontaktförbud. [1]
- Genomförande av ICT-direktivet. [3]
- Kommunikation för vår gemensamma säkerhet. Uppdrag om en utvecklad och säker kommunikationslösning för aktörer inom allmän ordning, säkerhet, hälsa och försvar. [7]
- Arbetsplatsinspektioner och höjd särskild avgift. [16]

- Anpassningar av de fastighetsrättsliga, associationsrättsliga, transporträttsliga och immaterialrättsliga författningarna till dataskyddsförordningen. [19]
- Skjutvapen och explosiva varor – Skärpta straff för de grova brotten. [24]
- Nya ungdomspåföljder. [25]
- En anpassning till dataskyddsförordningen – kreditupplysningslagen och några andra författningar. [26]
- Genomförande av säsongsanställningsdirektivet. [27]
- En snabbare lagföring. Försöksprojekt med ett snabbförfarande i brottmål. [36]
- Frekventa och omfattande ärenden om utlämnande av allmän handling. [37]
- Livstidsstraff för mord. [38]
- En omarbetad domstolsdatalog. Anpassning till EU:s dataskyddsförordning. [41]
- Följdändringar till ny förvaltningslag. [42]
- En omarbetad utlänningsdatalog. Anpassning till EU:s dataskyddsförordning. [45]
- Kriminalvårdens datalog. Anpassning till EU:s dataskyddsförordning. [46]

Kulturdepartementet

- Kultursamverkan för ett Sverige som håller ihop. Framtida inriktning och utvecklingsmöjligheter för kultursamverkansmodellen. [8]
- Ändringar i bestämmelser om val till Sametinget. [34]
- Konsultation i frågor som rör det samiska folket. [43]

Miljö- och energidepartementet

- Biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Kontrollstation 2016. [32]
- Elmarknadslag. [44]

Näringsdepartementet

- Effektivare sanktioner i livsmedelskedjan m.m. [5]
- En anpassning till dataskyddsförordningen av dataskyddsbestämmelser inom Näringsdepartementets verksamhetsområde. [28]

Socialdepartementet

- Åldersdifferentierat underhållsstöd och höjt grundavdrag för bidragskyldiga föräldrar. [2]
- Sjukpenning i avvaktan på slutligt beslut. [4]
- Förslag till lag om ersättning till personer som har fått ändrad könstillhörighet fastställd i vissa fall. [6]
- Förstärkt rehabilitering för återgång i arbete. [9]
- Ändrade regler om retroaktivitet avseende efterlevandestöd. [11]
- Om förenklat beslutsfattande och särskilda boendeformer för äldre. [12]
- Vissa ändringar i läkemedelslagen. [14]
- Karensavdrag – en mer rättvis självrisk. [18]
- Utökade möjligheter till utbyte av läkemedel. [29]
- Legitimation för hälso- och sjukvårdskuratorer. [39]
- Utredningar avseende vissa skador och dödsfall. [47]
- Omedelbart omhändertagande av barn och unga i vissa internationella situationer. [49]

Utrikesdepartementet

- Ökat konsulärt skydd för unionsmedborgare och deras familjemedlemmar. Genomförande av direktiv (EU) 2015/637. [15]

10

Svar på remiss avseende förslag till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om konsulentverksamheter D nr. 26261/2017, SN Dnr 2017:292

Beslut

Socialnämnden antar förslaget till svar som sitt eget och överlämnar det till Socialstyrelsen.

Sammanfattning

Socialstyrelsen önskar att socialnämnden svarar på förslaget till föreskrifter och allmänna råd om konsulentverksamheter. Svaret ska vara Socialstyrelsen tillhanda senast den 22 december 2017.

Socialnämnden i Botkyrka kommun tillstyrker förslaget till föreskrifter och allmänna råd om konsulentverksamheter. Socialnämnden är av uppfattningen att författningen behövs för att tydliggöra vilka krav som kan ställas på konsulentverksamheter samt att författningen ökar förutsättningarna för att ge placerade barn en trygg och säker vård.

2017-11-16

Dnr SN/2017:292

Referens
Jennifer Gavin, förvaltningsjurist

Mottagare
Socialnämnden

Svar på remiss avseende förslag till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om konsulentverksamheter D nr. 26261/2017, SN Dnr 2017:292

Förslag till beslut

Socialnämnden antar förslaget till svar som sitt eget och överlämnar det till Socialstyrelsen.

Sammanfattning

Socialstyrelsen önskar att socialnämnden svarar på förslaget till föreskrifter och allmänna råd om konsulentverksamheter. Svaret ska vara Socialstyrelsen tillhanda senast den 22 december 2017.

Socialnämnden i Botkyrka kommun tillstyrker förslaget till föreskrifter och allmänna råd om konsulentverksamheter. Socialnämnden är av uppfattningen att författningen behövs för att tydliggöra vilka krav som kan ställas på konsulentverksamheter samt att författningen ökar förutsättningarna för att ge placerade barn en trygg och säker vård.

Ärendet

I april 2017 infördes tillståndsplikt för att säkerställa att konsulentverksamheter¹ uppfyller socialtjänstlagens krav på god kvalitet och säkerhet. Vilka närmare krav som kan ställas på konsulentverksamheter specificeras dock inte i lag eller förordning. Mot bakgrund av detta inledde Socialstyrelsen under våren 2017 ett arbete med att utreda behovet av närmare föreskrifter avseende konsulentverksamheter.

Socialstyrelsens förslag till föreskrifter och allmänna råd om konsulentverksamheter avser att närmare precisera ramarna för de tillståndspliktiga konsulentverksamheterna. Reglerna innehåller bland annat ett generellt kompetenskrav på personal inom verksamheterna och ett tydliggörande råd kring vad som bör ingå i konsulentverksamhetens egenkontroll. Vidare specificer-

---

¹ Med konsulentverksamheter avses verksamheter, främst i form av privata utförare i aktiebolagsform, som främst rekryterar familjehem och jourhem och sedan förmedlar dessa till kommunerna i kombination med stöd och handledning från en konsulent.

2017-11-16

Dnr SN/2017:292

ras det i reglerna kring vad det stöd som konsulentverksamheterna ska ge till ett familjehem eller jourhem ska innehålla. Reglerna förväntas träda i kraft den 1 april 2018.

Socialnämndens synpunkter på förslaget

Bristen på familjehem gör att många kommuner idag är i stort behov av att använda sig av konsulentverksamheter. Trots de höga kostnaderna som generellt sett är förknippat med att anlita företagen har det visat sig att kvaliteten i konsultverksamheterna inte alltid lever upp till kraven. Därför ställer sig socialnämnden i Botkyrka kommun positiv till förslaget om föreskrifter och allmänna råd för konsulentverksamheter som syftar till att närmare specificera vilka krav som kan ställas på en konsulentverksamhet.

Förslaget innebär ett tillägg i form av att konsulentverksamheterna, inom ramen för sin egenkontroll, bör inhämta uppgifter om hur socialnämnden uppfattat att uppdraget utförts samt vad hemmen anser om stödet och handledningen. Socialnämnden i Botkyrka ser detta tillägg som positivt då det främjar syftet att säkra kvaliteten i verksamheterna.

Vidare innehåller förslaget generella kompetenskrav på de som arbetar inom verksamheterna. Redan idag finns det i 3 kap. 3 § andra stycket SoL ett krav på att personal ska ha lämplig utbildning och erfarenhet. Föreskrifterna specificerar dock närmare vad sådan lämplig utbildning och erfarenhet ska anses vara. Socialnämnden i Botkyrka kommun ställer sig positiv till ett förtydligande av kompetenskravet. Detta gör att socialnämnder inom ramen för upphandling kan sätta högre krav på personalens kompetens vilket även är ett led i att säkra kvaliteten i konsulentverksamheterna.

Författningsförslaget innehåller även rådet att konsulentverksamheterna, utöver den lagstadgade grundutbildningen, ska erbjuda hemmen utbildningsinsatser då specifika behov finns, exempelvis utbildning om en viss typ av funktionsnedsättning. Socialnämnden i Botkyrka kommun ställer sig positiv till att man i de allmänna råden tar hänsyn till och uppmuntrar sådana utbildningsinsatser.

Marie Lundquist
Socialchef

Expedieras till
Socialstyrelsen

Rättsavdelningen
Enheten för socialjuridik
Anna Giertz
anna.giertz@socialstyrelsen.se

Enligt sändlista

Remiss avseende förslag till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om konsulentverksamheter

Ni inbjuds att lämna synpunkter på Socialstyrelsens förslag till föreskrifter och allmänna råd med tillhörande konsekvensutredning.

Synpunkter på förslaget och konsekvensutredningen ska ha kommit in till Socialstyrelsen senast den **22 december 2017**. Vi är tacksamma för yttranden per e-post i Wordformat för att underlätta vårt arbete med att sammanställa svaren.

Remissvar skickas till socialstyrelsen@socialstyrelsen.se

Vänligen ange **diarienumret 26261/2017** i remissvaret.

Kontaktperson

Anna Giertz

Tel: 075-247 31 23

Med vänlig hälsning

Erik Höglund
Avdelningschef

Bilagor

- Sändlista
- Förslag – Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om konsulentverksamheter
- Konsekvensutredning

Rättsavdelningen
Enheten för socialjuridik
Anna Giertz
anna.giertz@socialstyrelsen.se

Sändlista

1. Kammarrätten i Göteborg
2. Förvaltningsrätten i Malmö
3. Förvaltningsrätten i Stockholm
4. Barnombudsmannen
5. Inspektionen för vård och omsorg, IVO
6. Regelrådet
7. Statens beredning för medicinsk och social utvärdering, SBU

8. Borlänge kommun
9. Botkyrka kommun
10. Eskilstuna kommun
11. Göteborgs stad
12. Helsingborgs stad
13. Jönköpings kommun
14. Linköpings kommun
15. Malmö stad
16. Mölndals stad
17. Norrköpings kommun
18. Sollentuna kommun
19. Trelleborgs kommun
20. Umeå kommun
21. Västerås kommun
22. Örebro kommun

23. Sveriges Kommuner och Landsting, SKL
24. Sveriges Akademikers Centralorganisation, SACO
25. Vision
26. Akademikerförbundet, SSR
27. Föreningen Sveriges Socialchefer, FSS
28. Vårdföretagarna, Almega
29. Svenska vård
30. FAMNA
31. Aleris
32. Attendo
33. Familjehemspoolen
34. Familjehemsstiftelsen

35. Familjehem Norr
36. Gryning Familjehemsvård
37. Humana AB
38. Stiftelsen Credo
39. Vårlyjus AB
40. Riksförbundet för förstärkt familjehemsvård, RFF
41. Familjehemscenter Östergötland
42. Allmänna barnhuset
43. Autism och aspergerförbundet
44. Familjevårdens Centralorganisation, FaCo
45. Barnens rätt i samhället, BRIS
46. Föreningen socionomer inom familjehemsvården, FSF
47. Maskrosbarn

Gemensamma författningssamlingen avseende hälso- och sjukvård, socialtjänst, läkemedel, folkhälsa m.m.

ISSN 2002-1054, Artikelnummer xxxxxxxx
Utgivare: Chefsjurist Pär Ödman, Socialstyrelsen

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om konsulentverksamheter;

**HSLF-FS
2018:xx**

Utkom från trycket
den xx xx 20xx

beslutade den xx xx 2018.

Socialstyrelsen föreskriver följande med stöd av 8 kap. 5 § socialtjänstförordningen (2001:937) och beslutar följande allmänna råd.

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas i verksamheter som har till uppgift att till socialnämnden föreslå familjehem och jourhem till barn samt som lämnar stöd och handledning till sådana hem som tar emot barn (konsulentverksamheter).

Ledningssystem

2 § Av Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete framgår att den som bedriver socialtjänst ansvarar för att det finns sådana processer och rutiner som behövs för att säkerställa att verksamheten uppfyller de krav som ställs i dessa föreskrifter.

Egenkontroll enligt 5 kap. 2 § SOSFS 2011:9

Allmänna råd

Egenkontrollen i konsulentverksamheten bör bl.a. omfatta insamling av uppgifter om

- hur familjehemmen och jourhemmen uppfattar det stöd och den handledning som har lämnats,

- hur socialnämnden uppfattar att konsulentverksamheten har samarbetat med nämnden och i övrigt utfört sitt uppdrag, och
- huruvida placeringar har avslutats oplanerat och orsakerna till det.

Kompetens

3 § Den personal i en konsulentverksamhet som föreslår familjehem och jourhem eller lämnar stöd och handledning till sådana hem ska ha

1. relevant högskoleutbildning,
2. relevant erfarenhet, och
3. personlig lämplighet.

Allmänna råd

Personalen bör ha kunskap om

- barns utveckling,
- de särskilda behov som placerade barn kan ha, och
- det regelverk på socialtjänstens område som är relevant.

Den personal som självständigt lämnar stöd och handledning bör ha en högskoleutbildning som omfattar minst 180 högskolepoäng och har en inriktning mot socialt arbete, socialpedagogik eller beteendevetenskap.

Introduktion och kompetensutveckling

4 § Den som bedriver konsulentverksamhet ska se till att personalen får den introduktion, handledning och kompetensutveckling som de behöver för att kunna utföra sina arbetsuppgifter.

Stöd och handledning

5 § Det stöd och den handledning som en konsulentverksamhet lämnar till ett familjehem eller jourhem ska syfta till att öka hemmets möjlighet att förstå och tillgodose behoven hos det barn som är placerat där.

Allmänna råd

**HSLF-FS
2018:xx**

Stödet kan omfatta vägledning, information, råd och motivation. I stödet kan även ingå utbildning, fortbildning samt möjlighet till erfarenhetsutbyte med andra familjehem eller jourhem.

Handledning bör vara strukturerad och ge familjehemmet eller jourhemmet möjlighet till reflektion och lärande.

Tillgänglighet till stöd och handledning

6 § Det ska finnas tillräckligt med personal i en konsulentverksamhet för att kunna lämna det stöd och den handledning som varje familjehem och jourhem behöver med utgångspunkt i det eller de uppdrag verksamheten har.

Denna författning träder i kraft den 1 april 2018.

Socialstyrelsen

OLIVIA WIGZELL

Anna Giertz

Rättsavdelningen
Anna Giertz
anna.giertz@socialstyrelsen.se

Enligt sändlista

Konsekvensutredning – förslag till föreskrifter och allmänna råd om konsulentverksamheter

1. Bakgrund

1.1 Allmänt om konsulentverksamheter

Konsulentverksamheterna har sin bakgrund i missbruksvården för vuxna på 1980-talet. En socialnämnd, en stiftelse eller en myndighet skapade självständigt eller i samarbete vad som kallades för *familjevårdsenheter* i syfte att rekrytera familjehem och sedan förmedla dessa hem till kommunerna i kombination med stöd och handledning från en konsulent.¹ Verksamheterna har genom åren benämnts på flera olika sätt, bl.a. ”förstärkta” eller ”konsulentstödda familjehemsverksamheter”.² Under 1990-talet etablerades liknande verksamheter inom den sociala barn- och ungdomsvården. I början av 2000-talet uppskattades antalet verksamheter inom barn- och ungdomsvården till 10–15 stycken. Branschen har därefter fortsatt att växa succesivt och utgörs idag främst av privata utförare i form av aktiebolag. År 2016 uppgav 96 procent av kommunerna att de anlitar konsulentverksamheter på något sätt, om än i varierande omfattning.³

I april 2017 infördes tillståndsplikt för konsulentverksamheter. I oktober 2017 hade cirka 220 företag ansökt om tillstånd hos Inspektionen för vård och omsorg, IVO. IVO har till dags dato inte fattat några beslut i dessa ärenden.

Enligt Socialstyrelsens statistik var cirka 11 000 barn placerade i familjehem eller jourhem i november 2016. I denna siffra saknas dock asylsökande barn eller barn som av annan anledning saknar svenskt personnummer.⁴ Det saknas statistik över hur många placerade barn som är placerade i hem som stöds av konsulentverksamheter. År 2009 angav dock Barnskyddsutredningen att uppskattningsvis 13 procent av samtliga placerade barn var placerade i konsulentstödda familjehem och jourhem.⁵

---

¹ *Det förstärkta familjehemmet*, Ds S 1981:17, se även *Boende utanför det egna hemmet – placeringsformer för barn och unga*, SOU 2014:3 s. 205.

² Hädanefter ”konsulentverksamheter”, i den bemärkelse som framgår av författningsförslaget.

³ *Marknaden för hem för vård eller boende för ensamkommande och andra barn och unga*, Konkurrensverkets rapportserie 2017:8, samt *Lag om stöd och skydd för barn och unga (LBU)*, SOU 2009:68 s. 437.

⁴ Socialstyrelsens statistik om socialtjänstinsatser till barn och unga 2015 och 2016, publicerad september 2017. Observera att endast barn med fullständigt personnummer omfattas av statistiken.

⁵ SOU 2009:68 s. 443.

1.1 Tillgång till familjehem och jourhem

Kommunerna ansvarar enligt 6 kap. 2 § socialtjänstlagen (2001:453), SoL, för att det finns tillgång till familjehem. Enligt Socialstyrelsens föreskrifter ska kommunerna kartlägga och analysera sitt behov av familjehem och planera för och vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa tillgången till hem som kan erbjuda vård som är trygg, säker, ändamålsenlig och präglad av kontinuitet.⁶

För att kunna hålla en hög kvalitet i familjehemsvården och kunna matcha barnet med ett passande familjehem behöver kommunerna ha många olika hem att välja mellan. Svårigheter kring rekrytering av familjehem har dock varit en återkommande fråga i flera utredningar av den sociala barn- och ungdomsvården.⁷ Även Myndigheten för vård- och omsorgsanalys har nyligen konstaterat att kommunerna har svårt att både hitta tillräckligt många familjehem och rätt sorts hem. Framför allt finns svårigheter med att hitta familjehem som klarar av placeringar av barn med stora eller specifika behov, till exempel barn som har allergier eller funktionsnedsättningar.⁸

1.2 Konsulentverksamheternas tjänster

Konsulentverksamheternas huvudsakliga funktion i familjehemsvården är att erbjuda hem som med förstärkt stöd och handledning kan ta emot barn och unga i behov av särskilt stöd. Det kan även röra sig om barn och unga som har behov av specifika behandlingsinsatser, men där placering på en institution inte bedöms lämplig. Det förstärkta stödet är främst avsett att minska risken för sammanbrott av placeringen och kan på så sätt möjliggöra familjehemsvård för fler barn och unga.

Verksamheterna själva uppger att kärnan i deras verksamheter är att de erbjuder stöd och handledning till jour- eller familjehemmet. Utöver detta erbjuder konsulentverksamheterna även andra tjänster, till exempel utredning av jour- och familjehem, utbildning av jour- och familjehem, avlastning till familjehem samt stöd eller insatser direkt till det placerade barnet. Eftersom det kan vara svårt för kommunerna att hitta jour- eller familjehem vänder sig kommunerna till konsulentverksamheterna för att få tillgång till hem. Detta var särskilt tydligt i samband med att det kom ett stort antal ensamkommande barn till Sverige under framförallt 2015. Under 2016 var ungefär hälften av barnen i konsulentstödda familjehem ensamkommande.⁹

Överhuvudtaget upplever kommunerna att bristen på familjehem är en viktig anledning till att de använder sig av konsulentverksamheter. Kommunerna behöver verksamheterna för att få tillgång till ett familjehem, även om placeringarna som sådana egentligen inte kräver något särskilt stöd.¹⁰

⁶ 3 kap. 1 § SOSFS 2012:11, Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om socialnämndens ansvar för barn och unga i familjehem, jourhem eller för vård eller boende.

⁷ SOU 2009:68 s. 405 samt SOU 2014:3 s. 22-23.

⁸ *Hittar vi hem? En kartläggning och analys av den sociala dygnsvården för barn och unga*, Myndigheten för vård- och omsorgsanalys, rapport 2016:5, s. 70-71.

⁹ Myndigheten för vård- och omsorgsanalys, rapport 2016:5 s. 79.

¹⁰ Myndigheten för vård- och omsorgsanalys, rapport 2016:5 s. 87-88, samt samtal med kommunrepresentanter.

2. Beskrivning av problemet och vad Socialstyrelsen vill uppnå

Tillståndsplikten infördes i april 2017 och motiverades med att barn och unga som placeras i familjehem eller jourhem befinner sig i en sårbar situation. Barnen kan också ha behov särskilt stöd. En verksamhet som ger stöd och handledning till familjehem kan på ett konkret sätt påverka vården och barnets situation. Med hänsyn till samhällets ansvar för barnens säkerhet och trygghet bedömdes tillståndsplikten som nödvändig för att säkerställa att konsulentverksamheterna uppfyller kraven på god kvalitet och säkerhet.¹¹

Enligt 3 kap. 3 § SoL ska insatser inom socialtjänsten vara av god kvalitet. Enligt 7 kap. 2 § SoL får tillstånd enligt 7 kap. 1 § SoL endast beviljas om verksamheten uppfyller kraven på god kvalitet och säkerhet. Vilka närmare krav som kan ställas på en konsulentverksamhet specificeras inte i lag eller förordning. I propositionen uttalades att detta kan regleras i andra föreskrifter än lag.

Mot denna bakgrund inledde Socialstyrelsen under våren 2017 ett arbete med att utreda behovet av föreskrifter avseende konsulentverksamheter. Underlaget har främst utgjorts av tidigare utredningar samt möten och andra kontakter med representanter för konsulentverksamheter, branschorganisationer, kommuner, Sveriges Kommuner och Landsting och IVO.¹²

Av underlaget framkommer bl.a. följande. Att ge stöd och handledning till familjehem är kvalificerade arbetsuppgifter som kräver kompetens och erfarenhet. Flera aktörer har också uttryckt att det finns ett behov av att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan konsulentverksamheterna och socialtjänsten. Vissa socialtjänster anser att de inte får tillräcklig insyn i vården eller att konsulentverksamheten ”styr” familjehemmet och placeringen. Det förekommer också att verksamheterna ger stöd och insatser direkt till barnen, utan att respektive socialnämnd har beslutat om det. Därtill kan kvaliteten i konsulentverksamheterna variera avsevärt, trots att det generellt sett är förknippat med höga kostnader att anlita företagen.

I tillsynen har IVO sett att konsulentstödda familjehem inte alltid utreds av kommunerna, utan att kommunerna helt eller delvis förlitar sig på den utredning som konsulentverksamheten har gjort. Barn har således placerats i hem som inte är utredda enligt gällande regler.¹³

2.1 Utrymmet för reglering

Socialstyrelsen bedömer att utrymmet för att reglera konsulentverksamheterna genom föreskrifter är relativt begränsat. Myndigheten har inte – förutom krav på kompetens – identifierat någon möjlighet att ställa krav kopplat till att konsulentverksamheterna föreslår familjehem och jourhem till socialnämnden. Det beror på att socialtjänstlagen pekar ut socialnämnden som ensamt ansvarig för

¹¹ Regeringens proposition 2016/17:59 *Trygg och säker vård för barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet*, s. 20-21.

¹² SOU 2009:68, SOU 2014:3, Myndigheten för vård- och omsorgsanalys, rapport 2016:5, Konkurrensverket 2017:8, samt möten med konsulentverksamheter, kommuner och branschorganisationer i maj-juni 2017.

¹³ *Barns rätt till familjehemsvård av god kvalitet*, IVO 2017-15. Se även JO-beslut - En kommun kan inte överlämna utredningsansvaret till ett privaträttsligt subjekt, eftersom utredningen utgör myndighetsutövning, JO 2598-2000 och 2617-2000.

vården i samband med att ett barn placeras i ett jour- eller familjehem. Det finns förvisso inga lagliga hinder mot att en konsulentverksamhet rekryterar och utreder familjehem och jourhem. Lagstiftningen ger dock inget utrymme för en kommun att avstå sitt utredningsansvar genom att hänvisa till en utredning som en konsulentverksamhet har gjort.¹⁴

Att lämna stöd och handledning till ett familjehem eller jourhem är en uppgift som socialnämnden enligt 2 kap. 5 § SoL får överlämna till en privat utförare. Socialstyrelsen bedömer därför att det som återstår att reglera ifråga om konsulentverksamheter är kvalitetskrav avseende viss kompetens samt krav avseende stöd och handledning. Samtliga regler i författningsförslaget baseras på verkställighetsbemyndigande avseende SoL och socialtjänstförordningen (2001:937), SoF.

2.2 Innehållet i reglerna

Författningen avser att närmare precisera ramarna för de tillståndspliktiga konsulentverksamheterna. Reglerna är endast tillämpliga på verksamheter som både rekryterar familjehem och jourhem samt ger stöd och handledning till sådana hem. En verksamhet som t.ex. enbart föreslår familjehem till en kommun omfattas inte av tillståndsplikt och inte heller av regelverket.¹⁵ I huvudsak omfattar författningsförslaget följande.

Ledningssystem och egenkontroll (2 § och allmänna råd till 5 kap. 2 § SOSFS 2011:9)

Inledningsvis anges i 2 § en hänvisning till föreskrifterna om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9) att verksamheterna ska ha de processer och rutiner som behövs för att säkerställa att verksamheten uppfyller de krav som ställs i författningsförslaget. Att en konsulentverksamhet ska ha ett ledningssystem enligt SOSFS 2011:9 gäller redan idag. I förslaget anges dock ett tillägg i form av allmänna råd till reglerna om egenkontroll enligt 5 kap. 2 § SOSFS 2011:9. Enligt de allmänna råden bör en konsulentverksamhet hämta in uppgifter om hur socialnämnden har uppfattat att uppdraget har utförts, vad jour- och familjehemmen tycker om stödet och handledningen samt om placeringar har avslutats oplanerat och i så fall, orsakerna till detta.

Kompetens (3 och 4 §§)

I verksamheterna ska det enligt 3 kap. 3 § andra stycket SoL finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet. Det rör sig dels om att föreslå familjehem och jourhem, vilket kan innefatta att verksamheten söker, bedömer och sen föreslår tilltänkta familjehem och jourhem till socialnämnden.¹⁶ Förslaget anger ett generellt kompetenskrav för personal som föreslår familjehem och jourhem såväl som för personal som ger stöd och handledning till hemmen. Personalen ska ha en högskoleutbildning som är relevant för arbetsuppgifterna. De ska också ha relevant erfarenhet och personlig lämplighet. Personalen bör även ha

¹⁴ 6 kap. 1 § samt 6 § andra stycket SoL. Se även JO-beslut - En kommun kan inte överlämna utredningsansvaret till ett privaträttsligt subjekt, eftersom utredningen utgör myndighetsutövning, JO 2598-2000 och 2617-2000.

¹⁵ Prop. 2016/17:59 s. 50.

¹⁶ Prop. 2016/17:59 s. 20

kunskap om barns utveckling, de särskilda behov som placerade barn kan ha samt kunskap om relevanta regelverk inom socialtjänsten.

Personal som självständigt ger stöd och handledning bör enligt ett allmänt råd ha en högskoleutbildning som omfattar minst 180 högskolepoäng och som har en inriktning mot socialt arbete, socialpedagogik eller beteendevetenskap. Motivet är att stödet och handledningen på ett konkret sätt kan påverka vården i familjehemmet och barnets situation. Familjehem och jourhem tar emot barn i olika åldrar och med skiftande problem, t.ex. beteendeproblem eller anknytningsproblem. Barnen kan ha varit utsatta för våld eller leva i riskzonen för att utveckla missbruk. Den som ska ge stöd och handledning behöver därför fördjupade teoretiska kunskaper och praktiska erfarenheter. Ett adekvat stöd förutsätter också att den som ger stödet och handledningen självständigt kan identifiera problem, formulera och komma med förslag till lösningar i dialog med andra. Socialstyrelsen bedömer att en utbildning som motsvarar det allmänna rådet bäst kan motsvara dessa krav.

Den som bedriver konsulentverksamhet ska enligt 4 § i förslaget se till att personalen får den introduktion, handledning och kompetensutveckling som de behöver för att utföra sina arbetsuppgifter.

Stöd och handledning samt tillgänglighet (5 och 6 §§)

Författningsförslagets 5 § anger att stödet och handledningen ska syfta till att ge familjehemmet eller jourhemmet en ökad möjlighet att förstå och tillgodose det placerade barnets behov. I det allmänna rådet beskrivs att stödet kan omfatta vägledning, information, råd och motivation. I stödet kan det även ingå utbildning, fortbildning samt möjlighet till erfarenhetsutbyte med andra familjehem eller jourhem. Handledningen bör vara strukturerad och ge familjehemmet eller jourhemmet möjlighet till reflektion och lärande. Utbildning enligt det allmänna rådet till 5 § avser inte den grundutbildning som är lagstadgad i 6 kap. 6 c § SoL. Det avser istället situationen när det uppstår behov av en specifik utbildningsinsats till familjehems- eller jourhemsföräldrarna. Det kan t.ex. vara en utbildning om en viss typ av funktionsnedsättning.

Kontinuerligt stöd anses viktigt för att familjehem och jourhem ska kunna ge barnet en god vård och fostran, och minska risken för oplanerade avbrott. I början av en placering kan behovet av stöd antas vara större men därefter kan behovet skifta beroende på hur placeringen fortlöper. Enligt 6 § i författningsförslaget ska det finnas tillräckligt med personal i konsulentverksamheten för att lämna det stöd och den handledning som varje hem behöver. Tillgängligheten till personal ska också ha sin utgångspunkt i hur många och vilken typ av uppdrag som verksamheten har.

3. Alternativa lösningar och effekter om ingen reglering kommer till stånd

Socialstyrelsen bedömer att det finns ett behov att tydliggöra vilka krav som ska ställas på en konsulentverksamhet ifråga om kompetens. Att vägleda med hjälp av t.ex. ett kunskapsstöd skulle inte ge en tillräckligt tydlig styrning och riskera att leda till en alltför skiftande kompetensnivå i verksamheterna. Bindande regler skapar en större säkerhet för de som avser att starta en ny konsulentverksamhet,

och reglerna kan underlätta tillståndsgivning och tillsynen av verksamheterna. Reglerna kan således bidra till en större förutsebarhet för verksamheterna själva och för kommunerna som upphandlar tjänsterna. Ytterst kan ett bindande regelverk bidra till god kvalitet i verksamheterna vilket leder till att barn som placeras i konsulentstödda familjehem och jourhem får en sådan god vård och fostran som de har rätt till.

4. Berörda av regleringen

Konsulentverksamheter, kommuner, familjehem, jourhem samt barn som placeras i familjehem eller jourhem.

5. Barnkonsekvensanalys och jämställdhet

Reglerna medför tydligare krav på konsulentverksamheternas kompetens. Genom författningsförslaget stärks förutsättningarna för att lämpliga familjehem och jourhem rekryteras. Förslaget syftar även till att säkra kvaliteten i det stöd som hemmen får, vilket i sin tur kan bidra till en säkrare och tryggare vård för barn som placeras i konsulentstödda hem. Socialstyrelsen bedömer att förslaget är könsneutralt och har inte identifierat några särskilda konsekvenser av förslaget som kan antas påverka jämställdheten. Förslaget kan dock öka förutsättningar för att ge alla familjehemsplacerade barn - oavsett kön - en trygg och säker vård.

6. Bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Socialstyrelsen får enligt 8 kap. 5 § SoF vidare meddela ytterligare föreskrifter om verkställigheten av SoL och SoF. I detta författningsförslag har myndigheten enbart använt sig av detta verkställighetsbemyndigande.

7. Kostnadsmässiga konsekvenser av förslaget

För beräkningarna av de kostnadsmässiga konsekvenserna har Socialstyrelsen hämtat statistik från två rapporter; Myndigheten för vård- och omsorgsanalys (Vårdanalys) ”Hittar vi hem?” En kartläggning och analys av den sociala dygnsvården för barn och unga (2016:5) samt Konkurrensverkets rapport ”Marknaden för hem för vård eller boende för ensamkommande och andra barn och unga” (2017:8).

Vårdanalys genomförde två enkätundersökningar under hösten 2016. En enkät gick ut till samtliga kommuner och svarsfrekvensen blev 64 procent. Den andra enkäten skickades till 323 konsulentverksamheter som hade identifierats i kartläggningen. Svarsfrekvens från verksamheterna var endast 40 procent.

Socialstyrelsen har använt uppgifter från nämnda rapporter för beräkning av antalet och storleken på verksamheterna samt utbildningsnivån för de anställda konsulenterna. Utöver detta har Socialstyrelsen inhämtat kompletterande information från Vårdföretagarna samt tre olika konsulentverksamheter. Storleken på dessa företag är:

- Litet – 3 konsulenter och 25 familjehem.
- Medelstort – 16 konsulenter och 6 placeringar per konsulent.
- Stort – 60 konsulenter och 500 familjehem.

7.1 Antal och storlek på företagen

Antalet konsulentverksamheter uppskattades i Konkurrensverkets undersökning i mars 2017 till cirka 340 stycken. Merparten av dem bedrivs i aktiebolagsform och har få anställda. De flesta konsulentverksamheter har färre än fem anställda oavsett driftsform. Det är relativt många av företagen som inte har några anställda alls.¹⁷

Marknaden för konsulentverksamheter är dock rörlig och det är därför svårt att med säkerhet säga hur väl siffrorna fortfarande stämmer överens med hur situationen ser ut hösten 2017. Företag kan både ha avvecklat sin rörelse eller ha blivit uppköpta av en annan verksamhet.

Nedanstående tabell visar fördelningen av konsulentverksamheter, juridisk form, mars 2017.

Driftsform	Antal
Aktiebolag	311
Ekonomisk förening	4
Enskild firma	5
Handelsbolag	5
Ideell förening	1
KOF*	1
Stiftelse	9

Källa: Konkurrensverket rapport 2017:8. * Kommunsamverkan Cura Individutveckling i Blekinge

7.2 Beräkning av kostnader

Kostnaderna för förslaget kommer enbart påverka privata verksamheter. Innehållet i reglerna och motivering till dem redogörs för under avsnitt 2.2. Socialstyrelsen har enbart gjort kostnadsmässiga beräkningar av de bestämmelser i författningsförslaget som bedömts kunna påverka företagens kostnader. Dessa redovisas nedan.

I exempelberäkningarna nedan utgår Socialstyrelsen från följande personalkategorier.

Personalkategori	Månadslön kr (ej påslag av sociala avgifter)	Månadslön kr (med påslag av sociala avgifter)	Timlön kr (inkl. sociala avgifter)
Enhetschef vård/omsorg, privat sektor	45 500	59 796	374
Socionom, privat	35 200	46 260	289
Behandlingsassistent	25 700	33 775	211
Kvalitetssamordnare	44 700	58 745	367

Källa: Statistiska centralbyråns lönedatabas, 2016 års löner

¹⁷ Konkurrensverket rapport 2017:8.

Egenkontroll (Allmänna råd till 5 kap. 2 § SOSFS 2011:9)

Det följer av SOSFS 2011:9 att den som bedriver socialtjänst ansvarar för att det finns ett ledningssystem för verksamheten. Med stöd av ledningssystemet ska verksamheten planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten. Kraven som anges i ledningssystemföreskriften gäller sedan tidigare för den som bedriver konsulentverksamhet. Den som bedriver konsulentverksamhet ska således redan idag utöva egenkontroll enligt 5 kap. 2 § SOSFS 2011:9. I aktuellt författningsförslag specificeras dock vilka uppgifter som bör samlas in i egenkontrollen i en konsulentverksamhet.

Socialstyrelsen har via kontakterna med tidigare nämnda konsulentverksamheter fått bekräftat att företagen arbetar med egenkontroll i syfte att säkra kvaliteten i verksamheten. Konsulentverksamheterna uppger bl.a. följande. De arbetar redan idag med att samla in uppgifter, dokumentera och föra vidare information internt och externt. Nedan beskrivs och beräknas den administrativa merkostnaden som kan anses följa av det nya allmänna rådet i författningsförslaget.

Konsulentverksamheterna uppskattar att dokumentation i samband med ett besök som görs varje eller varannan vecka i ett jour- eller familjehem tar 20 minuter. Informationen från besöket om stöd och handledning till familjehemmet journalförs i ett elektroniskt system. Den administrativa kostnaden för dokumentationen av en konsulent som är socionom, med en månadslön om 35 200 kr och med påslag om sociala avgifter enligt Skatteverket om 31,42 procent, blir 102 kr för de 20 minuterna.

Konsulentverksamheten gör en uppföljning när en placering har pågått i uppskattningsvis åtta veckor. Fokus vid denna uppföljning är hur familjehemmet upplever verksamhetens stöd och handledning. Denna uppföljning dokumenteras av en konsulent (socionom) och uppskattningsvis tar dokumentationen 30 minuter, vilket medför en administrativ kostnad om 153 kr per uppföljningssamtal. Uppföljningssamtal sker vanligtvis 1-2 gånger per år med varje familjehem. Tidsintervallerna när uppföljningssamtalen sker kan dock se olika ut, beroende på om det rör sig om ett nyrekryterat jour- eller familjehem och vilka arbetsätt som används i verksamheten.

Återkoppling från konsulentverksamheten till socialnämnden kan se olika ut. Ett sätt som beskrivs är att konsulentverksamheterna skriver en sammanfattning om uppdraget som skickas till socialnämnden en gång per månad. Denna sammanfattning avser endast hur arbetet med stöd och handledning till varje familjehem fortlöper. Tidsåtgången för denna dokumentation och informationsöverföring uppskattas till 15 minuter per familjehem och uppdrag för en konsulent (socionom) till en administrativ kostnad om 77 kr.

Sammantaget uppskattas att en konsulent (socionom) som har ansvar för sex placeringar arbetar en dag (åtta timmar) per månad med dokumentation och journalföring som är kopplat till egenkontroll. Den administrativa kostnaden per år blir 2 313 kr*12 månader lika med 27 756 kr per konsulent.

Om en placering har avslutats oplanerat, så kallade sammanbrott, dokumenteras orsaken i verksamhetens journalsystem samt information om det stöd som familjehemmet erhåller. Verksamheten har också möte med socialnämnden kring händelsen. Vid ett sådant möte med socialnämnden deltar vanligtvis en

konsulent och verksamhetschefen. Uppskattningsvis tar en uppföljning avseende ett oplanerat avslut 8 timmar. Den administrativa kostnaden för dokumentation samt möte med socialnämnd blir totalt 5 303 kr för dessa två personalkategorier. En del konsulentstödverksamheter organiserar sig på annat sätt och involverar exempelvis en kvalitetssamordnare eller liknande i samband med att en placering avslutas oplanerat. Lön för en kvalitetssamordnare är enligt Statistiska centralbyråns (SCB) lönedatabas 44 700 kr. Med påslag om sociala avgifter enligt Skatteverket om 31,42 procent blir månadslönen 58 745 kr. Den totala administrativa kostnaden för ett möte med de tre angivna personalkategorierna blir då istället 8 240 kr.

De tre olika konsulentverksamheterna uppger att de arbetar systematiskt med sin dokumentation så att den kan ligga till grund för eget lärande och verksamhetsstatistik. Alla tre företag diskuterar informationen i egenkontrollen på personalträffar/APT eller liknande möten varje vecka samt i samband med planeringsdagar. Den sammanlagda kostnaden för de veckovisa mötena à två timmar för ett litet företag med tre konsulenter, verksamhetschef samt kvalitetssamordnare blir 3 217 kr och på ett år (52 veckor) en administrativ kostnad om 167 232 kr.

Kompetens (3 §)

Konsulenternas utbildningsbakgrund framgår i rapporten från Vårdanalys. I rapporten anges att enkätsvaren avser totalt 700 konsulenter.¹⁸

Av 700 konsulenter har 49 procent en socionomexamen och 19 procent har en annan universitets- eller högskoleexamen med social inriktning. En grupp av konsulenterna, 6 procent, utgörs av legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal, t.ex. psykolog, sjuksköterska eller dietist, och 9 procent har en annan universitets- eller högskoleexamen. Resterande 17 procent av konsulenterna har antingen enbart gymnasieutbildning, eller en eftergymnasial utbildning (oftast yrkesutbildning i någon form), eller en annan utbildningsbakgrund än de redan nämnda.

Utöver detta har Socialstyrelsen inhämtat ytterligare information från tre olika företag genom telefonsamtal. Kontakterna med företagen bekräftar bilden av att en majoritet av konsulenterna är socionomer eller har en liknande utbildningsbakgrund.

För de företag som idag inte har konsulenter som har universitets eller högskoleutbildning kan författningsförslaget medföra en ökad lönekostnad. Socialstyrelsen gör en beräkning av vad det skulle kosta om de 17 procent som inte innehar någon universitets- eller högskoleutbildning skulle få en månadslön som motsvaras av vad en socionom eller annan person med högskoleutbildning har i privat verksamhet.

Ett antagande görs om att de konsulenter som är anställda idag, och som saknar högskoleutbildning, har en lön motsvarande en behandlingsassistent. En behandlingsassistent har enligt SCB:s lönestatistik 2016 en lön om 25 700 kr. Med påslag om sociala avgifter om 31,42 procent för privata företag enligt Skatteverket blir månadslönen 33 775 kr. Lön för en socionom inom privat verksamhet är enligt SCB:s lönestatistik 35 200 kr. Med påslag om sociala avgifter om 31,42 procent för privata företag enligt Skatteverket blir månadslönen 46 260

¹⁸ Myndigheten för vård- och omsorgsanalys, rapport 2016:5 s. 85-86.

kr. Differensen mellan den angivna månadslönen för en socionom och en behandlingsassistent är således 12 485 kr. Av totalt 700 konsulenter blir det 119 konsulenter (17 procent) som saknar universitets- eller högskoleutbildning. Det skulle medföra en merkostnad i ökade lönekostnader för företagen på 1 485 703 kr.

Socialstyrelsen vill dock betona att det inte med säkerhet går att säga hur kravet på högskoleutbildning i förslaget kan komma att påverka företagens kostnader. Det saknas till exempel statistik över vad konsulenter utan högskoleutbildning har för lön idag. Ovan gjorda räkneexempel är således endast ett förenklat sätt att beskriva ett möjligt utfall.

Introduktion, handledning och kompetensutveckling (4 §)

I vilken omfattning en nyanställd person behöver introduktion beror bl.a. på vilken utbildning och erfarenhet personen har sedan tidigare. Vilka kostnader som detta kan medföra beror också på i vilken omfattning företaget redan arbetar med introduktion för nyanställda i form av t.ex. checklistor/manualer, samt vilka rutiner som finns tillgängliga. Socialstyrelsen har gjort några olika exempelberäkningar som visar vilka administrativa kostnader som kan vara aktuella vid introduktion, handledning och kompetensutveckling för personal i en konsulentverksamhet.

En generell introduktion om verksamheten lämnas till en nyanställd konsulent av en verksamhetschef à fyra timmar till en administrativ kostnad om 2 652 kr. Ett annat exempel är att en nyanställd konsulent får en introduktion i arbetet genom att konsumenten går bredvid en erfaren kollega första tiden och bl.a. följer med vid besök i familjehemmen. Om en erfaren konsulent har sex pågående placeringar och en nyanställd följer med på dessa möten à två timmar blir det totalt 24 timmar för båda konsulenterna (socionomer), vilket medför en administrativ kostnad på sammanlagt 6 939 kr.

I samtal med det lilla företaget beskrivs två utbildningar som varje nyanställd konsulent ska genomgå, om inte dessa kunskaper finns sedan tidigare. Dessa två utbildningar omfattar vardera åtta heldagarsutbildning. Till dessa grundutbildningar finns även ytterligare fördjupningar av utbildningen som kan genomföras vid behov. Den administrativa kostnaden för att en konsulent är frånvarande från arbetsplatsen åtta arbetsdagar vid två olika tillfällen blir 128 timmar, vilket medför en engångskostnad per konsulent (socionom) på 36 992 kr. Utöver denna kostnad kan det tillkomma eventuella kursavgifter, beroende på om utbildningen är avgiftsfri eller inte.

I de verksamheter som Socialstyrelsen har fått uppgifter från framgår det att ett sätt att introducera alternativt handleda sin personal är att en konsulent (socionom) har ett uppföljningssamtal tillsammans med verksamhetschefen à två timmar till en administrativ kostnad om totalt 1 326 kr.

Handledning för personalen i en konsulentverksamhet kan ske på olika sätt. En verksamhet kan behöva köpa in denna tjänst externt, andra företag sköter detta inom sin verksamhet genom t.ex. arbetsplatsträffar och andra typer av möten. Kostnaderna för detta kan följaktligen variera beroende på hur det görs och i vilken omfattning handledning behövs.

Tillgänglighet till stöd och handledning (6 §)

Socialstyrelsen bedömer att författningsförslaget inte kommer att medföra några nya kostnader när det gäller stöd och handledning som en konsulentverksamhet lämnar till jour- och familjehem. Detta arbete utförs redan idag och de konsulentverksamheter som Socialstyrelsen har haft kontakt med uppger att tillgängligheten i stödet och handledningen utgår från socialnämndens uppdrag och hemmens behov. Företagen beskriver att de regelbundet lämnar stöd till familjehemmen, t.ex. varje eller varannan vecka. Handledning lämnas oftast månadsvis, men det kan justeras utifrån hur behoven ser ut. Företagen har också ofta en jourtelefon dit jour- och familjehemmen kan ringa om det uppstår akuta problem. Det innebär oftast att en konsulent finns tillgänglig per telefon under kvällar, nätter och helger. Detta ansvar kan t.ex. fördelas enligt schema i personalgruppen och ofta utgår inte lönetillägg, utan personalen anses kompenseras genom sin grundlön.

8. Påverkan på konkurrensförhållanden

Författningsförslaget innehåller inte några krav som direkt kan anses påverka företagens möjligheter att konkurrera på lika villkor. Företagen kan i första hand påverkas av hur kommunerna köper deras tjänster. Detta sker både genom ramavtal och direktupphandlingar. Det vanligaste är att kommunerna köper tjänsterna genom direktupphandling (47 procent), endast cirka 25 procent av företagen uppger att de får merparten av sina uppdrag efter annonserad upphandling. Företagen har de senaste åren haft en god tillväxt och hög lönsamhet. Företagens försäljning av tjänster ökade markant under år 2015, och fortsatte att öka år 2016 om än i lägre takt.¹⁹ Författningsförslaget kan bidra till att öka tydligheten kring vad som krävs för att bedriva konsulentverksamhet och förbättra förutsättningarna för verksamheterna att konkurrera på lika villkor.

9. Särskilda hänsyn till små företag

Majoriteten av de berörda företagen är små, mer än 90 procent av konsulentverksamheterna har färre än fem anställda. Vid utformningen av reglerna angående personalens kompetens har Socialstyrelsen bedömt att det funnits utrymme för att ta hänsyn till företagens storlek. En liten verksamhet med få anställda skulle sannolikt ha svårare att uppfylla ett högre kompetenskrav om kravet skulle ställas både på personal som föreslår jour- och familjehem och personal som lämnar stöd och handledning till sådana hem. Det allmänna rådet om minst 180 högskolepoäng med inriktning mot socialt arbete, socialpedagogik eller beteendevetenskap omfattar därför enbart den personal som självständigt lämnar stöd och handledning till jour- och familjehem. I övrigt har Socialstyrelsen bedömt att det inte har varit möjligt eller motiverat att ta särskild hänsyn till små företag.

---

¹⁹ Konkurrensverket rapport 2017:8.

10. Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Författningsförslaget bedöms överensstämma med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till den Europeiska unionen.

11. Överväganden enligt 14 kap. 3 § regeringsformen

Socialstyrelsen bedömer att förslaget inte berör det kommunala självstyret eftersom reglerna endast omfattar privata utförare.

12. Kostnader och intäkter för kommuner och landsting

Socialstyrelsen har inte identifierat några direkta kostnader för kommunerna med anledning av förslaget. Regelverket skulle kunna påverka hur företagen väljer att prissätta sina tjänster och det skulle då påverka kommunernas kostnader för upphandla tjänsterna. Socialstyrelsen bedömer dock att det inte är möjligt att beräkna sådana eventuella konsekvenser av förslaget.

13. Ikraftträdande och informationsinsatser

Avsikten är att författningen ska träda i kraft den 1 april 2018.

Socialstyrelsen kommer bl.a. informera om det kommande regelverket i ett nyhetsbrev. Förslaget kommer också finnas tillgängligt på myndighetens hemsida. Utöver detta informerar vissa företag/branschorganisationer själva om det kommande regelverket via sina hemsidor eller liknande.

Kontaktperson

Anna Giertz, jurist
anna.giertz@socialstyrelsen.se
Telefon: 075-247 31 23

11

Förvaltningschefen informerar - muntlig information

Beslut

Socialnämnden har tagit del av informationen.

Ärendet

Socialchef Marie Lundqvist informerade om aktuella frågor

12

Uppföljning av Dialogforum (SN 2017:15)

Det finns inga ärenden att redovisa.

13

**Samordningsförbundet för Botkyrka, Huddinge och Salem
(SN 2017:14)**

Beslut

Socialnämnden har tagit del av informationen.

Ärendet

Från Samordningsförbundet Botkyrka, Huddinge och Salem anmäls:

Sammanträdesprotokoll 2017-11-17

Verksamhetsplan med Mål och budget för år 2018

Förbundsstyrelsen samordningsförbundet Botkyrka, Huddinge och Salem**Offentligt sammanträde** Nej**Sammanträdesdag** 17 november 2017**Tid och plats** Klockan 08:30 – 10:00 (paus 10:35-10:40)
Samordningsförbundet HBS kansli, Sördalavägen 22 a,
Huddinge.

Beslutande	Ledamöter	Frånvarande följande paragrafer	Tjänstgörande ersättare
	Mats Einarsson (V), ordförande, Botkyrka kommun Gunilla Helmersson (M), 1:e vice ordförande Stockholms läns landsting Elisabeth Bovin-Exner (M), 2:e vice ordförande Salems kommun Fredrik Kristoffersen (M) Huddinge kommun Rikard Lingström Arbetsförmedlingen Mathias Holmlund Försäkringskassan	Samtliga § 4 (kl. 09:05-09:35)	Shewen Nysmed (S)

Närvarande ej tjänstgörande ersättare Patrik Robbertte (S) Salems kommun och Monica Eriksson (Arbetsförmedlingen).**Övriga närvarande** **Se nästa sida****Utses att justera****Justeringens tid**

22 november 2017

Paragraf 1-8**Underskrifter**Lars Axelsson
*Sekreterare*Mats Einarsson
*Ordförande*Shewen Nysmed
Justerande

**Styrelsen för samordningsförbundet Botkyrka, Huddinge och Salem sammanträde
den 17 november 2017.**

Övriga närvarande

Elin Asplund, förbundschef, samordningsförbundet HBS

Ida Melin, utvecklingsledare, samordningsförbundet HBS

Marve Diop, processledare, LYRA

Elisabeth Ågren, coach, LYRA

Lars Axelsson, sekreterare, samordningsförbundet HBS

**BEVIS
om justering av förbundsstyrelsen samordningsförbundet Botkyrka, Huddinge och Salem,
protokoll**

Justeringen har anslagits på kommunens anslagstavla

Samordningsförbundet Botkyrka, Huddinge och Salem har sammanträtt den 17 november 2017

Protokollet har justerats den 23 november 2017

Anslaget sattes upp den 27 november 2017

Anslaget tas ner den 18 december 2017

Den som vill läsa protokollet kan kontakta Förbundschef,
samordningsförbundet Botkyrka,
Huddinge och Salem

Underskrift

Signaturer: Ordförande	Justerare	Utdragsbestyrkande: datum och signatur
------------------------	-----------	--

	Sammanträdesdatum	Paragraf
Förbundsstyrelsen samordningsförbundet Botkyrka, Huddinge och Salem	17 november 2017	§ 1

Val av justerare

Styrelsens beslut

Styrelsen beslutar att utse Shewen Nysmed (S) att jämte ordförande Mats Einarsson (V) justera dagens protokoll.

Signaturer:	Ordförande	Justerare	Utdragsbestyrkande: datum och signatur
-------------	------------	-----------	--

	Sammanträdesdatum	Paragraf
Förbundsstyrelsen samordningsförbundet Botkyrka, Huddinge och Salem	17 november 2017	§ 2

Godkännande av föredragningslistan

Styrelsen beslutar att godkänna föredragningslistan till dagens sammanträde med följande ändring punkt 4, *Sammanträdesordning*, och punkt 5, *Verksamhetsplan och budget 2028*, flyttas till efter punkt 2, *godkännande av föredragningslistan*

Signaturer:	Ordförande	Justerare	Utdragsbestyrkande: datum och signatur
-------------	------------	-----------	--

Förbundsstyrelsen samordningsförbundet Botkyrka,
Huddinge och Salem

Sammanträdesdatum 17 november 2017

Paragraf § 3

HBS 2017/40

Mötesordning för styrelsen 2018

Styrelsens beslut

Styrelsen beslutar att godkänna mötesordning för 2018.

Sammanfattning

	Styrelsen	Presidium
Januari/ Februari	2/2 kl. 8.30-11.00	24/1 kl. 11:00
Mars	23/3 kl. 08.30-11.00	14/3 kl. 11.00 28/3 kl. 09:00 Revisionsmöte
Maj		16/5 kl. 11:00 17/5 kl 16:00 Länsgemensam
Juni	1/6 kl. 08.30-15:00	
September	28/9 kl. 08.30-11.00	19/9 kl. 11.00
Oktober	26/10 kl. 08.30-12.00 Mål och budget 2019	10/10 kl. 11.00
November	30/11 kl. 08.30-11.00	21/11 kl. 11.00
December	7/12 kl. 12.00-15.00	

Överläggning

I ärendet yttrar sig Mats Einarsson (V) och Shewen Nysmed (S). Därefter förklaras överläggningen avslutad.

Signaturer: Ordförande

Justerare

Utdragsbestyrkande: datum och signatur

Förbundsstyrelsen samordningsförbundet Botkyrka,
Huddinge och Salem

Sammanträdesdatum 17 november 2017

Paragraf § 4

HBS 2017/38

Verksamhetsplan och budget 2018

Styrelsens beslut

1. Styrelsen godkänner verksamhetsplan och budget för 2018.
2. Styrelsen beslutar om fortsatt finansiering av insatserna: Slussen, Lyra, Ungdomsprojektet i Salem, HälsoSam, START, Möjliggörarna IPS-metodstöd, ASF-strategi, Psykiatriprojektet och Insatskatalog.
3. Styrelsen avser att återkomma till frågan om finansiering av de individinriktade insatserna så snart det föreligger en tidplan för en ny insats baserad på metoden Supported Education som bland annat kan ersätta Slussen.

Sammanfattning

Verksamhetsplanen för Samordningsförbundet beskriver samordningsförbundets uppdrag, åtaganden, behovsgrupper och övergripande mål. Planen innehåller en kortfattad beskrivning av de projekt och insatser som förbundet avser att finansiera och stödja. Budgeten ger en översiktlig bild av förbundets intäkter och utgifter för kommande verksamhetår.

Samordningsförbundets intäkter från medlemmarna 2018 uppgår till totalt 15,4 miljoner kronor, därtill kommer ansökta projektmedel från ESF.

Merparten av Samordningsförbundets kostnader avser finansiering av samordnade insatser riktade till individer med samordnade rehabiliteringsbehov, men också satsningar på mer strukturinriktade insatser. I budgeten ingår även post för utvärdering, kompetensinsatser riktade till medarbetare hos de samverkande myndigheterna samt förbundets administration och kanslifunktion.

Överläggning

I ärendet yttrar sig Mats Einarsson (V), Gunilla Helmersson (M), Shewen Nysmed (S), Patrik Robbertte (S), Rikard Lingström (S) Mathias Holmlund (Försäkringskassan) och Elin Asplund, förbundschef.

Överläggningen ajourneras för information från samordningsförbundets insats LYRA, klockan 09:05-09:35. Därefter avslutas överläggningen.

Signaturer:	Ordförande	Justerare	Utdragsbestyrkande: datum och signatur
-------------	------------	-----------	--

Förbundsstyrelsen samordningsförbundet Botkyrka,
Huddinge och Salem

Sammanträdesdatum
17 november 2017

Paragraf
§ 4 forts.

HBS 2017/38

Beslutet delges

Respektive medlem/part: Försäkringskassan, Botkyrka kommun, Huddinge kommun,
Salems kommun, Arbetsförmedlingen och Stockholms läns landsting.
Revisorer för Samordningsförbundet Botkyrka Huddinge Salem.

Signaturer: Ordförande

Justerare

Utdragsbestyrkande: datum och signatur

	Sammanträdesdatum	Paragraf
Förbundsstyrelsen samordningsförbundet Botkyrka, Huddinge och Salem	17 november 2017	§ 5

Information

LYRA

Marve Diop, processledare och Elisabeth Ågren, coach, informerar styrelsen om verksamheten som riktar till unga vuxna mellan 18-29 år som har psykisk ohälsa och problematik.

Lyra är en kombination av en öppen verksamhet och ett individuellt förändringsarbete. De erbjuder samtal inom studie- och yrkesvägledning, arbetsmarknad och praktik, professionell coachning, rutiner och struktur samt rådgivande och vägledande samtal. Varje deltagare har en individuell handlingsplan som utvärderas var tredje månad. Denna baseras på vad deltagaren behöver för att ta nästa steg i riktning mot studier, praktik och arbete. Deltagandet sker under maximalt ett år.

Målet är att 50 procent av deltagarna ett år efter insatsen ska vara självförsörjande via arbete eller studier.

Resultatet 2016, av 18 nya deltagare har 33 % arbetslivsinriktade insatser vid avslut samt 74 % arbete eller studier ett (1) år efter avslutad insats.

Överläggning

Under informationen yttrar sig yttrar sig Mats Einarsson (V), Mathias Holmlund (Försäkringskassan) och Elin Asplund, förbundschef. Därefter förklaras informationen avslutad.

Förbundsstyrelsen samordningsförbundet Botkyrka,
Huddinge och Salem

Sammanträdesdatum
17 november 2017

Paragraf
§ 6

Anmälningssärenden

Styrelsens beslut

Styrelsen beslutar att till protokollet anteckna nedanstående handlingar:

- a) Protokoll, förbundsstyrelsen Botkyrka, Huddinge och Salem den 29 september 2017.
- b) Beredningsgruppens minnesanteckningar, samordningsförbundet Botkyrka, Huddinge och Salem, den 10 november 2017.
- c) Minnesanteckningar från medlemsdialog, samordningsförbundet Botkyrka, Huddinge och Salem, den 20 september 2017.
- d) Minnesanteckningar verksamhetsplanering, samordningsförbundet Botkyrka, Huddinge och Salem, den 20 oktober 2017.
- e) Beslut statens budgettilldelning 2018, Försäkringskassan, dnr 049667-2017
- f) Beslut om ny ägarrepresentant utsedd av Arbetsförmedlingen, dnr af-2016/0045.6084
- g) Anmälningar konferenser, utbildningar och externa möten.
NNS Höstkonferens 21 oktober, Deltagare: Mats Einarsson (V),
ersätter Elisabeth Bovin-Exner (M).
- h) Avvikelse rapport avseende avtal för insatsen Slussen, dnr 2017/42.

Förbundsstyrelsen samordningsförbundet Botkyrka,
Huddinge och Salem

Sammanträdesdatum
17 november 2017

Paragraf
§ 7

a. Informationsärenden

Information från NNS

Elin Asplund, förbundschef, informerar styrelsen om innehållet i Nationella Nätverket för Samordningsförbundens nyhetsbrev, oktober 2017. Som underlag för en kommande rapport kommer NNS att göra en seminariereserie på fyra seminarier med olika teman. Ett sådant tema är utvärdering. NNS eftersöker presentationer av olika utvärderingsansatser, resultat på individ, organisation och samhällsnivå samt analyser av utvärderingsmetoder utifrån användbarhet och samhällsrelevans. Beslut. Styrelsen uppdrar till förbundschef att förebereda för samordningsförbundets medverkan.

Nyhetsbrev från MIA-Projektet

Styrelsen tar del av innehållet i ett nyhetsbrev från MIA-projektet.

Förbundsstyrelsen samordningsförbundet Botkyrka, Huddinge och Salem	Sammanträdesdatum 17 november 2017	Paragraf § 8
--	---------------------------------------	-----------------

Övriga frågor

Ingen övrig fråga anmäldes.

Verksamhetsplan med Mål och Budget för år 2018

Samordningsförbundet Botkyrka Huddinge Salem

Verksamhetsplanen för 2018 grundar sig på diskussioner och förslag som arbetats fram i styrelse och beredningsgrupp. Den anger inriktningen och målen för den finansiella samordningen under nästkommande år och fastställs av styrelsen den 17 november 2017.

INNEHÅLL:	Sida
1. DEN FINANSIELLA SAMORDNINGENS UPPDRAG	3
2. SAMORDNINGSFÖRBUNDETS ÄNDAMÅL OCH UPPGIFTER	3
2.1 BEHOVSGRUPPER	4
3. VERKSAMHETSINRIKTNING 2018.....	4
3.1 ÅTAGANDEN 2018	5
3.1.1 Finansiering av och stöd till individinriktade rehabiliteringsinsatser och projekt	5
3.1.2 Finansiering av strukturinriktat stöd för samverkan.....	5
3.1.3 Behovsanalys, Behovskartläggningar och omvärldsbevakning	6
3.1.4 Uppföljning och utvärdering	7
4. FÖRSLAG TILL VERKSAMHETENS ÖVERGRIPANDE MÅL 2018	7
4.1 ÖVERGRIPANDE MÅL FÖR VERKSAMHETEN	7
4.2 MÅL FÖR FINANSIERING AV INDIVIDINRIKTADE INSATSER	7
4.3 MÅL FÖR FINANSIERING AV STRUKTURPÅVERKANDE INSATSER.....	7
5. ARBETSORGANISATION.....	7
5.1 STYRELSE.....	8
5.2 KANSLI.....	8
5.3 BEREDNINGSGRUPP OCH STYRGRUPPER.....	8
6 BUDGET 2018.....	8
6.1 FINANSIERING AV SAMORDNINGSFÖRBUNDET 2018	8
6.2 UPPSKATTADE KOSTNADER 2018.....	9
6.3 BUDGET 2018.....	9

1. Den finansiella samordningens uppdrag

Rehabiliteringsansvaret är idag uppdelat på flera sektorer där varje aktör bedriver insatser utifrån egna uppdrag och ansvarsområden. För de allra flesta fungerar myndigheternas stöd bra och de får den hjälp och det stöd som just de behöver. För vissa individer som har behov av stöd från flera olika delar i välfärden kan dock sektoriseringen utgöra hinder för en effektiv rehabilitering.

Lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser (2003:1210) ger myndigheterna en unik möjlighet att gemensamt utveckla välfärdsarbetet till stöd för de personer som har behov av samordnad rehabilitering. Samordningsförbundet erbjuder en gemensam arena där myndigheter och vården kan verka tillsammans och ta ett samlat ansvar utifrån individens behov och de lokala förutsättningarna.

Samordningsförbundets medlemmar är Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Stockholms läns landsting och kommunerna Botkyrka, Huddinge och Salem. Förbundet finansierar och stödjer samverkan i syfte att individen ska öka sin förmåga till förvärvsarbete och/eller studier och möjlighet till självförsörjning.

2. Samordningsförbundets ändamål och uppgifter

Samordningsförbundet har enligt förbundsordningen till uppgift att:

1. Besluta om mål och riktlinjer för den finansiella samordningen.
2. Stödja samverkan mellan samverkansparterna.
3. Finansiera insatser som ligger inom parternas samlade ansvarsområde.
4. Besluta på vilket sätt de medel som finns för finansiell samordning ska användas.
5. Upprätta verksamhetsplan, budget och årsredovisning för förbundet.
6. Svara för uppföljning och utvärdering av rehabiliteringsinsatserna.

Utifrån ovanstående lagstadgade uppdrag har förbundet utarbetat en vision som bygger på tre hörnstenar;

Vi sätter individens
behov i fokus

Förbundet möjliggör samordnat stöd utifrån individens behov

Vi är kända för att bidra till att många individer återfår självkänsla, får ett bättre liv och möjlighet till egen försörjning. Vi fokuserar på individens behov, är lyhörda och lätta att komma i kontakt med.

Vi möjliggör effektiva och
framgångsrika insatser

Förbundet bidrar till goda resultat och ökad kompetens

Vi är kända för att bidra till välfungerande insatser och goda resultat. Verksamheten följs upp och vi sprider kunskap mellan insatser och till förbundets olika parter.

Vi har ett tydligt
utvecklingsfokus.

Förbundet är utvecklingsinriktat

Vi är utvecklingsinriktade och flexibla. Vi utvecklar verksamheten utifrån de behov som målgruppen har. Vi är nytänkande och engagerade.

2.1 Behovsgrupper

De samverkansinsatser som Samordningsförbundet finansierar ska rikta sig till medborgare i Botkyrka, Huddinge och Salem i förvärsaktiv ålder (16-64 år) med behov av samordnad rehabilitering. Inriktningen är att insatserna ska vara till nytta för de personer som har en komplex problematik och/eller vara förebyggande för att möta problem innan de har blivit för stora och svåra.

Särskilt prioriterade behovsgrupper:

- Unga (16-29 år) som riskerar långvarig arbetslöshet och/eller ohälsa.
- Föräldrar med försörjningsansvar gentemot minderåriga barn.
- Personer som på grund av psykisk ohälsa riskerar långvarig arbetslöshet.

3. Verksamhetsinriktning 2018

Förbundets uppdrag är tvådelat; dels att främja och bidra till utvecklad samverkanskultur genom att stödja kompetens- och metodutveckling hos de samverkande parterna, dels genom att finansiera insatser och projekt till stöd för individer som har behov av samordnad rehabilitering. Det sistnämnda kan göras både genom stöd till långsiktiga insatser och tidsbegränsade projekt.

UPPDRAG

Stödja metod- och kunskapsutveckling samt förbättrad samverkanskultur.

- Aktivt stödja nätverk mellan parterna och tillse att erfarenheter kring samverkan tas till vara på bästa sätt,
- Arrangera och möjliggöra gemensamma informationssatsningar, kompetensutvecklingsinsatser och seminarier för samverkansparterna,
- Ge och sprida information om framgångsrik samverkan.

UPPDRAG

Finansiera och stödja insatser för personer med samordnade rehabiliteringsbehov.

- Stödja gemensamma behovsanalyser som utgår från individens behov,
- Möjliggöra gemensamma samverkansarenor och tilldela resurser för utveckling av samverkan och långsiktiga lösningar för de behov som inte är möjliga att finansiera inom ramen för ordinarie verksamhet eller i vardagssamverkan samt tidsbegränsade utvecklingsprojekt.

3.1 Åtaganden 2018

3.1.1 Finansiering av och stöd till individriktade rehabiliteringsinsatser och projekt

En utgångspunkt för förbundet är att insatserna ska ha möjlighet att ta emot medborgare från samtliga tre kommuner. Förbundets kansli har i uppgift att bistå finansierade insatser i metodutveckling och uppföljning samt främja kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan finansierade insatser/projekt. Kontinuerliga nätverksträffar och handledning erbjuds såväl verksamhetsledare som medarbetare i finansierade insatser.

Nedan följer en beskrivning av de insatser som förbundet för närvarande finansierar.

Insatser för unga vuxna under 30 år

Fortsatt finansiering av Lyra som vänder sig till unga med psykisk ohälsa samt fortsatt del-finansiering av START som vänder sig till unga med funktionsnedsättning. Ungdomsprojektet i Salem avslutas som projekt 2017 och finansieras under ytterligare ett år då en implementeringsplan arbetas fram för att bl.a. titta på långsiktig finansiering av verksamheten.

Slussen arbetar med SE-stöd till unga mellan 16 och 24 år. Arbetsförmedlingen och Huddinge kommun, som är huvudmän för Slussen, arbetar med att ta fram ett förslag på en ny insats som bygger på metoden Supported Education och erfarenheter från Slussen. Utifrån detta avser Styrelsen återkomma till frågan om finansiering av de individriktade insatserna så snart det föreligger en tidplan för en ny insats som bland annat kan ersätta Slussen.

Projektet Möjliggörarna beviljades under 2017 medel från Myndigheten för Ungdoms- och Civilsamhällesfrågor (MUCF) för att utveckla uppsökande arbete gentemot unga som varken arbetar eller studerar. Projektet planerar att söka nya medel från MUCF för att utveckla projektiden ytterligare under 2018. Samordningsförbundet finansierar projektet under en övergångsperiod (februari till juni 2018).

Arbetsmarknadsinriktade och förrehabiliterande stödinsatser

MIA -Mobilisering Inför Arbete är ett länsövergripande projekt som medfinansieras från Europeiska Socialfonden (ESF). Projektet startade sin genomförandefas i april 2017 och pågår till våren 2020. Syftet med projektet är att utifrån myndighetens gemensamma handlingsplaner erbjuda individuellt stöd till personer som har komplex, mångfacetterad, och ofta långvarig problematik. Stödet till deltagare innefattar arbetsförberedande insatser enligt metoderna Supported Employment och Case Management.

Förberedande och kompletterande insatser

För att möjliggöra motiverande och/eller arbetsförberedande insatser finansierar dessutom Förbundet "Hälsosam" som arbetar hälsofrämjande genom anpassade gruppverksamheter.

3.1.2 Finansiering av strukturinriktat stöd för samverkan

Samordningsförbundet finansierar metodutvecklare för att implementera metoden Individual Placement and Support (IPS) som ett led i att möjliggöra för fler personer med funktionsnedsättning och arbetshinder att arbeta/studera. Stödet riktas främst till kommunerna, men även finansierade insatser och övriga medlemsparter kan ta del av stödet. Under 2018 minskar stödets omfattning med anledning av att kommunernas IPS-verksamheter nu är uppstartade. Det kvarvarande stödet kommer att ha nya fokusområden. Syftet med den fortsatta finansieringen är att stödja och metodutveckla IPS-verksamheternas samverkansforum och skapa möjlighet att sprida erfarenheter från det hittills framgångsrika metodarbetet.

Psykiatriprojektet beräknas starta kring årsskiftet 2017/2018 med uppdrag att utveckla bättre samverkan kring personer som är sjukskrivna på grund av psykisk ohälsa och stödja samtliga av Samordningsförbundets parter i deras möte med personer som är sjukskrivna p.g.a psykisk ohälsa. Målet med arbetet är att minska antalet sjukskrivningar och verka för alternativ till sjukskrivning.

Under hösten 2017 påbörjades arbetet med att införa en digital insatskatalog. Insatskatalogen är ett sökinstrument vars syfte är att effektivisera och rationalisera sökandet efter relevanta insatser på individnivå. Den riktar sig först och främst till myndigheternas medarbetare att använda i det dagliga arbetet men är också öppen för allmänheten. Katalogen samlar rehabiliterings-, utbildnings- och arbetsmarknadsinsatser riktade till personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Arbetet med att bygga upp katalogen lokalt pågår fram till våren 2018. Därefter avsätts medel för att kontinuerligt hålla katalogen uppdaterad.

Sedan augusti 2017 finansierar Samordningsförbundet en verksamhetsutvecklare/ASF-strateg, inriktad på samverkan mellan myndigheterna och Arbetsintegrerande Sociala Företag (ASF). Målet är att skapa en strategi och handlingsplan för hur Samordningsförbundet och dess parter kan samarbeta med befintliga ASF. Arbetet förväntas bidra till att det startas nya hållbara ASF och därmed en breddad arbetsmarknad som ökar möjligheten till arbetsträningsplatser och anställningstillfällen för Samordningsförbundets målgrupp.

Förbundet erbjuder också medarbetare och chefer hos förbundets parter gemensamma utbildningar och möjligheter att utbyta erfarenheter och kunskap. Under 2018 kommer förbundet arrangera minst fem frukostmöten i syfte att sprida information om de ingående parternas uppdrag samt belysa aktuella frågor inom parternas samlade ansvarsområde.

Kansliet erbjuder även processtöd till annan samverkan mellan myndigheterna. Det kan handla om stöd i samordning, forma mötesplatser, delta i utvecklingsarbete m.m. Exempel på sådana samverkansuppdrag är bl.a. PRIO-satsningarna, arbetet med SIP, samverkansdialoger på vårdcentraler, DUA-arbetet och kommunernas Personliga Ombud.

Under 2018 planeras en gemensam verksamhetsutvecklingsdag för styrelse, beredningsgrupp och styrgrupper för finansierade insatser. Syftet med denna dag är att arbeta med förbundets vision, syfte och mål samt roller och ansvar inom den finansiella samordningen.

Kansliet ansvarar också för att sprida information om förbundets verksamhet genom bl.a. hemsida, nyhetsbrev och andra informationsinsatser.

3.1.3 Behovsanalys, Behovskartläggningar och omvärldsbevakning

Genom omvärldsbevakning och i dialog med samordningsförbundets medlemsparter har förbundet i uppdrag att se över och uppmärksamma behov av rehabilitering i samverkan. Utöver pågående projekt/verksamheter ska förbundet rikta särskilt fokus på följande utvecklingsområden de kommande åren:

- Utveckla ett tydligt brukarperspektiv inom förbundet och den finansierade verksamheten samt utöka samarbetet med brukarorganisationer.
- Möjligheten att utveckla och stödja förebyggande insatser genom att se på möjligheten att styra om resurser för att möta problem innan de har blivit för stora och svåra.
- Uppmärksamma eventuellt ökat behov av samordnade rehabiliteringsinsatser för nyanlända.

Förbundet ska bedriva omvärldsbevakning inom området arbetslivsinriktad rehabilitering och den finansiella samordningen. Detta sker bl.a. genom att aktivt medverka i utbildningar och nätverkssamarbete med andra samordningsförbund, Nationella Nätverket för Samordningsförbund (NNS), Nationella Rådet med flera.

3.1.4 Uppföljning och utvärdering

Förbundet följer upp finansierade insatser genom bland annat det nationella uppföljningssystemet SUS, därutöver följs deltagare upp med en långtidsuppföljning 12 månader efter avslutad insats. Under 2018 kommer Samordningsförbundet att mäta de indikatorer som NNS tagit fram för att mäta framgångsrik samverkan. Extern utvärdering kommer under året vara kopplad till ESF-projektet MIA. Slutrapporter från extern utvärdering av Ungdomsprojektet i Salem samt Möjliggörarna kommer att presenteras i början av år 2018. Samordningsförbundet kommer också att följa den nationella utvärderingen av finansiell samordning som genomförs av Inspektionen av Socialförsäkring (ISF).

4. Verksamhetens mål för 2018

Det övergripande målet med Samordningsförbundets verksamhet är att samhällets resurser används på ett bättre och mer effektivt för att möjliggöra att medborgare i Botkyrka, Huddinge och Salem ökar sin förmåga till självförsörjning genom arbete och/eller studier.

4.1 Övergripande mål för verksamheten

- Samordningsförbundet bidrar till att det skapas struktur och långsiktighet i samverkansarbetet (t.ex. nätverksarbete, gemensamma styrmodeller, erfarenhetsutbyte)
- Samordningsförbundet möjliggör ny utveckling inom samverkansområdet rehabilitering (ex. metoder, insatser och arbetsätt).

4.2 Mål för finansiering av individinriktade insatser

Målet är att insatserna som förbundet finansierar bidrar till att:

1. Minst 500 individer tar del av de finansierade insatserna.
2. Minst 30 % av de som genomgått en arbetslivsinriktad rehabiliteringsinsats avslutas till egen försörjning, antingen genom arbete eller utbildning.
3. Ytterligare minst 15 % av de som genomgått en arbetslivsinriktad rehabiliteringsinsats ska ha gjort en stegförflyttning och närmat sig arbetsmarknaden genom att delta i arbetsförberedande verksamhet inom ramen för myndigheternas ordinarie uppdrag.
4. Minst 35 % av de som genomgått en arbetslivsinriktad rehabiliteringsinsats ska vara självförsörjande genom arbete eller utbildning 12 månader efter avslutad insats.
5. Minst 80 % av personal (handläggare, vårdgivare m.fl.) och chefer på de samverkande myndigheterna ser nytta av den finansierade verksamheten.

4.3 Mål för finansiering av strukturpåverkande insatser

Samordningsförbundet utgör en struktur för att initiera, upprätthålla och underhålla relationer till stöd för förbundets målgrupp och ingående parter.

5. Arbetsorganisation

Förbundet har en styrelse som fattar beslut om verksamhetens inriktning och budget. Nedan följer en kortfattad beskrivning av förbundets olika nivåer. Förbundets organisation finns också beskrivet mer utförligt i dokumentet "Roller och ansvar inom Samordningsförbundet".

5.1 Styrelse

En styrelse utsedd av medlemmarna beslutar om samordningsförbundets verksamhet. I styrelsen ingår en ordinarie och en ersättare för vardera medlem. Totalt består styrelsen av 6 ledamöter och 6 ersättare. Ersättaren har närvaro- och yttranderätt. Styrelsen utser inom sig en (1) ordförande och en (1) eller två (2) vice ordförande för den tid som styrelsen bestämmer. I styrelsens uppdrag ingår bl.a. beslut om verksamhetsplan, budget och verksamhetsuppföljning. Styrelsen ska således fokusera på vad som ska göras och uppnås, vilket fastställs i uppdrag och mål, som sedan följs upp.

5.2 Kansli

För 2018 föreslås kansliet bestå av upp till 2,5 heltidstjänster fördelat på en förbundschef, en utvecklingsledare och en administratör. Därutöver köps tjänster i form av ekonomiuppföljning och sekreterartjänst i den omfattning som behövs. Samtliga kanslitjänster köps från Huddinge kommun. En intern utredare som ingår i ESF-projektet MIAs projektledning kommer under 2017-2020 också ingå i kansliet. Därutöver är även verksamhetsutvecklare för Arbetsintegrerade Sociala Företag samt projektledare för Insatskatalogen delvis placerade på Samordningsförbundets kansli.

5.3 Beredningsgrupp och styrgrupper

Beredningsgruppen utgör ett stöd till förbundschefen i beredning av förslag till styrelsen samt i genomförandet av beslut. Beredningsgruppens uppdrag är också att lyfta fram behov av och ge förslag på insatser som ska stödja och utveckla samverkan mellan huvudmännen för målgruppernas bästa. Beredningsgruppen ska bestå av verksamhetschefer eller motsvarande, med tydligt beslutsmandat.

Till varje finansierad insats finns en styrgrupp som svarar för att projekt/insats genomförs enligt plan. Det är viktigt att styrgruppen består av rätt nyckelpersoner med erforderligt beslutsmandat och god insyn i aktuella verksamheter så att insatsen/projektet kan utvecklas i den riktning som avsetts. I styrgrupperna bör ingå projekt/processledare, insatsens/projektets ägare, resursägare och eventuellt mottagaren av insatsen/projektet (dvs. verksamheter som remitterar till insatsen/projektet). Sammankallande för styrgrupperna är respektive insats/projekts huvudman.

6 Budget 2018

6.1 Finansiering av Samordningsförbundet 2018

Finansieringen av Samordningsförbundet sker genom att likvida medel överförs från medlemmarna till Samordningsförbundet. Försäkringskassan står för statens samlade andel, alltså även Arbetsförmedlingens del. De tre kommunerna står gemensamt för en fjärdedel och landstinget står för återstående fjärdedel av tilldelade medel.

Statens finansiering av den finansiella samordningen 2018 fördelas enligt en modell med fördelningsnycklar baserat på försörjningsmättet och befolkningstalet. För 2018 har Försäkringskassan i oktober 2017 meddelat beslut om tilldelning med 7,7 miljoner kronor. Såväl landsting som de tre kommunerna har beslutat att tilldela medel som matchar detta belopp, vilket gör att Samordningsförbundets samlade intäkter 2018 uppgår till 15,4 miljoner kronor. Detta att jämföra med 2017 år tilldelning som uppgick till 16 miljoner kronor. Orsaken till den minskade tilldelningen är att den nya nationella fördelningsmodellen av medel till Samordningsförbund tillämpats.

Fördelningen mellan kommunerna är reglerad i förbundsordningen och innebär en fördelning av tilldelade medel 2018 enligt nedan:

Finansiär	Andel (%)	Medlemsavgift 2017 (kr)	Medlemsavgift 2018 (kr)
Staten	50,00	8 003 994	7 700 000
SLL	25,00	4 001 997	3 850 000
Huddinge kommun	11,75	1 880 939	1 809 500
Botkyrka kommun	11,75	1 880 939	1 809 500
Salems kommun	01,50	240 120	231 000
Totalt	100 %	16 007 989	15 400 000

Överskott från tidigare verksamhetsår beräknas uppgå till totalt ca 5,2 miljoner kronor, vilket tillsammans med medlemmarnas bidrag och förväntat projektbidrag från ESF på ca 5,5 miljoner kronor utgör den ekonomiska ramen för Samordningsförbundet 2018. Total budgetram för 2018 uppgår därmed till ca 26,1 miljoner kronor.

6.2 Uppskattade kostnader 2018

Övervägande del av verksamhetens kostnader avser finansiering av insatser i form av projekt eller insatser som drivs av samordningsförbundets medlemmar. Dessutom avsätts pengar till insatser som anordnas av kansliet såsom frukostmöten och processtöd. I förbundets uppdrag ingår även utvärdering av finansierade insatser varför en särskild budgetpost finns avsatt för köp av kvalificerad uppföljning och externa utvärderingstjänster.

De uppskattade kostnaderna för finansiering av befintliga samverkansinsatser riktade till individer 2018 uppgår till ca 20,4 miljoner kronor. Förbundet avsätter drygt 2,9 miljoner kronor till strukturinriktade insatser inklusive utvärdering. De administrativa kostnaderna beräknas till 2,2 miljoner kronor, vilket innebär att förbundets förväntade kostnader 2018 ligger på ca 25,6 miljoner kronor.

Detta innebär att Samordningsförbundet under 2018 kommer att behöva använda ca 4,7 miljoner kronor av det beräknade överskjutande kapital som förs över från 2017 års verksamhet. Detta leder till att överskottet sjunker till ca 0,5 miljoner kronor vid 2018 års utgång.

6.3 Budget 2018

Budgetpost	Prognos utfall 2017 (tkr)	Budget 2018 (tkr)
Inbetalning huvudmännen	16 008	15 400
Intäkter ESF	4 100	5 500
Övriga intäkter (MUCF)	1 135	0
SUMMA intäkter	21 243	20 900
Utgifter		
Administration	2 180	2 224
Individerinriktade insatser	18 494	20 435
Strukturinriktade insatser	1 320	2 940
Summa kostnader	21 994	25 599
Resultat	-751	-4 699

ADMINISTRATION

Administration	Prognos 2017 (tkr)	2018 (tkr)
Kansli lokal	245	225
Kansli löner	1 550	1 600
Kommunikation/information	30	40
Kurs/konferens/resor	65	65
Övrigt	65	65
Styrelse arvoden	100	100
Styrelsen övrigt	20	25
Revision biträden	68	68
Revision arvoden	5	5
Medlemsavgift NNS	32	31
SUMMA	2 180	2 224

FINANSIERING AV INDIVIDINRIKTADE INSATSER

Insatsens namn	Prognos 2017 (tkr)	2018 (tkr)
Adrian	250	0
HälsoSam	1 400	1 380
Lyra	2 240	2 250
Samv.team Botkyrka	970	0
Samv.team Huddinge	801	0
Slussen/ny insats	2 800	2 800
Ung i Salem	1 398	1 400
Start	1 100	1 300
MIA-projektet	6 400	10 725
Möjliggörarna	1 135	580
SUMMA	18 494	20 435

FINANSIERING AV STRUKTURINRIKATDE INSATSER

Insatsens namn	prognos 2017 (tkr)	2018 (tkr)
Metodstöd IPS	350	200
ASF-strateg	350	890
Psykiatriprojektet	50	1 100
Insatskatalog	130	400
Processtöd till insatser/projekt	90	100
Frukostmöten och seminarier	150	150
Utvärdering	100	100
SUMMA	1 220	2 940

14

Anmälan av delegationsbeslut (SN 2017:13)

Beslut

Socialnämnden har tagit del av informationen.

Ärende

Dessa delegationsbeslut anmäls till nämnden.

Socialnämndens presidium

*Beslut gällande serveringstillstånd enl. 8 kap 2 § alkohollagen
Pizzeria Brunna i Norsborg (SN 2017:218)*

Alkoholhandläggare

*Beslut om tillstånd enl. 8 kap 2 § alkohollagen för servering av alkohol-
drycker till slutet sällskap*

Scandafri Entertainment, Subtopia 2017-11-25

Café Stinsen i Tumba, Xenter restaurang 2017-12-05, 2017-12-06, 2017-
12-07, 2017-12-14, 2017-12-15

Yogu klub, Syrisk ortodoxa kyrkan 2017-11-25

Liberian Swedish Association, Subtopia 2017-12-02—2017-12-03

15

Anmälningsärenden (SN 2017:11)

Beslut

Socialnämnden har tagit del av informationen.

Ärendet

Dessa ärenden anmäls till nämnden:

- 1 Yttrande gällande ansökan om Värdeautomater på Joe´s Bar, Norsborg
- 2 Beslut om fördelning av anvisningar år 2018 till kommuner i Stockholms län (SN 2017:282)
- 3 Samråd förslag till detaljplan för Hästen 19, Tumba, Botkyrka kommun (SN 2017:285)
- 4 Samråd förslag till detaljplan för del av Ensta 1:65, Vårsta, Botkyrka kommun (SN 2017:286)
- 5 Samråd förslag till detaljplan för Slättmalm i Vårsta, Botkyrka kommun (SN 2017:287)
- 6 Samråd förslag till detaljplan för Tumba skog, Botkyrka kommun (SN 2017:293)§ 185 KF Delårsrapport 2 2017 – Botkyrka kommun (KS/2017:605)
- 7 § 193 KF Asylsökande ensamkommande unga som fyller 18 år eller skrivs upp i ålder (KS/2017:620)
- 8 § 199 KF Policy och riktlinjer mot våldsbejakande extremism (KS/2016:392)

I sekretessdelen:

Utredning Lex Sarah SN 2017:206

Utredning Lex Sarah SN 2017:46

16**Ansökan om ekonomiskt stöd till utvärdering av lokalt brottsförebyggande arbete (SN 2017:326)****Beslut**

Socialnämnden godkänner ingiven ansökan om statsbidrag för att utvärdera effekterna av det våldsförebyggande programmet *Mentors in violence prevention*

Socialnämnden godkänner att beviljat statsbidrag om 250 000 kronor tas emot för att utvärdera arbetet med det våldsförebyggande programmet *Mentors in violence prevention*

Sammanfattning

Botkyrka kommun bedriver sedan hösten 2015 ett våldsförebyggande program *Mentors in Violence Prevention* (MVP) på högstadieskolor där det sedan länge förekommer verbala och fysiska kränkningar mellan elever. Nu planeras en utvärdering som syftar till att ta reda på vilka effekter detta våldsförebyggande program har. Utvärderingen kommer att genomföras under 2018 av FoU-Södertörn, som är en extern forskning- och utvecklingsenhet. Ansökan om 250000 kronor har därför ingivits till och beviljats av Brottsförebyggande rådet (BRÅ). BRÅ's syfte är att vinna erfarenheter om hur brottsförebyggande metoder fungerar i praktiken.

2017-12-06

Dnr SN/2017:326

Referens

Johanna Forssell

Mottagare

Socialnämnd

Ansökan om ekonomiskt stöd till utvärdering av lokalt brottsförebyggande arbete

Förslag till beslut

Socialnämnden godkänner ingiven ansökan om statsbidrag för att utvärdera effekterna av det våldsförebyggande programmet *Mentors in violence prevention*

Socialnämnden godkänner att beviljat statsbidrag om 250 000 kronor tas emot för att utvärdera arbetet med det våldsförebyggande programmet *Mentors in violence prevention*

Sammanfattning

Botkyrka kommun bedriver sedan hösten 2015 ett våldsförebyggande program *Mentors in Violence Prevention* (MVP) på högstadieskolor där det sedan länge förekommer verbala och fysiska kränkningar mellan elever. Nu planeras en utvärdering som syftar till att ta reda på vilka effekter detta våldsförebyggande program har. Utvärderingen kommer att genomföras under 2018 av FoU-Södertörn, som är en extern forskning- och utvecklingsenhet. Ansökan om 250000 kronor har därför ingivits till och beviljats av Brottsförebyggande rådet (BRÅ). BRÅ's syfte är att vinna erfarenheter om hur brottsförebyggande metoder fungerar i praktiken.

Ärendet

Botkyrka kommun bedriver sedan hösten 2015 det våldsförebyggande programmet *Mentors in Violence Prevention* (MVP) på tre högstadieskolor där det sedan länge förekommer verbala och fysiska kränkningar mellan elever. På dessa skolor visar olika mätningar att eleverna inte känner sig trygga. MVP innebär att man strävar efter att eleverna ska förhålla sig kritiska till sådana kränkningar och ingripa mot dem, att de ska agera förebilder för varandra och utveckla ett umgängesklimat som förebygger hot och våld. Nu planerar socialförvaltningens förebyggandesektion för barn- och unga en utvärdering som syftar till att ta reda på om MVP minskat elevernas utsatthet för kränkningar osv. samt om elevernas benägenhet att ingripa vid

2017-10-23

Dnr SN/2017:263

kränkningar har ökat och om deras trygghet, studiero och skolresultat förbättrats.

Förebyggandesektionen för barn- och unga har därför utformat en ansökan om projektmedel från Brottsförebyggandet (BRÅ) för att kunna genomföra en sådan utvärdering. MVP används idag vid fyra skolor i Botkyrka kommun.

Utvärderingen kommer huvudsakligen att baseras på ett omfattande enkätmaterial från de berörda skolorna. Utvärderingen kommer också att samla in uppgifter genom deltagande observationer, intervjuer med elever och personal och genom fokusgruppintervjuer med MVP-mentorer och övriga elever.

Uppgifter från två andra högstadieskolor i Botkyrka där man inte arbetar med MVP, men som i övrigt liknar experimentskolorna sett till elevantal samt demografisk och socioekonomisk sammansättning, kommer att användas för jämförelser av umgängesklimatet över tid.

Utvärderingens mål är att belysa i vilken utsträckning MVP blivit en levande del av skolornas våldsförebyggande arbete. Samtidigt har kommunstyrelsens förvaltning önskemål om att undersöka eventuella andra följder av metoden.

Utvärderingen kommer att genomföras av FoU-Södertörn, som är en extern forskning- och utvecklingsenhet. En styrgrupp kommer att upprättas och bestå av representanter för Socialförvaltningens förebyggande sektion, vilka följer arbetets utveckling kontinuerligt. Utvärderingen kommer att ske under 2018 och FoU- Södertörn lämnar sin slutrapport till styrgruppen senast den 1:a december 2018.

Ansökan om 250000 kronor har ingivits till Brottsförebyggande rådet (BRÅ) i september 2017. I november 2017 beslutade BRÅ att bevilja ekonomiskt stöd till utvärderingen enligt denna ansökan. BRÅ's syfte är att vinna erfarenheter om hur brottsförebyggande metoder fungerar i praktiken. BRÅ förbehåller sig rätten att återkräva stödet om medlen inte används enligt ansökan.

Marie Lundqvist
Socialchef

17

Sammanträdesordning för socialnämnden 2018 (SN 2015:188)

Beslut

Socialnämnden godkänner revidering av datum för sammanträden 2018.

Ärendet

Socialnämnden godkände 2017-09-26 datum för socialnämndens sammanträden för år 2018. Sammanträdena för januari och december krockar med kommunfullmäktiges sammanträden, varför nämndens sammanträden istället föreslås till 12 juni respektive 11 december.

Socialnämndens sammanträden för år 2018 blir sålunda:

30 januari, 20 februari, 20 mars, 24 april, 29 maj, 12 juni, 28 augusti, 25 september, 23 oktober, 27 november och 11 december.